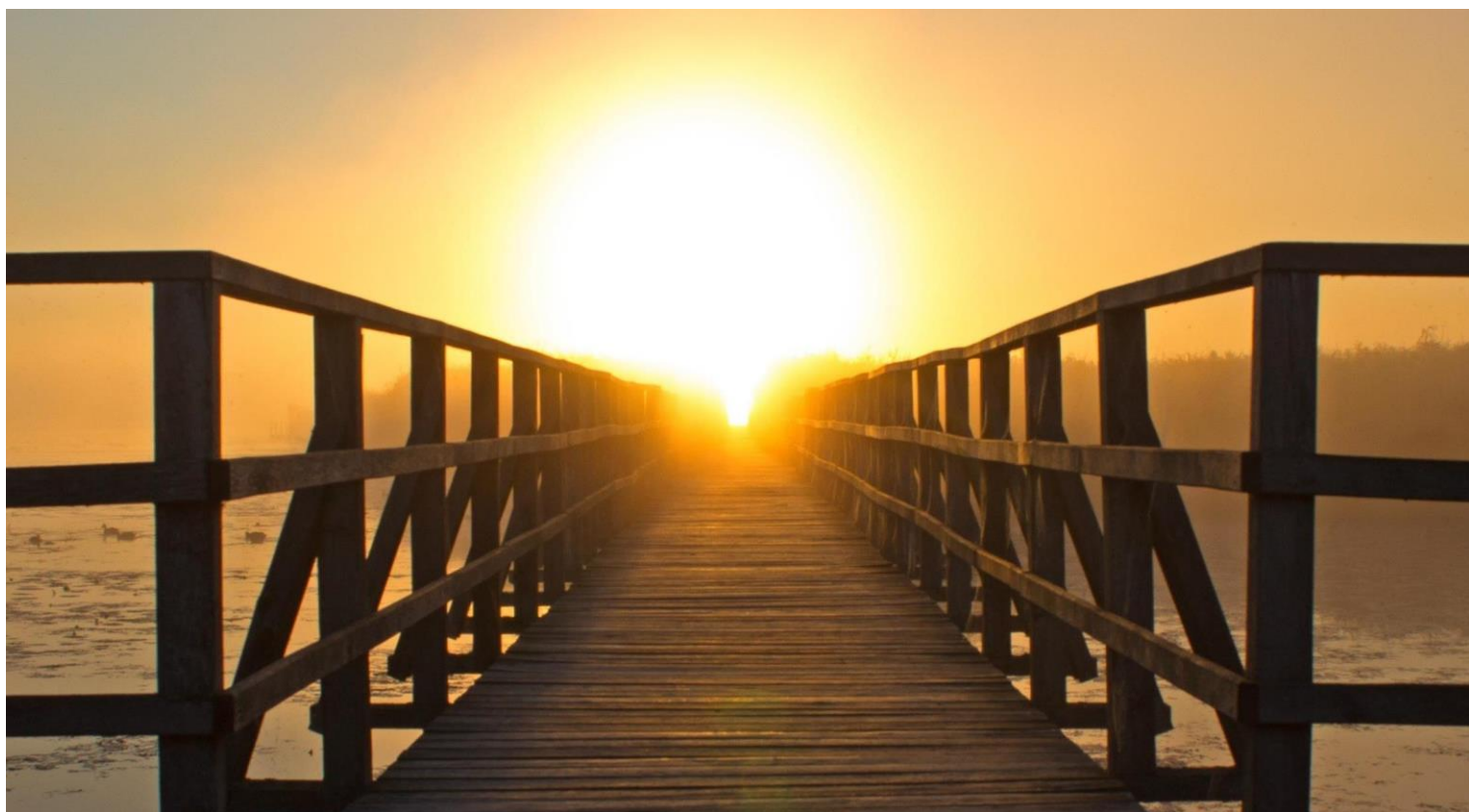

Holmestrand
kommune

Årsberetning 2023
Årsrapport 2023
Holmestrand Kommune

1 KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING.....	6
2 INNLEDNING TIL ÅRSBERETNING	7
3 ØKONOMISKE RESULTATER.....	7
§5-4 Bevilgningsoversikter drift, første ledd.....	7
§5-4 Sum bevilgninger drift, andre ledd.....	8
Resultater på programområdene.....	9
§5-5 Bevilgningsoversikt investering, første ledd	12
§5-5 Bevilgningsoversikt investering, andre ledd	16
§5-6 Økonomisk oversikt drift art	18
§5-8 Balanseregnskapet	20
§ 5-9 Budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner	26
Økonomiske handlingsregler.....	28
Likviditetsanalyse	32
Beredskapsarbeidet.....	36
Hendelser etter balansedagen	39
Pågående rettstvister	40
4 PERSONAL OG ORGANISASJON	40
Status sykefravær og HMS	40
Sykefravær per programområde.....	41
Oppsummering tiltak sykefravær og HMS	41
HMS	41
Likestilling.....	42
Etisk standard	45
Anskaffelser	45
Internkontroll	46
Kommunens planarbeid	48
Klima- og miljøutfordringer	48
5 ØKONOMISK ANALYSE	50
Utvikling i netto driftsresultat	50
Sentrale inntekter.....	50
Driftsinntekter og driftsutgifter.....	51
Finansinntekter og -utgifter	54

6 ØKONOMISK STATUS INVESTERING	55
Status investeringsprosjekter	56
Statustekst investeringer	57
7 KOMMUNENS OMRÅDER.....	72
6.1 HR og stab.....	72
Beskrivelse av programområde.....	72
Utvikling og utfordringer	72
Viktige begivenheter	72
Status økonomi.....	73
Kommentar til status økonomi.....	73
Status økonomiplantiltak	73
Sammendrag status investeringer	73
Sykefravær.....	73
6.2 Strategi og virksomhetsstyring.....	74
Beskrivelse av programområde.....	74
Utvikling og utfordringer	74
Status økonomi.....	74
Kommentar til status økonomi.....	74
KOSTRA Nøkkeltall.....	74
Status økonomiplantiltak	75
Status investeringsprosjekter	76
Statustekst investeringer	76
Sammendrag status investeringer	79
Sykefravær.....	79
Status politiske vedtak	79
6.3 Oppvekst.....	80
Beskrivelse av programområde.....	80
Utvikling og utfordringer	80
Viktige begivenheter	81
Status økonomi.....	81
Kommentar til status økonomi.....	82
Oppsummering tiltak.....	83
Status hovedmål.....	83
KOSTRA Nøkkeltall.....	83
Status økonomiplantiltak	83

Status investeringsprosjekter	85
Statustekst investeringer	85
Sammendrag status investeringer	87
Sykefravær.....	87
Status politiske vedtak	87
6.4 Helse og velferd.....	88
Beskrivelse av programområde.....	88
Formål og krav til resultat for programområdet.....	88
Helhetlig innsats	90
Refusjon for ressurskrevende tjenester	90
Utvikling og utfordringer	90
Viktige begivenheter	91
Status økonomi.....	91
Kommentar til status økonomi.....	91
Oppsummering tiltak.....	92
Status hovedmål.....	93
KOSTRA Nøkkeltall.....	93
Status økonomiplantiltak	94
Status investeringsprosjekter.....	96
Statustekst investeringer	96
Sammendrag status investeringer	99
Sykefravær.....	99
Status politiske vedtak	99
6.5 Samfunn, teknikk og miljø.....	100
Beskrivelse av programområde.....	100
Utvikling og utfordringer	100
Viktige begivenheter	100
Status økonomi.....	100
Kommentar til status økonomi.....	101
Oppsummering tiltak.....	101
Status hovedmål.....	102
KOSTRA Nøkkeltall.....	102
Status økonomiplantiltak	104
Status investeringsprosjekter.....	105
Statustekst investeringer	105

Sammendrag status investeringer	112
Sykefravær.....	113
Status politiske vedtak	113

1 KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING

I 2023 ble den nye kommunens første ordinære kommunevalg gjennomført. Pandemien som preget oss de siste årene påvirker oss i mindre grad, og 2023 ga oss muligheten til høyt fokus på felles kultur, arbeidsmiljø og kommuneidentitet for stadig å utvikle stolthet og samhørighet i Holmestrand kommune – kommunen som har alle muligheter!

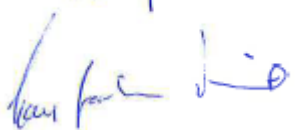
Også i 2023 var det stor befolkningsvekst, med 666 nye innbyggere, tilsvarende drøyt to prosent. Dette er en indikasjon på at Holmestrand fremstår som en god kommune å bo i, også for folk som bor utenfor kommunen vår i dag.

2023 har vært et år med uvanlige store økonomiske utfordringer. Kombinasjonen av flere faktorer, deriblant prisstigning og høyere renter, har påvirket vår kommunale økonomi. I året som har gått har Holmestrand kommune gitt gode tjenester til innbyggerne hver eneste dag, og jeg er stolt av alle våre ansatte. De strekker seg langt i sitt samfunnsoppdrag for at våre innbyggere skal oppfatte kommunen som god, trygg og forutsigbar.

Holmestrand kommune leverer et regnskapsresultat som er svakere enn våre handlingsregler tilsier. Netto driftsresultat endte på 36,6 millioner kroner, tilsvarende 1,52 prosent. Dette er under vedtatt minstenivå på 1,75 prosent, som også er anbefalt målsetning fra departement og statsforvalter.

Høyere renter påvirker kommuneøkonomien i stor grad. Renteutgiftene i 2023 var 29,3 millioner kroner høyere enn budsjettet, men renteinntektene viser sterkt positivt avvik på 16 millioner kroner av samme årsak. Utviklingen av finansplasseringene har vært noe mer stabile i 2023, etter et turbulent finansmarked i 2022, svingningene fortsatte i 2023 som følge av urolighetene i verden. 2023 endte med en positiv avkastning på Holmestrand kommunes kraftfond på 38,2 millioner kroner - tilsvarende 10,5 prosent. I tillegg viser likviditetsporteføljen en positiv avkastning på 7 millioner kroner. Pensjonsforpliktelsen er økt med 116,6 millioner kroner og kommunens øvrige gjeld har økt med 186,9 millioner kroner.

Jeg vil til slutt takke hver enkelt ansatt, de ansattes organisasjoner og våre folkevalgte, for arbeidet og engasjementet som legges ned for å sikre gode tjenester og godt samarbeidsklima i hele kommunen.

15. april 2024

Lars Joakim Tveit
Kommunedirektør

2 INNLEDNING TIL ÅRSBERETNING

Årsberetningen er en del av kommunedirektørens rapportering til kommunestyret, og ligger som en del av årsrapporten. Årsberetningen er pliktig informasjon etter kommuneloven og tilhørende budsjett- og regnskapsforskrift, og er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. Det vises til øvrige kapitler i årsrapporten for mer utfyllende informasjon om kommunens økonomiske resultat og måloppnåelse.

3 ØKONOMISKE RESULTATER

§5-4 Bevilgningsoversikter drift, første ledd

Skjemaet viser inntekter og utgifter på overordnet nivå, som skatteinntekter, rammetilskudd, finanstransaksjoner samt andre generelle driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser et netto driftsresultat på 36,6 mill. kroner, noe som tilsvarer 1,52 pst. Anbefalt minstenivå er på 1,75 pst.

§5-4 Bevilgningsoversikter drift, første ledd	Regnskap 2023	Rev. bud 2023	Oppr. bud 2023	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-820 181	-766 584	-750 946	-725 929
Innteks- og formuesskatt	-898 939	-941 546	-914 532	-929 459
Eiendomsskatt	-60 646	-61 303	-61 303	-28 914
Andre generelle driftsinntekter	-49 286	-40 805	-22 731	-35 739
Sum generelle driftsinntekter	-1 829 052	-1 810 238	-1 749 512	-1 720 042
Sum bevilgninger drift, netto (hentet fra skjema 1B)	1 660 628	1 594 745	1 527 155	1 498 863
Avskrivninger	130 348	107 483	107 483	117 891
Sum netto driftsutgifter	1 790 977	1 702 229	1 634 638	1 616 755
Brutto driftsresultat	-38 075	-108 011	-114 874	-103 287
Renteinntekter	-31 040	-15 040	-15 040	-16 475
Utbytter	-1771	-108	-108	-1 312
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-45 250	-14 600	-14 600	-22 246

Renteutgifter	118 421	89 137	89 137	59 849
Avdrag på lån	91 493	87 500	80 000	84 465
Netto finansutgifter	131 853	146 889	139 389	148 773
Motpost avskrivninger	-130 348	-107 483	-107 483	-117 891
Netto driftsresultat	-36 570	-68 604	-82 968	-72 406
Overføring til investering	38 385	38 311	27 000	30 000
Avsetninger til bundne fond	12 257	32 331	32 331	15 518
Bruk av bundne fond	-11 501	-9 812	-9 812	-15 344
Avsetninger disposisjonsfond	93 811	104 155	88 113	81 292
Bruk av disposisjonsfond	-96 381	-96 381	-54 665	-39 060
Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	36 570	68 605	82 968	72 406

§5-4 Sum bevilgninger drift, andre ledd

Skjemaet viser netto utgifter per programområde. Det er til dels store avvik mellom revidert budsjett og regnskap på alle programområdene. Årsakene til dette omtales nærmere senere i rapporten.

§5-4 Sum bevilgninger drift, andre ledd	Regnskap 2023	Rev.bud. 2023	Oppr.bud. 2023	Regnskap 2022
HR og stab	24 350	24 778	24 740	23 713
Strategi og samfunnsutvikling	106 784	95 389	88 890	95 153
Oppvekst	732 827	717 941	654 298	640 210
Helse og velferd	804 451	792 064	707 305	684 828
Samfunn, teknikk og miljø	159 317	107 772	78 706	105 846

Virksomhetsovergripende inntekter og utgifter	-166 023	-120 579	-4 165	-50 715
Felles sentrale inntekter og utgifter	-163	-100	-100	-146
Sum bevilgninger drift, netto	1 661 542	1 617 265	1 549 675	1 498 890
Herav:				
Netto renteutgifter og inntekter	11	1	1	107
Avsetninger til bundne driftsfond	12 257	32 331	32 331	15 494
Bruk av bundne driftsfond	-11 354	-9 812	-9 812	-15 344
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	-230
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 660 628	1 594 745	1 527 155	1 498 863

Resultater på programområdene

De tjenesteproduserende virksomhetene hadde i 2023 et avvik på 89,8 mill. kroner sammenlignet med budsjett. Tabellen nedenfor viser avvik for det enkelte programområde i 2023, samt prognosene som ble innrapporterte gjennom kvartalsrapportene i løpet av året.

Kommunedirektøren vil understreke at det ikke er dårlig økonomistyring som ligger til grunn for endringene i prognoser gjennom året, da det kan skje betydelige endringer i brukerbehov og forutsetninger i løpet av et år. Et sterkt fokus på økonomistyring og produksjonsdata gjennom hele året vil likevel kunne trygge lederne i større grad og gi sikrere prognoser.

	Regnskap 2023	Rev.bud. 2023	Avvik	1 kvartal 2023	3 kvartal 2023
HR og stab	24 350	24 778	428	24 742	23 202
Strategi og samfunnsutvikling	106 784	95 389	-11 395	89 375	93 051
Oppvekst	732 827	717 941	-14 886	677 455	690 078
Helse og velferd	804 451	792 064	-12 387	711 578	741 082
Samfunn, teknikk og miljø	159 317	107 772	-51 545	92 639	112 557
Sum bevilgninger drift, netto	1 827 729	1 737 944	-89 785	1 595 789	1 659 970

HR og stab

Programområdet hadde et marginalt mindreforbruk i 2023.

Det er lavere kostnader til lisenser, som har vært et prioritert område å gjøre innsparinger på. Det har også vært mindre utgifter til juridisk bistand enn budsjettert. Det har vært noe sykefravær som har ført til refusjon av lønnsutgifter fra NAV. Refusjonsinntektene er ikke blitt benyttet til å sette inn vikarer.

Strategi og virksomhetsstyring

Programområde Strategi og virksomhetsstyring hadde i 2023 et merforbruk på 11,4 mill. kroner.

Det kan her nevnes at innsparingen knyttet til ubetalt spisepause på 6,5 mill. kroner ligger i dette merforbruket. Det har vært et merforbruk på knapt 2,3 mill. kroner knyttet til politisk møtegodtgjørelse og opplæring av nye politikere. Når det gjelder utgifter til kirken og andre trossamfunn er det et merforbruk på 1,6 mill. kroner.

Oppvekst

Programområdet hadde i 2023 et merforbruk på 14,8 mill. kroner.

På barnehageområdet var det samlet sett et merforbruk på 3,5 mill. kroner. Dette er i hovedsak knyttet til spesialpedagogiske vedtak og refusjoner til andre kommuner, som i seg selv utgjorde en merkostnad på 8 mill. kroner. Det ble også 0,5 mill. kroner lavere inntekt enn budsjettert, som i hovedsak skyldes søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling knyttet til lav inntekt i kommunale barnehager.

Grunnskolene hadde til sammen et merforbruk på 23,6 mill. kroner. Merforbruket skyldes økte utgifter til barn og unge fra Holmestrand som er elever i andre kommuner, fosterhjem, gjesteelever og kjøp av

tjenester i kommunale spesialpedagogiske enheter. Skolene melder også om økte kostnader for elever med sammensatte behov, utfordrende atferd og sykefravær.

Barne- og familiesenteret melder om et mindreforbruk på 6 mill. kroner ved årets slutt, noe som er høyere enn tidligere rapportert. Hovedårsaken til mindreforbruket er vakante stillinger, ulønnet permisjon, samt refusjon sykkelønn og foreldrepenger.

Barnevernstjenesten melder om et mindreforbruk på 6 mill. kroner. Årsakene til dette er ubesatte stillinger og en reduksjon i kjøp av tjenester fra staten.

Helse og velferd

Helse og velferd hadde et merforbruk på 12,4 mill. kroner i 2023.

Programområdet har gjennom hele året arbeidet med helhetlig innsats, og det er i alle virksomheter gjort grep for å få budsjettet i balanse.

Bo og behandlingssenter er i 2023 organisert i en virksomhet som hadde et marginalt merforbruk samlet for alle driftssteder.

Hjemmebaserte tjenester har et merforbruk på 9,5 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak fortsatt økning i antall tjenestemottakere og at antall oppdrag har økt på grunn av dette.

Voksenhabilitering endte med et merforbruk 2,6 mill. kroner. Det har i 2023 vært en økning i virksomhetens generelle tjenestetilbud, i tillegg til akutt plassert beboer med høy bemanningstetthet gjennom hele døgnet.

Folkehelse, forebygging og frivillighet fikk et merforbruk på 4,4 mill. kroner. Deler av avviket skyldes vaksinerings C-19 som kommunen får refundert via rammetilskuddet. Det ble også et merforbruk på Holmestrand kommunes andel av legevakt/øyeblikkelig hjelp døgntilbud/legevaktbil med 2,5 mill.kroner.

Forvaltning og tjenestetildeling endte med et merforbruk på 4,3 mill. kroner som skyldes lavere inntekter på brukerbetalingen enn budsjettet, en økning i omsorgstønad og kostnader til utskrivningsklare pasienter som kommunen ikke hadde et tilbud til.

Refusjonsordningen for særlige ressurskrevende tjenester bidro med 12,2 mill. kroner mer enn forutsatt i 2023. Dette var et godt bidrag til årsresultatet for Helse og omsorg, men er igjen et resultat av brukersammensetningen og økte lønnskostnader.

Samfunn, teknikk og miljø

Programområdet hadde et nettoresultat på 159,3 mill. kroner, dvs. et merforbruk på 51,5 mill. kroner i forhold til budsjettet. Størstedelen av merforbruket kommer fra vann, avløp, og renovasjon innenfor kommunens selvkostområde, og er for 2023 på 31,2 mill. kroner. Merforbruk innenfor selvkostområdene påvirker ikke kommunens bunnlinje på samme måte som ordinær drift, men vil bli belastet selvkostfondene. Underskudd til fremføring, eller mer bruk av selvkostfond enn budsjettet, vil påvirke fremtidig økning av kommunale gebyrer. Resterende avvik på ca 20 mill. kroner skyldes

hovedsakelig økte vedlikeholdskostnader på bygg etter offentlige pålegg og tilsyn, økte snøbrøytingskostnader, økte strømkostnader, konsulentkostnader og en generell prisøkning på driftsmateriell.

§5-5 Bevilgningsoversikt investering, første ledd

Skjema Bevilgningsoversikt investering viser kommunens inntekter og utgifter til investeringer, samt finansiering av investeringsbudsjettet, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-5.

§5-5 Bevilgningsoversikt investering, første ledd	Regnskap 2023	Revidert budsjett	Opprinnelig budsjett	Regnskap 2022
<i>Beløp i hele 1000</i>				
1 Investeringer i varige driftsmidler	296 256	337 591	318 241	531 230
2 Tilskudd til andres investeringer	3 178	2 500	2 500	2 500
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 922	4 000	4 000	9 421
4 Utlån av egne midler	3 716	2 916	0	6 917
5 Avdrag på lån	1 499	0	0	1 499
6 Sum investeringsutgifter	310 571	347 007	324 741	551 567
7 Kompensasjon merverdiavgift	-37 403	-40 141	-34 978	-77 627
8 Tilskudd fra andre	-16 535	0	0	-62 174
9 Salg av varige driftsmidler	-14 310	-30 000	-30 000	-22 776
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	- 2 259	0	0	-6 906
13 Bruk av lån	-229 625	-263 026	-228 763	-316 538
14 Sum investeringsinntekter	-300 131	-333 168	-293 741	-486 022
15 Videreutlån	40 252	70 000	70 000	70 113

16 Bruk av lån til videreutlån	-40 252	-70 000	-70 000	0
17 Avdrag på lån til videreutlån	18 804	0	0	18 150
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-24 438	0	0	-27 425
19 Netto utgifter videre utlån	- 5 633	0	0	60 838
20 Overføring fra drift	-38 385	-38 311	-27 000	-30 000
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	9 719	0	0	11 774
22 Bruk av bundne investeringsfond	-612	0	0	-72 769
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-6 916	-6 916	-4 000	-4 000
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	31 387	31 387	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-4 807	-13 840	-31 000	-94 995
27 Fremført til inndekking senere år (udekket beløp)	0	0	0	-31 387

Investeringer i varige driftsmidler

Bevilgningsoversikt investering andre ledd viser at det ble investert i 296,3 mill. kroner i varige driftsmidler. Dette er noe lavere enn budsjettert og skyldes en lavere investeringstakt enn forutsatt i budsjett. Dette medfører også at bruk av lån er lavere enn budsjettert. Tabellen nedenfor viser investeringene splittet på de ulike kostrafunksjonene de er bokført på. Kostrafunksjoner fokuserer på hvilke type behov som skal dekkes og hvilke grupper mottakere de primært henvender seg til. Investeringene fordeler seg etter følgende kostrafunksjoner:

Område	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Avvik
Bomiljøtiltak	3 701	2 058	- 1 643
Helse og omsorg	14 138	24 897	10 759
Kommunale veier	21 196	26 990	5 795
Oppvekst	129 389	109 863	- 19 526
Vann, avløp og renovasjon	112 604	102 399	- 10 205
Øvrige	15 228	71 384	56 156
SUM TOTALT	296 256	337 591	41 335

Bomiljøtiltak: Det er investert totalt 3,7 mill. kroner i bomiljøtiltak, mot revidert budsjett på 2,1 mill. kroner. Dette gir et negativt avvik på 1,6 mill. kroner. Investeringene innenfor bomiljøtiltak er:

- Erosjonssikring av Sandeelva med 2,8 mill. kroner. Investeringen skal finansieres av områdemodellen.
- Rehabilitering av nærmiljøanlegg ved utskifting av lekeapparater i Hagemannparken og innkjøp av gressklipper med tilsammen 0,7 mill. kroner.
- Justeringsavtale for Wingejordet med 0,2 mill. kroner. Justeringsavtaler er overføring av justeringsrett for merverdiavgift i forbindelse med oppføring av anlegg. Dette er kommunens kompensasjonsberettigede merverdiavgift, mens refusjon for merverdiavgift som er omfattet av kompensasjonsordningen fremgår av forskriftsskjema andre ledd. Justeringsavtaler har ingen økonomisk effekt for kommunen.

Helse og omsorg: Det er gjennomført investeringer til en rekke mindre tiltak innenfor området helse og omsorg på tilsammen 14,1 mill. kroner, mot revidert budsjett på 24,9 mill. kroner. Dette gir et positivt avvik på 10,7 mill. kroner. Noe av årsaken til avviket er forsinkede leveranser. Investeringene er blant annet:

- Oppgradering og utskifting av utstyr, samt oppgraderinger og utbedringer på bygg og uteområdene på Bo- og behandlingssentrene med 4,4 mill. kroner
- Lukket legemiddelsøyfe for elektronisk legemiddelhåndtering med 2,5 mill. kroner
- Nødvendig innkjøp av inventar og utstyr med 1,9 mill. kroner
- Utvide parkeringsplass samt etablere ambulanseinnang på Rove med 0,9 mill. kroner
- Offentlig pålegg, brann og miljørettet helsevern med 0,9 mill. kroner
- IKT, infrastruktur og velferdsteknologi med 0,7 mill. kroner
- ENØK tiltak med 0,5 mill. kroner
- Omlegging Friskmat system med 0,4 mill. kroner

Kommunale veier: Totalt er det investert 21,2 mill. kroner innenfor dette området. Avvik mellom revidert budsjett og regnskap er på 5,8 mill. kroner. Investeringene som er gjennomført er:

- Fortau Dyegata
- Fartsdumper i Løvsprettveien, Kleivanveien og Hvitsteinbakken
- Veilys Brastadveien

I tillegg utgjør 1,8 mill. kroner av investeringene i kommunale veier justeringsavtaler (se forklaring av justeringsavtaler under avsnittet om bomiljøtiltak).

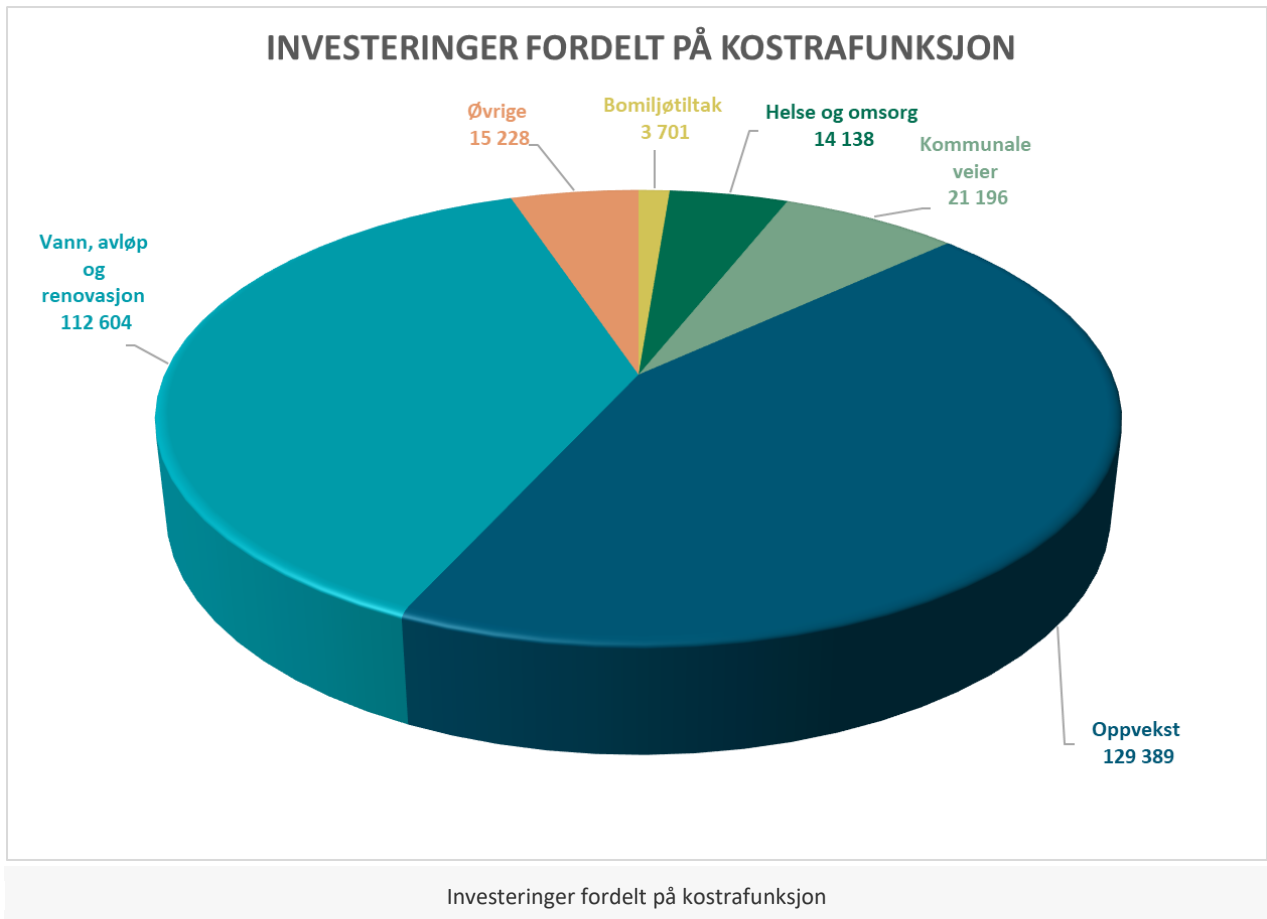
Oppvekst: Det er totalt investert 129,3 mill. kroner i det som omfatter barnehage, skole og kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg. Avviket mellom regnskap og revidert budsjett er 19,5 mill. kroner. De største prosjektene er:

- Sentrumsskolene (Klokkerjordet skole) med 110 mill. kroner
- Formålsbygg Gullhaug med 4,9 mill. kroner
- Innkjøp IKT-utstyr med 4,9 mill. kroner
- Utvidelse av Knutseskogen barnehage, herunder Skolepaviljonger ved Gjøklep skole, med 3 mill. kroner
- Renovering av kjøkken på Hof skole og SFO med 0,9 mill. kroner
- Hvitstein stadionoppgradering med 0,4 mill. kroner

VAR (Vann, avløp og renovasjon): Det ble investert 112,6 mill. kroner innenfor dette området. Eksisterende prosjekter har hatt større kostnader enn budsjettet. Noen av de største prosjektene i 2023 har vært:

- VA Nyveien, Olav Duuns vei, Løkkeveien og Skogveien
- Pumpestasjon, Fossdalen og Fibo
- Sanering Dunkebekken og Fossveien
- Avløp Skjervika - Øgården

Øvrige: De resterende kostrafunksjonene er samlet her. Dette inkluderer blant annet administrasjon, naturforvaltning, kommunale kulturbygg og bibliotek. Totalt er det investert 15,2 mill. kroner. De største prosjektene er innenfor IKT.

Tilskudd fra andre i investeringsregnskapet, totalt 16,5 mill kroner, består bl.a. av:

- Tilskudd fra fylket på tilsammen 11,1 mill. kroner, der 6,2 mill. kroner gjelder Flerbrukshall, akebakke, basketballbane, Tuftepark og kunstgressanlegg på Klokkerjordet skole, 2,1 mill. kroner gjelder fortau i Dyegata og 0,6 mill. kroner gjelder uteområde ved Hof flerbrukshus.
- 0,3 mill. kroner gjelder justeringsavtale, samt overtagelse av vei, vann og avløpsanlegg. Dette er bidrag fra utbygger ved overtakelse av ferdigstillet anlegg og er synliggjort med kjøp av anleggsmidler og tilsvarende bidrag fra utbygger (overføringsinntekt).
- 4,0 mill. kroner er infrastrukturbidrag for Nordre Jarlsberg brygge.

Videre utlån (startlån)

Holmestrand kommune har lånt ut 40,3 mill. kroner i startlån, mot budsjettet 70 mill. kroner. Avviket skyldes færre søknader enn forutsatt i budsjett. Avdrag på lån til videreutlån er 18,8 mill. kroner og mottatte avdrag på videreutlån er 24,4 mill. kroner. Avdrag på lån til videre utlån følger avdragsplanen på de lån som er tatt opp, og mottatte avdrag fra låntakerne er i henhold til tilbakebetalingsplanen til kundene. I 2023 er det mottatt høyere innbetaling fra kundene enn det kommunen har betalt i avdrag på lånene. Dette settes av på bundet fond og kan benyttes til videreutlån eller tilbakebetaling på lån tatt opp til videre utlån.

§5-5 Bevilgningsoversikt investering, andre ledd

Skjemaet viser en oversikt over brutto investeringsutgifter per programområde, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-5, 2. ledd.

§5-5 Bevilgningsoversikt investering, andre ledd	Regnskap 2023	Rev. Bud 2023	Oppr.bud. 2023	Regnskap 2022
Investeringer i varige driftsmidler				
Strategi og virksomhetsstyring	16 984	25 550	11 600	6 952
Oppvekst	8 044	42 315	37 450	1 938
Helse og velferd	11 509	32 049	11 820	9 717
Samfunn, teknikk og miljø	257 518	237 678	257 371	463 474
Fellesskjema 1A	2 201	0	0	49 149
Sum Investeringer i varige driftsmidler	296 256	337 591	318 241	531 230
Tilskudd til andres investeringer				
Tilskudd kirken	2 500	2 500	2 500	2 500
Overføringer til andre	678	0	0	0
Overføring av spillemidler	0	0	0	0
Sum Tilskudd til andres investeringer	3 178	2 500	2 500	2 500
Investeringer i aksjer og andeler				
Egenkapitaltilskudd KLP	4 412	4 000	4 000	4 014
Kjøp aksjer Gigafib Holding AS	1 510	0	0	5 407

Sum Investeringer i aksjer og andeler	5 922	4 000	4 000	9 421
Utlån				
Utlån Gigafib Holding AS	800	0	0	6 917
Utlån spillemidler, MVA - komp. foreninger	2 916	2 916	0	0
Sum Utlån	3 716	2 916	0	6 917

§5-6 Økonomisk oversikt drift art

Inntektene, utgiftene, avsetningene og bruken av avsetninger i økonomiplanens driftsdel, driftsbudsjettet og driftsregnskapet, skal stilles opp etter art.

§5-6 Økonomisk oversikt drift art	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-820 181	-766 584	-750 946	-725 929
Inntekts- og formuesskatt	-898 939	-941 546	-914 532	-929 459
Eiendomsskatt	-60 646	-61 303	-61 303	-28 914
Andre skatteinntekter	-10	0	0	-9
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-53 797	-41 760	-23 686	-36 771
Overføringer og tilskudd fra andre	-275 800	-172 227	-178 718	-248 968
Brukerbetalinger	-63 973	-62 263	-63 286	-64 759
Salgs- og leieinntekter	-235 615	-238 597	-241 714	-219 755
Sum driftsinntekter	-2 408 960	-2 284 280	-2 234 184	-2 254 564
Lønnsutgifter	1 146 770	1 083 070	1 057 895	1 040 274
Sosiale utgifter	269 067	275 497	274 664	252 313

Kjøp av varer og tjenester	710 321	621 911	595 730	645 840
Overføringer og tilskudd til andre	114 378	88 308	83 539	94 959
Avskrivninger	130 348	107 483	107 483	117 891
Sum driftsutgifter	2 370 885	2 176 269	2 119 310	2 151 277
Brutto driftsresultat	-38 075	-108 010	-114 874	-103 287
Renteinntekter	-31 040	-15 040	-15 040	-16 475
Utbytte	-1 771	-108	-108	-1 312
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	-45 250	-14 600	-14 600	22 246
Renteutgifter	118 421	89 137	89 137	59 849
Avdrag på lån	91 493	87 500	80 000	84 465
Netto finansutgifter	131 853	146 889	139 389	148 773
Motpost avskrivninger	-130 348	-107 483	-107 483	-117 891
Netto driftsresultat	-36 570	-68 605	-82 968	-72 406
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	38 385	38 311	27 000	30 000
Avsetninger til bundne driftsfond	12 257	32 331	32 331	15 518
Bruk av bundne driftsfond	-11 501	-9 812	-9 812	-15 344
Avsetninger til disposisjonsfond	93 811	104 155	88 113	81 292
Bruk av disposisjonsfond	-96 381	-96 381	-54 665	-39 060

Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	36 570	68 605	82 968	72 406
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

§5-8 Balanseregnskapet

Balansen viser en oppstilling over kommunens eiendeler, egenkapital og gjeld, jf. forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner §5-8.

EIENDELER	Regnskap 2023	Regnskap 2022
A. ANLEGGSMIDLER	6 730 060	6 353 795
I. Varige driftsmidler	3 835 887	3 673 714
1. Faste eiendommer og anlegg	3 741 372	3 592 571
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	94 516	81 144
II. Finansielle anleggsmidler	569 036	545 826
1. Aksjer og andeler	92 604	86 726
2. Obligasjoner	0	0
3. Utlån	476 433	459 101
III. Immaterielle eiendeler	0	0
IV. Pensjonsmidler	2 325 136	2 134 254
B. OMLØPSMIDLER	1 220 553	1 084 253
I. Bankinnskudd og kontanter	245 856	319 929
II. Finansielle omløpsmidler	591 273	546 163
1. Aksjer og andeler	591 273	546 163
2. Obligasjoner	0	0

3. Sertifikater	0	0
4. Derivater	0	0
III. Kortsiktige fordringer	383 423	218 161
1. Kundefordringer	22 380	24 609
2. Andre kortsiktige fordringer	153 682	115 959
3. Premieavvik	207 360	77 593
Sum eiendeler	7 950 613	7 438 048
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. EGENKAPITAL	2 084 023	1 950 649
I. Egenkapital drift	487 910	489 724
1. Disposisjonsfond	411 130	413 700
2. Bundne driftsfond	76 780	76 024
3. Merforbruk i driftsregnskapet	0	0
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	0	0
II. Egenkapital investering	191 233	157 655
1. Ubundet investeringsfond	150 178	157 094
2. Bundne investeringsfond	41 055	31 949
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	0	-31 387
III. Annen egenkapital	1 404 880	1 303 269
1. Kapitalkonto	1 412 096	1 310 484
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	-7 215	-7 215
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	0	0
D. LANGSIKTIG GJELD	5 446 226	5 142 686
I. Lån	3 095 361	2 908 394

1. Gjeld til kredittinstitusjoner	2 440 599	2 328 247
2. Obligasjonslån	120 000	120 000
3. Sertifikatlån	534 762	460 147
II. Pensjonsforpliktelse	2 350 865	2 234 291
E. KORTSIKTIG GJELD	420 364	344 713
I. Kortsiktig gjeld	420 364	344 713
1. Leverandørgjeld	163 544	121 386
2. Likviditetslån	0	0
3. Derivater	0	0
4. Annen kortsiktig gjeld	256 820	223 328
5. Premieavvik	0	0
Sum egenkapital og gjeld	7 950 613	7 438 048
F. Memoriakonti	0	0
I. Ubrukte lånemidler	125 464	96 578
II. Andre memoriakonti	50 685	19 387
III. Motkonto for memoriakontiene	-176 149	-115 965

Eiendeler

Anleggsmidler

Balansen viser at verdien av anleggsmidlene har økt med 376 mill. kroner til 6.730 mill. kroner fra 31.12.2022 til 31.12.2023. Aktiverte investeringer i faste eiendommer og anlegg med fradrag for avgang og avskrivninger utgjør en økning på 148 mill. kroner, mens verdien på utstyr, maskiner og transportmidler økte med 13,4 mill. kroner siden 31.12.2022.

Av de finansielle anleggsmidlene utgjør aksjer og andeler omlag 16,3 pst. av verdiene, og er per 31.12.2022 bokført med 92,6 mill. kroner. Av dette utgjør egenkapitaltilskudd til KLP den største andelen, og er på 68 mill. kroner. Note nr 5 i regnskapsdokumentet gir en fullstendig oversikt over aksjer og andeler som kommunen besitter per 31.12.2023.

Verdien på utlån står for de resterende 83,7 pst. av kommunens finansielle anleggsmidler, og er per 31.12.2023 bokført med 476,4 mill. kroner. Kommunens utlån består av sosiale utlån og startlån, i tillegg

til utlån til Holmestrand småbåthavn DA (HSDA), Sande golfklubb, Sande menighetscenter og Holmestrand internasjonale Montessoriskole. Saldo per 31.12.2023 viser 417,2 mill. kroner i startlån og 45 mill. kroner til HSDA. Til sammen utgjør disse to 97 pst. av kommunens utlån.

Kommunens pensjonsmidler har økt med 190,9 mill. kroner i løpet av året, og er på 2.325,1 mill. kroner per 31.12.2023.

Omløpsmidler

Omløpsmidlene har økt med 136,3 mill. kroner til 1.221 mill. kroner i løpet av 2023. Bankinnskudd per 31.12.2023 viser videre en saldo som er 74,1 mill. kroner lavere enn den var per 31.12.2022, mens verdien på kommunens aksjer og andeler knyttet til finansielle omløpsmidler har økt med 45,1 mill. kroner i løpet av 2023. Det vises til egen finansrapport om forvaltningen av kommunens finansielle midler i 2023. De kortsiktige fordringene er økt med 165,3 mill. kroner, av disse utgjør premieavviket 129,8 mill. kroner.

Egenkapital og gjeld

Bokført egenkapital per 31.12.2023 var 2.084 mill. kroner, en økning på 133,4 mill. kroner fra 2022. Av kommunens samlede egenkapital for drift utgjorde disposisjonsfond 411,1 mill. kroner og bundne driftsfond 76,8 mill. kroner. For den samlede egenkapitalen for investeringer utgjorde ubundne investeringsfond 150,2 mill. kroner og bundne investeringsfond utgjorde 41,1 mill. kroner.

Egenkapital drift

Disposisjonsfond

Samlet disposisjonsfond ble redusert med 2,6 mill. kroner og utgjorde 411,1 mill. kroner per 31.12.2023. Felles disposisjonsfond utgjorde 58,5 mill. kroner per 31.12.2023, mens pensjonsfondet utgjorde 236,3 mill. kroner. Bufferfond finans hadde en saldo på 57,5 mill. kroner ved utgangen av 2023. Dette fondet ble styrket i løpet av året med 25,8 mill. kroner.

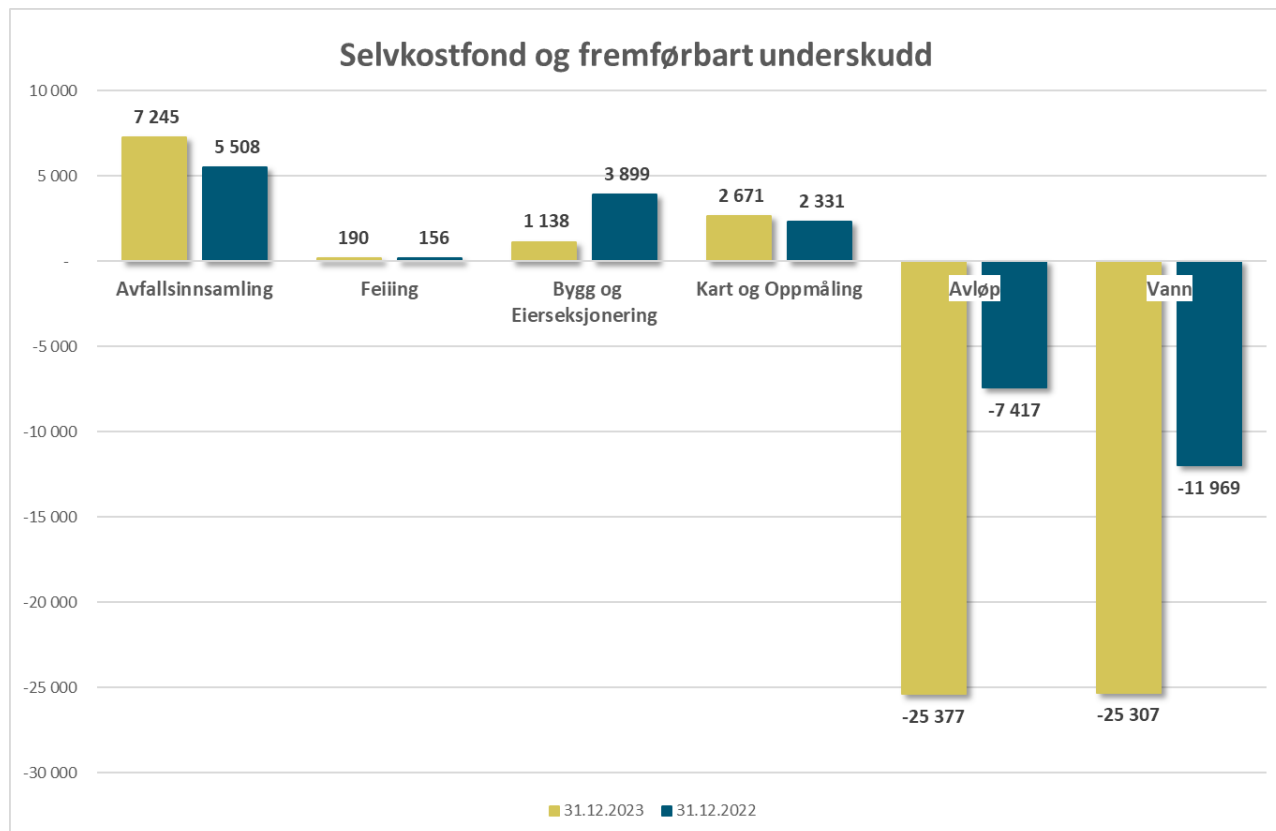
Bundne driftsfond

Bundne driftsfond består av blant annet ubrukte midler fra statstilskudd og kan bare benyttes til det formålet det er ment til.

Per 31.12.2023 stod det 76,8 mill. kroner på bundne driftsfond. Av de største fondene utgjør blant annet 11,2 mill. kroner selvkostfond, 7,5 mill. kroner er knyttet til vern av kommuneskog for arealandel av Petersetra og Trestikledalen naturreservat (KST sak 109/20) og 4,7 mill. kroner gjelder Heis i Fjell.

Selvkostfondene hadde en saldo på tilsammen 11,2 mill. kroner, hvorav 7,2 mill. kroner er knyttet til området for avfallsinnsamling, 1,1 mill. kroner til bygg og eierseksjonering og 2,6 mill. kroner er knyttet til kart og oppmåling. Selvkostområdene er underlagt et regelverk om fem års utjevning av selvkostfond og fremførte underskudd. Dette betyr at kommunen innen fem år skal innarbeide overskudd og underskudd tilknyttet selvkostområdet i gebyrgrunnlaget for kommunale avgifter. Svingninger i kommunale avgifter som følge av bruk og avsetning til selvkostfond vil kunne forekomme. Det tilstrebes å ha så gode rutiner som mulig i forhold til utjevning av selvkostfond, slik at påvirkningen på de kommunale avgiftene stabiliseres over tid.

Fremført underskudd fremkommer i balansen under punkt F. II Andre memoriakonti. Memoriakontoene er "huskekontoe" for blant annet ubrukte lånemidler og fremførbart underskudd på selvkost. I 2023 har saldoen på fremførbare underskudd på selvkost økt med tilsammen 31,3 mill. kroner til 50,7 mill. kroner per 31.12.2023. De fremførte underskudd som kommunen har i balansen per 31.12.2023 er knyttet til selvkostområdene avløp med 25,4 mill. kroner og vann med 25,3 mill. kroner. I figuren nedenfor vises en samlet oversikt over saldo per 31.12.2022 og 31.12.2023 for både selvkostfond og fremførbart underskudd på de ulike områdene.

Selvkostfond og fremførbart underskudd

Egenkapital investering

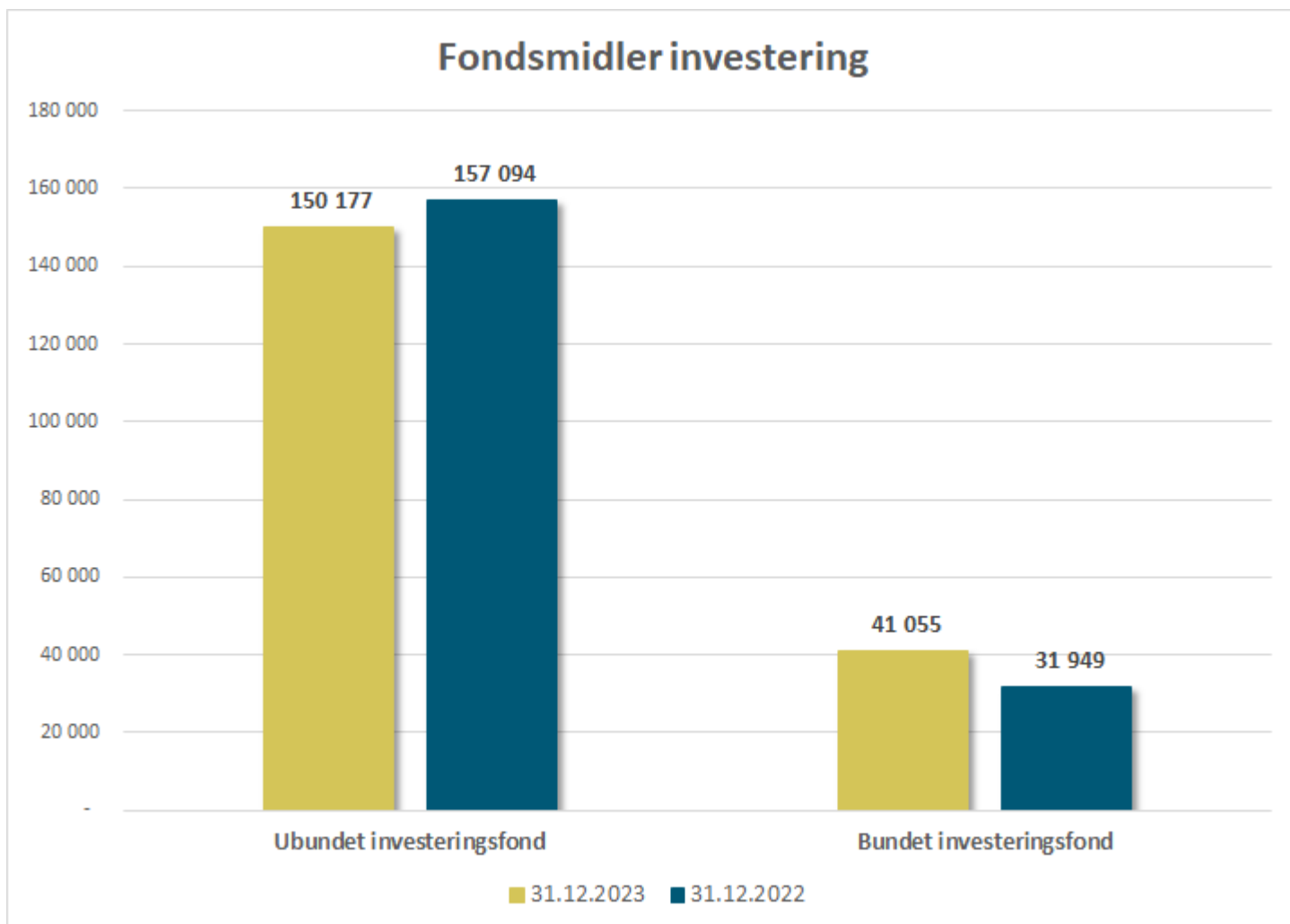
Ubundet investeringsfond

Ubundet investeringsfond er redusert med 6,9 mill. kroner i 2023. Dette gjelder egenkapitaltilskudd til KLP, samt forskuttering av momskompensasjon knyttet til etablering av kunstgressbane til Gullhaug idrettslag (KST 102/23).

Bundet investeringsfond

Bundet investeringsfond er redusert med 9,1 mill. kroner, hvorav 5,6 mill. kroner gjelder ekstraordinære innbetalinger på startlån, og 4,0 mill. kroner gjelder infrastrukturbidrag Sande sentrum og Nordre Jarlsberg brygge. I tillegg er tidligere innbetalt finansieringsbidrag til utbedring av Thomas Backe Gabrielsens plass tilbakebetalt (FORM 120/23)

Fondsmidler investering

Gjeld

Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld inkludert pensjonsforpliktelser var ved utgangen av 2023 på 5.446 mill. kroner, en økning på 303,5 mill. kroner fra 31.12.2022 til 31.12.2023. Pensjonsforpliktelsen er økt med 116,6 mill. kroner, kommunens øvrige gjeld har økt med 186,9 mill. kroner. Låneopptaket for 2023 ble tatt opp i juni.

Kortsiktig gjeld

Kommunens kortsiktige gjeld inkl. leverandørgjeld har i løpet av regnskapsåret 2023 økt med 75,7 mill. kroner og utgjør pr. 31.12.2023 420,7 mill. kroner. Leverandørgjelden har økt med 42,2 mill. kroner til 163,5 mill. kroner i 2023. Annen kortsiktig gjeld består av blant annet skyldig arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk og avsetning feriepenger og har økt med 33,5 mill. kroner til 256,8 mill. kroner pr. 31.12.2023.

§ 5-9 Budsjettavvik og årsoppgjørdisposisjoner

Oversikt over budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner er vist i tabellene nedenfor med en oversikt over disposisjoner på drift og en oversikt over disposisjoner på investering.

Driftsregnskapet

Merforbruk på drift utgjør 10,3 mill. kroner før strykninger, jfr. tabell 1 nedenfor. I følge regnskapsreglene skal kommunen redusere et mer- eller mindreforbruk så langt som mulig. Blant annet skal avsetning til disposisjonsfond strykes for å dekke merforbruk. I Holmestrand er det vedtatt å sette av 104,2 mill. kroner til disposisjonsfond i 2023. Dette blir strøket med 10,3 mill. kroner.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2023 viser udisponert beløp på 63,1 mill. kroner. Budsjettet bruk av lån er 333 mill. kroner og er derfor redusert med 63,1 mill. kroner.

	Driftsregnskapet - tabell 1	Note	Vedtatt- kommunestyret	Vedtatt- delegert organ	Sum
1.	Netto driftsresultat				-36 570
2.	Avsetninger til bundne driftsfond				12 257
3.	Bruk av bundne driftsfond				-11 501
4.	Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter		38 311	74	38 385
5.	Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter		104 155		104 155
6.	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter		-96 381		-96 381
7.	Budsjettet dekning av tidligere års		-		-

	merforbruk				
8.	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)				10 344
9.	Strykning av bruk disposisjonsfond			-10 344	-10 344
10.	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger				-
11.	Fremført til inndecking i senere år (merforbruk).				0

	Investeringsregnskapet - tabell 2	Note	Vedtatt-kommunestyret	Vedtatt-delegert organ	Sum
1.	Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån				274 684
2.	Avsetninger til bundne investeringsfond				9 719
3.	Bruk av bundne investeringsfond				- 612
4.	Budsjettert bruk av lån		-333 026		- 333 026
5.	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjett og fullmakter		-38 311	-74	-38 385
6.	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter		-		-
7.	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjett og fullmakter		-6 916		-6 916
8.	Dekning av tidligere års udekket tap				31 387
9.	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før				- 63 150

	strykninger)				
10.	Udekket eller udisponert etter strykninger				0
11.	Strykning av bruk av lån		63 150		63 150
12.	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)				0

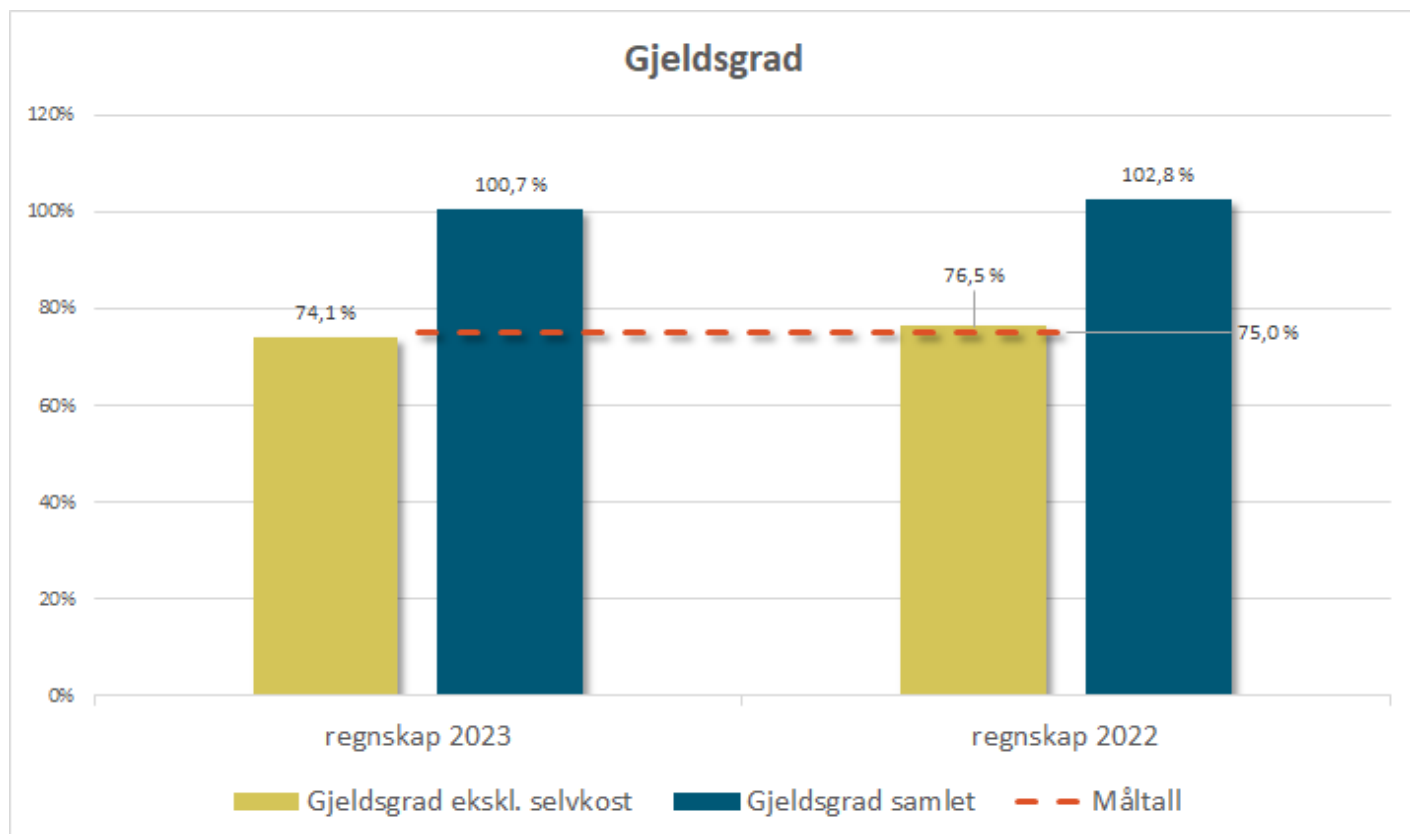
Økonomiske handlingsregler

Kommuneloven pålegger kommunene å utarbeide økonomiske rammer for den langsiktige økonomiforvaltningen. Dette skal blant annet skje gjennom at kommunestyret selv vedtar økonomireglement og førende måltall for det økonomiske handlingsrommet utover økonomiplanens fireårsperspektiv. Kommunestyret har vedtatt følgende måltall (KST-sak 081/18):

1. Gjeldsgrad: Netto lånegjeld skal på sikt ikke overstige 75 pst av brutto driftsinntekter. Måltallet skal nås i løpet av 5 år.
2. Resultatgrad: Netto driftsresultat skal på sikt være på minst 1,75 pst av brutto driftsinntekter. Kommunen skal fra og med budsjett 2019 begynne å jobbe mot å nå dette målet.
3. Fondsgrad: Disposisjonsfond skal til enhver tid være minimum 5 pst av brutto driftsinntekter.

Handlingsregel 1: Gjeldsgrad

Gjeldsgraden er netto lånegjeld i pst av brutto driftsinntekter, og skal ikke overstige 75 pst. Av samlet netto lånegjeld er omtrent 30 pst av lånegjelden knyttet til VA-området. Denne gjelden har tidligere vært regnet som selvfinansierende. De siste årene har det vært underdekning på selvkost noe som på kort sikt kan føre til at VA-gjeld ikke er selvfinansierende i like stor grad som tidligere. Nedenfor er en oversikt over gjeldsgraden både samlet og eksklusiv selvkost:

Handlingsregel 1: Gjeldsgrad

Utvikling netto lånegjeld

Netto lånegjeld i KOSTRA er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler, og kan fremstilles som vist i tabellen nedenfor:

<i>Beløp i 1000</i>	Regnskap 2023	Regnskap 2022
Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser	3 095 361	2 908 394
- Totale utlån	476 433	459 101
+ herav; rentefrie utlån	4 481	2 078
- Ubrukte lånemidler	125 464	96 578
Netto lånegjeld	2 497 945	2 354 794
- Herav VA-gjeld	764 564	704 418
+ Underskudd selvkost-VA	50 684	19 386
Netto lånegjeld uten VA - gjeld	1 784 065	1 669 762

Brutto driftsinntekter	2 408 960	2 254 564
Gjeldsgrad netto lånegjeld	104 %	104 %
Gjeldsgrad netto lånegjeld eks. VA - gjeld	74 %	74%

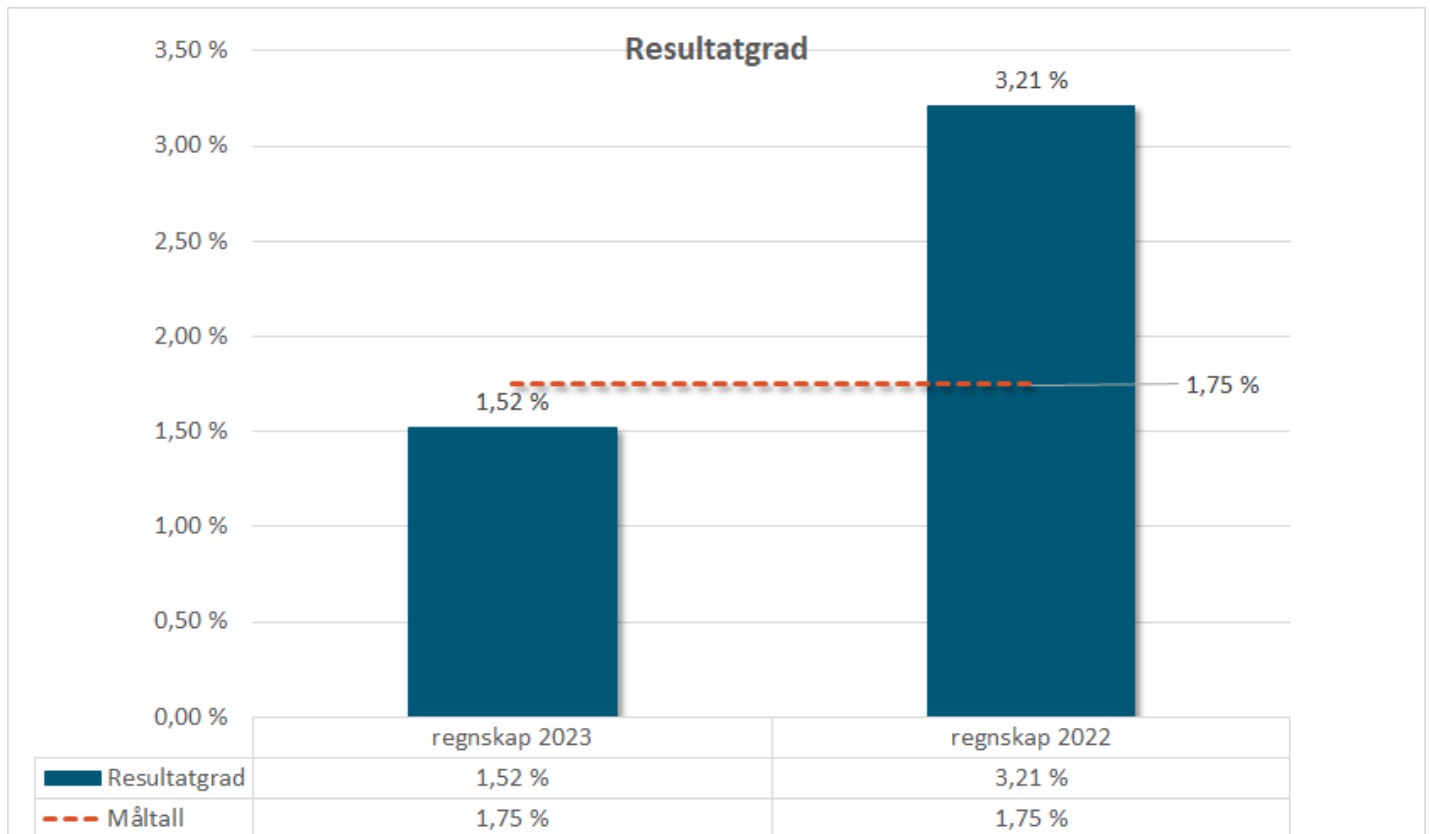
Kommunens beregnede netto lånegjeld var ved utgangen av 2023 på 2.497,9 mill. kroner, noe som er en netto økning på 143 151 mill. kroner fra foregående år.

Handlingsregel 2: Resultatgrad

For 2023 er det et positivt netto driftsresultat på 36,6 mill. kroner, noe som er 32 mill. kroner lavere enn revidert budsjett. Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter er 1,52 pst.

Netto driftsresultat viser kommunens økonomiske resultat av den ordinære driften når man tar hensyn til finansposter, men holder utenfor de pliktige avsetningene. Det er et krav til balansen (jf. Kommuneleien) at driftsresultatet skal dekke renter, avdrag og nødvendige avsetninger.

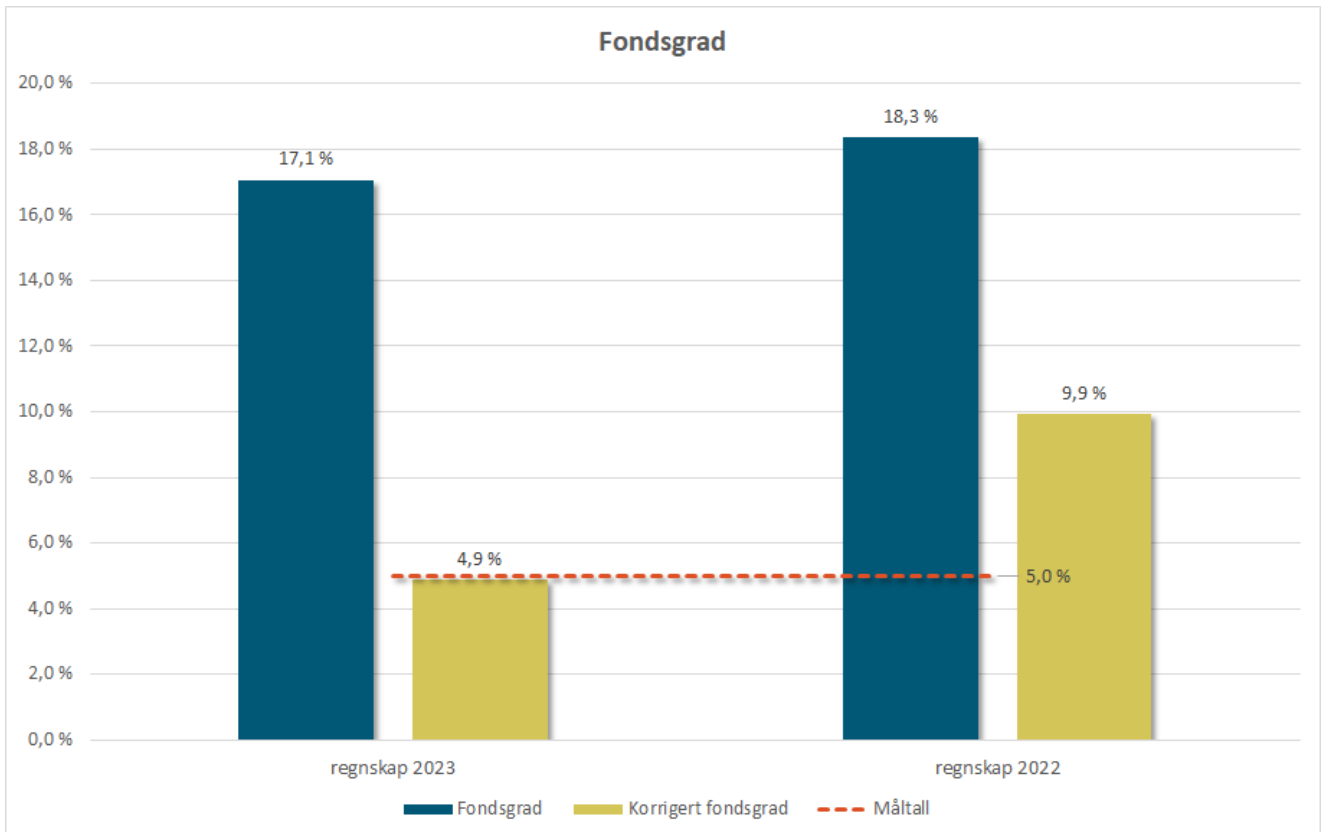
En anbefalt målsetning fra departement og statsforvalter er at man over tid oppnår et netto driftsresultat på minimum 1,75 pst. av brutto driftsinntekter. Dette for å sikre en økonomisk bærekraftig drift som sørger for at man kan opprettholde den kommunale tjenesteproduksjonen og levere gode og stabile tjenester til innbyggerne over tid. Dette er også i tråd med kommunens egen handlingsregel for økonomisk bærekraft.

Handlingsregel 2: Resultatgrad

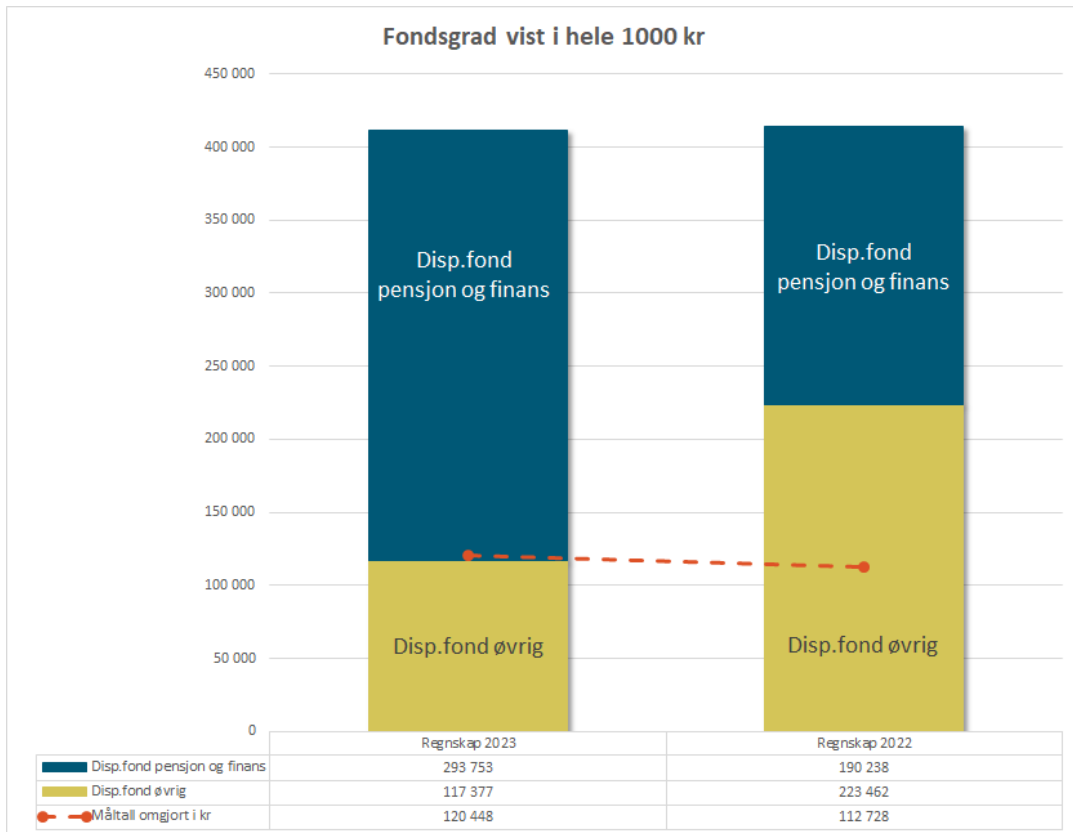
Handlingsregel 3: Fondsgrad

Fondsgrad er et mål på nivået på disposisjonsfondet. Fondsgraden viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter og skal utgjøre minst 5 pst. Disposisjonsfond er kommunens "bufferkonto" mot blant annet uforutsette utgifter, sikkerhet mot plutselige renteøkninger og buffer mot fremtidige pensjonsforpliktelser. For å få et mest korrekt bilde av fondsgraden bør pensjonsfond og bufferfond trekkes ut. Den totale fondsgraden endte på 17,1 pst mot 18,3 pst i 2022. Den korrigerte fondsgraden ble 4,9 pst mot 9,9 pst i 2022.

Handlingsregel 3: Fondsgrad

Fremstilt i kroner, viser diagrammet nedenfor at måltallet per 31.12.2023 utgjorde 120,4 mill. kroner. Disposisjonsfond ekskl. bufferfond finans og pensjon utgjorde 117,4 mill. kroner.

Handlingsregel 3: Fondsgrad vist i hele 1000 kr

Likviditetsanalyse

For å foreta en best mulig likviditetsanalyse, er det nødvendig å korrigere balansen for enkelte forhold som påvirker kommunens økonomiske stilling. Tabellen nedenfor viser derfor en korrigert balanse, og danner grunnlaget for den økonomiske analysen som redegjøres for videre i dette kapittelet.

Inkludert i anleggsmidlene, ligger midler til videre utlån. Neste års avdrag bør likviditetsmessig vurderes som omløpsmidler, da dette er midler som nedbetales innen de neste 12 månedene. I oppstillingen er det brukt budsjetterte avdrag på kommunens formidlingslån som gjenstand for korrigerings.

I oppstillingen som viser kommunens eiendeler, finner man bundne selvkostfond tilknyttet kommunale selvkostområder (eks. vann, avløp, renovasjon, byggesak). Dette er innkrevde gebyrer som har vært høyere enn kommunens etterkalkyler på de respektive selvkostområdene, og som kommunen etter forskrift "skylder" innbyggerne sine i form av lavere gebyrer senere år. Dersom man følger dette resonnementet, bør ikke midlene egentlig betraktes som kommunens eiendel, men som et lån fra kommunens innbyggere - og bør likviditetsmessig omklassifiseres som gjeld. Neste års budsjetterte bruk av selvkostfond klassifiseres som kortsiktig gjeld, mens resten av fondene klassifiseres som langsiktig gjeld.

Ubenyttet kassekreditt hos kommunens bankforbindelse er en rettighet som kommunen har, men som stort sett ikke blir benyttet. Muligheten til å trekke på kassekreditten gjenspeiler likevel en handlefrihet i forhold til likviditet som bør synliggjøres i en likviditetsanalyse. Kommunen har en kassekreditt på 30,0 mill. kroner som til enhver tid representerer ledig likviditet. Omløpsmidlene må derfor korrigeres for dette forholdet. Det samme må kortsiktig gjeld.

<i>Beløp i 1000</i>	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
(A) Anleggsmidler	6 730 060	6 353 796	376 265
Neste års avdrag startlån	-3 000	-3 000	0
Korrigerede anleggsmidler	6 727 060	6 350 795	376 265
(B) Omløpsmidler	1220 553	1 084 253	136 300
Premieavvik	-207 360	-77 593	-129 767
Neste års avdrag startlån	3 000	3 000	0
Ubenyttet kassakreditt	30 000	30 000	0
Korrigerede omløpsmidler	1 046 193	1 039 660	6 533
SUM Korrigerede eiendeler	7 773 253	7 390 455	382 798
(C) Egenkapital	2 084 023	1 950 649	133 374
VAR-fond klassifisert som gjeld	11 246	11 896	- 650
Premieavvik	-207 360	-77 593	-129 767
Korrigert egenkapital	1 887 909	1 884 952	2 957
Langsiktig gjeld	5 446 226	5 142 686	303 540
Neste års avdrag	-91 493	-84 465	-7 028
Andel selvkostfond langsiktig gjeld	-11 246	-11 896	650
Korrigert langsiktig gjeld	5 343 487	5 046 325	297 162
Kortsiktig gjeld	420 364	344 713	75 651
Neste års avdrag	91 493	84 465	7 028
Andel selvkostfond kortsiktig gjeld	0	-1 057	1 057
Ubenyttet kassakreditt	30 000	30 000	0
Korrigert kortsiktig gjeld	541 857	459 178	82 679

SUM Korrigert egenkapital og gjeld	7 773 253	7 390 455	382 798
---	------------------	------------------	----------------

Soliditet

Soliditet er et finansielt nøkkeltall som angir hvor solid kommunens balanse er, dvs. i hvor stor grad kommunen er i stand til å gjøre opp sine forpliktelser til forfall. Et av de vanligste soliditetsmålene er egenkapitalandelen. De eiendeler som ikke er finansiert med egenkapital finansieres med såkalt fremmedkapital eller gjeld. Egenkapitalens størrelse i forhold til kommunens øvrige kapital beskriver dermed kommunens langsiktige betalingsevne.

Begrepet soliditet kan forklare organisasjoners evne til å tåle tap, da soliditeten viser hvor lenge man kan opprettholde et negativt resultat før man går konkurs, eventuelt hvor stort trykk som tåles uten påvirkning på driften uten at det tas vesentlig finansiell risiko. Soliditeten viser også hvor mye av eiendelene som kan gå tapt før kreditors fordringer kommer i fare. Både gjeldsgraden og egenkapitalprosenten gir informasjon om soliditeten.

Egenkapitalprosenten gir informasjon om hvor stor andel av kommunens samlede eiendeler som er finansiert med egenkapital. Jo høyere egenkapitalprosent, desto bedre er soliditeten. En normal tommelfingerregel er at egenkapitalen bør ligge på rundt 30 pst.

Man kan imidlertid spørre seg om tilsvarende bør gjelde for en kommune. Uansett må en kommune ikke påta seg vesentlig finansiell risiko, og må være i stand til å betale sine forpliktelser til enhver tid. Hva som ligger i begrepet vesentlig finansiell risiko vil være gjenstand for diskusjon, men dersom tjenesteproduksjonen påvirkes av den finansielle risikoen som tas, vil dette være tegn på dårlig soliditet.

Betydelige låneopptak over tid vil forverre soliditeten. For Holmestrand kommune er egenkapitalprosenten 24,3 pst. i løpet av 2023. Kommunen ligger sånn sett i nedre grense i forhold til anbefalt nivå.

Likviditetsvurdering

Likviditeten i kommunen er preget av store variasjoner gjennom året. Kommunen må ha en viss likvid beholdning for å håndtere tidsforskjeller mellom inn- og utbetalinger, og dermed sikre at kommunen er i stand til å utføre sine betalingsforpliktelser til forfall. Størrelsen på denne beholdningen vil være avhengig av størrelsen på variasjonen i likviditetsbeholdningen.

Fordi noen omløpsmidler er mer likvide enn andre, er det vanlig å skille mellom mest likvide og minst likvide omløpsmidler. De mest likvide omløpsmidlene er midler som kan omgjøres til betalingsmidler innen tre måneder. Holmestrand kommune har også aksjer kategorisert som finansielle omløpsmidler, og som også inngår i de mest likvide omløpsmidlene.

De minst likvide omløpsmidlene er til gjengjeld andre fordringer og eventuelle premieavvik, som er midler som først kan omgjøres til betalingsmidler i løpet av tre til tolv måneder. Holmestrand kommune har per dags dato 207,4 mill. kroner i premieavvik klassifisert som omløpsmidler.

<i>Beløp i 1000</i>	Regnskap 2023	Regnskap 2022	Endring
(B) Omløpsmidler	1 220 553	1 084 253	136 300
Premieavvik	-207 360	-77 593	-129 767
Neste års avdrag startlån	3 000	3 000	0
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Mest likvide omløpsmidler	1 046 193	1 039 660	6533
Minst likvide omløpsmidler	207 360	77 593	129 767
Korrigerte omløpsmidler	1 046 193	1 039 660	6 533
Betalingsmidler	245 856	319 929	-74 073
Ubenyttet kassekreditt	30 000	30 000	0
Grunnlag likviditetsgrad 3	275 856	349 929	-74 073

Arbeidskapitalen viser kommunens handlefrihet og evne til å møte betalingsforpliktelser etter at kortsiktig gjeld er dekket.

Balansen inneholder egenkapital til vedtatte investeringsprosjekter. Dette er midler som ikke kan nyttes til å dekke ordinære driftsutgifter, og arbeidskapitalen bør derfor korrigeres for ubrukte lånemidler og fondsmidler til investeringer. En slik korreksjon medfører at man får frem nøkkeltallet driftslikviditet. Driftslikviditeten viser kommunens evne til å dekke løpende driftsutgifter uten å måtte "låne" midler fra investeringsfond eller ubrukte lånemidler for å dekke løpende forpliktelser.

Trekkes bundne fond fra driftslikvidene kan vi se at kommunen har økt sine likvider for ordinær drift med 14,1 mill. kroner i løpet av 2023.

Likviditetsgrad 1 tar utgangspunkt i omløpsmidlene sett i forhold til kortsiktig gjeld. Anbefalt er at nøkkeltallet er større enn 2 fordi noen av omløpsmidlene er mindre likvide. Likviditetsgrad 1 i Holmestrand er 1,9 i 2023, og ligger dermed lavere enn anbefalt nivå.

Likviditetsgrad 2 tar utgangspunkt i de mest likvide omløpsmidlene, jfr. tabellen ovenfor. Nøkkeltallet bør være større enn 1. Likviditetsgrad 2 i Holmestrand er 1,9 i 2023.

Likviditetsgrad 3 kalles for kontantgraden, og viser hvorvidt tilgjengelige kontanter og eventuelt ubenyttet kassekreditt alene kan dekke kommunens betalingsforpliktelser (kortsiktig gjeld). Nøkkeltallet bør være større enn 0,3. Pr. 31.12.2023 var likviditetsgraden 0,5, og er noe lavere enn for 2022. Forskjellen mellom likviditetsgrad 3 og de to andre likviditetsgradene, er at også kortsiktige fordringer i tillegg til finansielle omløpsmidler er trukket fra og at det kun er midler på bok som vurderes opp mot kommunens kortsiktige gjeld.

Likviditetsutvikling	Regnskap 2023	Regnskap 2022
Omløpsmidler	1 046 193	1 039 660
Kortsiktig gjeld	541 857	459 178
Arbeidskapital	504 336	580 482
Heftelser på arbeidskapitalen:		
Ubrukte lånemidler til investeringer	-125 464	-96 578
Ubundne/ bundne fond investeringer	-191 233	-157 655
Driftslikvider	187 639	326 249
Bundne driftsfond ekskl. VAR-fond	- 65 534	-64 128
Likvider for ordinær drift	122 105	262 121
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	20,9	25,7
Likviditetsgrad 1 (anbefalt nivå > 2)	1,9	2,3
Likviditetsgrad 2 (anbefalt nivå > 1)	1,9	2,3
Likviditetsgrad 3 (anbefalt nivå > 0,3)	0,5	0,8

Beredskapsarbeidet

Hendelser

I løpet av året har det vært hendelser som har blitt fulgt godt opp uten at det har vært behov for at kommunen satte kriseledelse. Det har vært registrert utslipp av diesel i Holmestrand småbåthavn, oljeutslipp på asfaltert parkeringsplass ved Knutseskogen barnehage, båtbrann i fritidsbåt, dieselutslipp fra trailer ved Haga skole, og et utslipp av syre til bekk fra Speira AS. I november kom det mye nedbør samtidig som det lå snø og dekket for kummer og sluk. Det oppstod da flere steder problemer med vann i veibanen og i kjellere.

Aktiviteter

Tilsyn fra Statsforvalteren

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark var på tilsyn på beredskapsområdet i mai. Som en forberedelse til tilsynet ble aktuelt beredskapsplanverk revidert. I tilsynet var det lagt opp til diskusjonsøvelser der kommunens kriseledelse ble utfordret på ulike scenario. Statsforvalteren påpekte etter tilsynet manglende oppfølging av et krav som det jobbes med å rette opp.

Vaktordning i kommunedirektørens ledergruppe

I løpet av våren startet kommunedirektørens ledergruppe opp med beredskapsvakt. Vaktordningen sikrer blant annet at nødetater og egne tjenester til enhver tid har mulighet til å nå kommunens ledelse.

Øvelser

Kriseledelsen har, i tillegg til øvelser som ble gjennomført i forbindelse med Statsforvalterens tilsyn, gjennomført en atomberedskapsøvelse i regi av Statsforvalteren, og en intern øvelse der scenarioet var en uønsket hendelse på NAV-kontoret.

Kommunikasjon ved bortfall av mobilnett

Deltakerne i kommunens kriseledelse har fått nødnettradioer for å sikre kommunikasjon ved bortfall av mobilnettet. I tillegg har kommunen anskaffet sikringsradio til virksomhetslederne innenfor helse og velferd, og driftsledere og vaktordninger innenfor kommunens tekniske drift. En stasjonær sikringsradio er montert på Rådhuset. Kommunen deltar på Statsforvalteren sine øvelser for bruk av nødnett, og har også testet ut sikringsradioens dekningsgrad på en slik øvelse. Virksomhetslederne innenfor helse og velferd har gjennomført månedlige øvelser med bruk av sikringsradio.

Planarbeid i kommunen

Det er gjort risiko- og sårbarhetsanalyser knyttet til foreslåtte områder i kommuneplanens arealdel. Det er også sett på forhold knyttet til samfunnsikkerhet og beredskap for reguleringsplaner som er under utarbeidelse i kommunen.

Overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse

Kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse skal revideres hvert fjerde år. Arbeidet med revisjon er igangsatt, og kommunens beredskapsråd har vært med på oppstarten av dette arbeidet.

Befaringer

Da arbeidet med erosjonssikring i Sandeelva var ferdigstilt ble det gjennomført en sluttbefaring for å ha et sammenligningsgrunnlag for nye befaringer. Det er også gjennomført befaring på et par steder der det har vært meldt inn bekymring om ulike forhold som synkehull og akutt forurensning.

Brannsikring tett trehusbebyggelse

Kommunen har i samarbeid med forebyggende avdeling i Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS utarbeidet en brannsikringsplan for de to områdene i Holmestrand sentrum som er definert som tett trehusbebyggelse. Kommunen har søkt fylkeskommunen, og har blitt tildelt midler til å støtte bygningseierne for å få gjennomført tiltak som anbefales i planen.

Faste samarbeidsforum

Beredskapsrådet

Kommunens eget beredskapsråd har vært med på oppstarten av revisjon av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse. Det har kommet mange nyttige innspill som er tatt med inn i det videre arbeidet.

Beredskapsnettverket i Vestfold

Beredskapskoordinatorene i kommunene i Vestfold har et faglig nettverk der også beredskapsleder ved Sykehuset i Vestfold HF og representanter fra beredskapsavdelingen hos Statsforvalteren i Vestfold og Telemark deltar. Nettverket hadde i fjor flere teams-møter, og en fagdag med temaet beredskapsøvelser.

HV-01 Andebu og HV- 01 Horten

Kommunen har et godt samarbeid med HV-01 Andebu da de lenge har hatt kommunen innenfor sitt ansvarsområde. Nå skal også HV-01 Horten dekke deler av kommunen. Det er opprettet et godt samarbeid også med denne delen av HV-01.

Godt Vann

Godt Vann samarbeide ble revitalisert og startet året med en kick off. Beredskapskoordinator deltar i arbeidsgruppa «Sikkerhet og beredskap» sammen med en av konsulentene i kommunens vann- og avløpsavdeling. Arbeidsgruppa har arrangert fagsamling om beredskapsøvelser, beredskapsplaner, og om sikkerhet innenfor vann og avløpsområdet. Dette er et godt og nyttig samarbeidsforum.

Beredskaps-GIS

Statsforvalteren har tatt initiativ til å starte opp et samarbeid mellom Fylkskartkontoret, kommunenes personell innenfor kart/GIS, kommunenes beredskapspersonell og andre interesserte i Fylkesberedskapsrådet. Dette da kart kan være en viktig informasjonskilde under håndteringen av en hendelse. Det ble arrangert et webinar for å avklare hvordan dette samarbeidet kunne utvikles.

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning i Vestfold, IUA Vestfold

Kommunen er en del av oppgavefelleskapet IUA Vestfold, og har deltatt på et årlig møte om miljørisiko og beredskap. Det er også gjennomført et arbeidsmøte for igangsette arbeidet med å utarbeide tiltakskort ved hendelser med akutt forurensning på land.

Brannsikring av tett trehus bebyggelse

Nabokommunene Tønsberg og Horten har også områder med tett trehusbebyggelse. I samarbeid med fylkeskommunen arrangeres det derfor et årlig møte for erfaringsutveksling.

Nettverksgruppe for personvern, informasjonssikkerhet og beredskap

Jarlsberg IKT har tatt initiativ til en nettverksgruppe for samarbeid om personvern, informasjonssikkerhet og beredskap for eierkommunene Færder, Tønsberg og Holmestrand. Nettverket har jevnlig møter.

Hendelser etter balansedagen

Andre opplysninger til årsregnskapet

Usikre forpliktelser

Noteopplysninger om vesentlige usikre forpliktelser som ikke regnskapsføres bør inneholde: En kort beskrivelse av forpliktelsen, et mulig anslag på virkning på resultat og balanse dersom forpliktelsen var blitt regnskapsført, antydning om usikkerhet i tidspunkt og beløp og eventuell mulighet for regress. Holmestrand kommune er ikke kjent med usikre forpliktelser som kan ha betydning for vurdering av årsregnskapet.

Hendelser etter balansedagen

Hvis kommunen etter balansedagen får informasjon om forhold som eksisterte på balansedagen, bør kommunen gi noteopplysninger om disse forholdene. Det samme gjelder for hendelser etter balansedagen som ikke medfører regnskapsmessige konsekvenser, men som er av en slik betydning at manglende informasjon om disse vil påvirke regnskapsbrukernes evne til å foreta korrekte vurderinger og beslutninger på bakgrunn av årsregnskapet.

Selvkost-område Vann

Avregning selvkost fra Vestfold Vann IKS for 2023 blir ikke gjort før etter at årsregnskapet er godkjent av representantskapet. Normalt skjer dette i april / mai.

Ressurskrevende tjenester

Det er en viss usikkerhet knyttet til beregning for ressursinnsats tilknyttet tilskuddsordningen for ressurskrevende tjenester og om kommunens ressursinnsats er annerledes enn hva som ble lagt til grunn ved avsetningen for 2023.

Krisesituasjonen i Ukraina

Det er fortsatt usikkerhet i forhold til situasjonen i Ukraina med tanke på konsekvenser for Holmestrand.

Usikre forpliktelser / kan bli rettvist

Solsiden Holmestrand AS har sendt kommunen en faktura på 5,6 mill. kroner, som kommunen har nektet å betale da man mener at kravet ikke er reelt. Kommer det en sak for tingretten, vil kravet være 5,6 mill. kroner med (antakelig) et rentetillegg fra juni 2022 og krav om sakskostnader. Det har ikke skjedd noe etter dette, men inntil Solsiden enten aksepterer at de ikke har et krav mot kommunen eller det er klart at kravet er foreldet, vil det fortsatt være en risiko for at det kan komme en stevning.

Sentrumsskolen

Det er betydelige krav kommunen har fått fra hovedleverandøren i prosjektet som kommunen er uenig i og som er avvist.

Redusert likviditet

På nyåret 2024 måtte vi hente penger fra likviditetsfond og ta opp årets låneopptak tidlig på nyåret som ikke har vært nødvendig tidligere.

Pågående rettsvister

Holmestrand Kommune var per 31.12.2023 involvert i følgende rettsvister:

1. Tvist angående tvangsmulkt og krav om erstatning i byggesak

- Kommunen er saksøkt.
- Krav på inntil 6 mill. kroner pluss sakskostnader.

2. Tvist etter husleieloven – Revåveien 60

- Kun fastsettelseskrav, ikke et økonomisk krav.
- Dom i saken i 2023. Dom etter nyttår, kommunen vant og er tilkjent saksomkostninger. Dommen er nå rettskraftig.

3. Tvist knyttet til MS Breiangen

- Partene har inngått forlik. Forliket går ut på at kommunen skal dekke deler av kostnadene med oppgradering av båten. Deler av dette er utbetalt i 2023 og resterende vil etter planen utbetales i 2024. Det vil bli søkt tilskudd til deler av utgiftene. Nettoutgift for kommunen vil bli innarbeidet hhv i årsregnskapet og første tertialrapport 2024.

4. Tvist knyttet til anleggsbidrag Bjerkøya (VA)

- Kommunen har reist søksmål mot eiere av 13 hytter.
- Kravet på totalt kr 0,86 mill. kroner. Kommunen tapte saken og er idømt saksomkostninger. Dommen er rettskraftig.
- Andre krav om tilbakebetaling, bl.a. Østsideveien, Solbakken / Vestsidveien. Blir behandlet i 2024. Beløp opp til 5 mill. kroner.

4 PERSONAL OG ORGANISASJON

Status sykefravær og HMS

Sykefraværet i Holmestrand kommune lå i 2023 lenge på et lavere nivå enn i 2022. Særlig var langtidsfraværet lavere i de store områdene oppvekst samt helse og velferd. Fra september økte fraværet igjen, og nådde en topp i november. Mye av fraværet skyldtes større forekomster av sesonginfeksjoner som Covid og influensa, og lengre fravær knyttet til disse. Oppvekst var verst rammet, og nær doblet fraværet fra 3. til 4. kvartal.

Holmestrand kommune er en stor organisasjon med mange ulike bransjer og arbeidsplasser. I forbindelse med implementering av ny HMS-struktur, har alle programområder startet opp med lokale arbeidsmiljøutvalg (LAMU), i tillegg til det allerede eksisterende hovedarbeidsmiljøutvalg på kommunedirektørnivå (HAMU). Dette betyr at Holmestrand kommune nå har et mye bredere utvalg av representanter som jobber med arbeidsmiljøet, at dette arbeidet skjer nærmere arbeidsplassene, og at det dermed er lettere både å få innspill og å spre kunnskap ut i organisasjonen.

Ny HMS-struktur, i kombinasjon med gjennomføring av risikovurderinger på de ulike arbeidsplassene, har i 2023 vært prioriterte tiltak for å få oversikt over risikoforhold i kommunen. Dette danner grunnlag for å iverksette målrettede tiltak, og vil fortsette inn i 2024.

Sykefravær per programområde

Programområde	Fravær 2023			Fravær 2022		
	Korttid i %	Langtid i %	Samlet % fravær i %	Korttid %	Langtid i %	Samlet % fravær %
HR og stab	0,99 %	2,27 %	3,25 %	0,92 %	4,66 %	5,58 %
Strategi og virksomhetsstyring	1,91 %	4,63 %	6,55 %	2,05 %	4,99 %	7,03 %
Oppvekst	2,94 %	6,00 %	8,94 %	3,36 %	5,75 %	9,11 %
Helse og velferd	2,95 %	7,93 %	10,87 %	3,65 %	7,82 %	11,47 %
Samfunn, teknikk og miljø	2,18 %	4,69 %	6,88 %	2,22 %	5,64 %	7,86 %
Sum programområder	2,83 %	6,64 %	9,47 %	3,32 %	6,59 %	9,91 %

Oppsummering tiltak sykefravær og HMS

HMS-arbeid anses som direkte sykefraværforebyggende arbeid. Risikovurderinger vil i stor grad kunne identifisere faktorer med høy risiko, og målrettede tiltak kan iverksettes for å forhindre arbeidsrelatert fravær. LAMU på programområdenivå og HMS-utvalg på arbeidsplassene, vil oppnå større grad av oversikt over utfordringene innen de ulike områdene, og åpner i større grad for erfaringsutveksling og kunnskapsdeling. I tillegg til punkter som omhandler avvik, sykefravær og HMS-aktiviteter, er det innført et punkt i agendaen på alle nivåer som kalles "Råbra". Slik vil vi løfte frem suksesshistorier og spre dem ut i organisasjonen.

Holmestrand kommune har i 2023 hatt en gjennomgang av rutiner for sykefraværsoppfølging. Disse er utarbeidet i samarbeid med NAV, og er vurdert å være gode.

HMS

Systematisk HMS-arbeid og arbeidsmiljøutvikling

Holmestrand kommune tilstreber å tilby sine ansatte fullt forsvarlige og helsefremmende arbeidsplasser, hvor ansatte opplever mestring og utvikling. Systematisk HMS-arbeid og arbeidsmiljøutvikling er viktige elementer for å kunne nå dette målet.

HMS-struktur

I 2022 ble det vedtatt ny HMS-struktur i Holmestrand kommune, hvor HMS-møtearenaer sikres på alle nivåer. Hovedarbeidsmiljøutvalg (HAMU) har eksistert fra tidligere, men etter sammenslåing av tre kommuner til en, oppleves dette som en snever arena for utvikling av alle kommunens områder. Hvert programområde skal derfor ha egne lokale arbeidsmiljøutvalg (LAMU) og det skal i tillegg på hver

virksomhet i kommunene være HMS-utvalg. Alle nivåer av arbeidsmiljøutvalg behandler saker i henhold til arbeidsmiljøloven § 7-2.

Systematisk HMS-arbeid

I tillegg til implementering av ny HMS-struktur, har Holmestrand kommune i 2023 hatt som prioritering å gjennomføre overordnede risikovurderinger på de ulike arbeidsplassene. Det er innført et nytt metodeverktøy for dette. Mange virksomheter har gjennomført risikovurderinger i 2023, og arbeidet fortsetter utover i 2024.

HMS-opplæring har vært en annen større prioritering, og mange nye verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg på ulike nivåer har gjennomgått 40-timers HMS-opplæring. Dette har vært med på å løfte HMS-kompetansen i kommunen, og vil være med å bære systematisk HMS-arbeid videre inn i 2024.

Arbeidstilsynet har hatt tilsyn i enkelte av virksomhetene, hvor Holmestrand kommune har fått konkrete råd om forbedringer.

Arbeidsmiljøutvikling

Det ble i 2023 pilotert en arbeidsmiljøundersøkelse i utvalgte enheter, for å teste KS sitt nye verktøy. Evaluering av undersøkelsen vil finne sted i 2024.

Lederplakaten, som ble utarbeidet i 2022 om mestringsorientert ledelse, har vært på agendaen i flere ledersamlinger, og er benyttet som en rød tråd i alt lederutviklingsarbeid. Lederplakaten tydeliggjør forventninger til kommunens ledere i deres arbeid for å sikre trygge arbeidsplasser og medvirkning fra ansatte, som et ledd i arbeidet mot kvalitet i tjenestene.

Tiltak som ble igangsatt i 2022 og fortsatt inn i 2023 har hatt god effekt. Både «En bra dag på jobb», i regi av NAV arbeidslivssenter ved ett av bo- og behandlingssentrene, og et prosjekt om økt grunnbemanning i et annet bo- og behandlingssenter har vist å ha positiv effekt både på ansattes trivsel og kvalitet i tjenestene.

Likestilling

Ifølge likestillings- og diskrimineringsloven § 24, skal offentlige myndigheter redegjøre for hvordan det arbeides med å omsette prinsipper, prosedyrer og standarder for likestilling og ikke-diskriminering, til handling. Holmestrand kommune har forankret likestillings- og diskrimineringsarbeidet i kommunens ansettelsesreglement og lønnspolitikk.

Ved stillingsutlysninger oppfordres alle kvalifiserte kandidater til å søke stilling i kommunen uavhengig av alder, kjønn, seksuell orientering, funksjonshemming og nasjonal eller etnisk bakgrunn. Ansettelse gjøres på bakgrunn av kvalifikasjonsprinsippet, der den best kvalifiserte tilbys stillingen. Holmestrand kommunes lønnspolitikk skal sikre likelønn blant kvinner og menn. Det fremgår av lønnspolitikken at det ikke skal være lønnsforskjeller basert på kjønn, rase, religion eller legning. Kriterier som benyttes i lokale forhandlinger skal være kjønnsnøytrale og skal brukes slik at de fremmer likestilling.

Det følger av likestillings- og diskrimineringsloven § 26, 2. ledd bokstav a, at ufrivillig deltidsarbeid skal kartlegges. Det er i de kvinnedominerte yrkene innenfor helse og velferd det er flest deltidsstillinger.

Det er høyt prioritert, både hos arbeidsgiver, fagforeninger, vernetjeneste og folkevalgte å etablere en heltidskultur i Holmestrand kommune. Flere som arbeider heltid, vil bedre arbeidsmiljø, gi bedre tjenester, ha likestillingsfremmende virkning og styrke kommunens omdømme. Holmestrand kommune har blant annet utarbeidet og implementert rutiner rundt ansettelsesprosesser som sikrer deltidsansattes lovfestede fortrinnsrett til utvidet stilling. Ved ledige stillinger som skal kunngjøres, tilstreber arbeidsgiver å alltid lyse ut heltidsstilling. I 2023 er 83 pst av faste stillinger innenfor helse og velferd lyst ut som 100 pst-stillinger. Innenfor oppvekst er 97 pst av utlyste, faste stillinger vært 100 pst. Innenfor øvrige programområder har samtlige utlyste stillinger i 2023 vært 100 pst-stillinger.

Holmestrand kommune har vedtatt mål for andel heltidsansatte. Målet for 2023 var 63 pst heltidsansatte i kommunen. Ved utgangen av 2023 var andelen heltidsansatte 65 pst. Målet for 2023 ble dermed nådd.

Kommunen har gjennom året drevet utvikling særskilt knyttet til temaet "Hvordan lede mot heltidskultur", der både ledere, tillitsvalgte og vernetjeneste har deltatt. Arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene har også blitt enige om en ny overordnet avtale for arbeidstidsordninger, som har et tydeligere fokus på fleksibilitet og utvikling i tjenestene.

Kjønnsbalanse og avlønning

Per 1.12.2023 var det 1701 faste ansatte i kommunen. Av disse var 1360 kvinner og 341 menn. Dette utgjør 79,95 pst kvinner og 20,05 pst menn.

Tabellen under viser oversikt over kjønnsbalansen i kommunen. Her er både faste ansatte, midlertidige ansatte, samt timelønnede og oppdragstakere medregnet. Tabellene er basert på PAI-statistikk per 01.12.23. PAI står for personaladministrativt informasjonssystem, og er et register med lønns- og personalopplysninger om samtlige ansatte i kommunal sektor.

Kjønnsbalanse		Midlertidig ansatte		Deltidsarbeid	
Antall kvinner	Antall menn	Midlertidig ansatte kvinner	Midlertidig ansatte menn	Faktisk deltidsarbeid	
				Deltid kvinner	Deltid menn
2112	592	752	251	1297	358

Tabell 2 viser uttak av foreldrepermisjon delt på kvinner og menn.

Uttak av foreldrepermisjon fordelt på kjønn	
Kvinner	Menn
30	4

Øverste ledernivå består av kommundirektør, fire kommunalsjefer og HR- og stabsleder. Det har vært endringer i disse rollene gjennom året, men ved utgangen av 2023 var fem av seks i ledergruppen, kvinner.

Kjønnsfordeling på ulike stillingsnivå/grupper				
Beskrivelse av stillingsnivå/-	Kvinner	Menn	Andel	Total

gruppe			kvinner	
Øverste adm.ledelse	5	1	83 %	6
Virksomhetsledere	24	9	73 %	33
Avdelingsledere	43	11	80 %	54
Øvrige ansatte	2085	549	80 %	2634

Tabellen nedenfor viser en oversikt over gjennomsnittlig årslønn fordelt på kjønn og kapitler i Hovedtariffavtalen (HTA):

Kapittel	Gjennomsnittslønn	Gjennomsnittslønn kvinner	Gjennomsnittslønn menn
Kapittel 3	771 821	758 561	816 652
Kapittel 4	501 235	504 899	486 150
Kapittel 5	757 663	743 191	773 269

Tabellen baseres på rapportering i PAI pr. 01.12.23 og inneholder både faste og midlertidig ansatte samt vikarer. Gjennomsnittslønnen er beregnet ut fra avtalt grunnlønn i 100 pst stilling.

Ansatte i Holmestrand kommune er avlønnnet ut fra aktuell stillingskode og tilhørende kapittel plassering i Hovedtariffavtalen (HTA). Det er kapittel 3, 4 og 5 som angir bestemmelser knyttet til avlønning.

Ansatte i kapittel 3 i HTA er kommunedirektør, kommunalsjefer, virksomhetsledere, rektorer og avdelingsledere.

Ansatte i kapittel 4 i HTA lønnes utfra et garantilønnsystem der kompetanse og ansiennitet er avgjørende for lønns plassering. De ulike kompetansenivåer for lønns plassering er:

- Stillinger uten særskilt krav til utdanning
- Fagarbeiderstillinger/tilsvarende fagarbeiderstillinger
- Stillinger med krav om fagbrev og 1-årig fagskoleutdanning
- Lærer og stillinger med krav om 3-årig U/H-utdanning
- Adjunkt og stillinger med krav om 4-årig U/H-utdanning
- Adjunkt med tilleggsutdanning og stillinger med krav om 5-årig U/H-utdanning
- Lektor og stillinger med krav om mastergrad
- Lektor med tilleggsutdanning
- Ledere i gruppe 2 (med personlig avlønning)
- Lærlinger, avlaster- og besøkshjem

Ansatte i kapittel 5 i HTA er blant annet rådgivere, ingeniører, jordmor, lege, samt noen ledere.

I kapittel 3 (ledere) og kapittel 5 (hovedsakelig akademikere) er det personlig avlønning, og kompetanse og markedsforhold er viktige momenter for lønns plassering.

Gjennomsnittslønnen er høyere for menn enn for kvinner i disse kapitlene. I kapittel 4, der flertallet av kommunens ansatte hører innunder, er andelen kvinner ca. 79 pst. Gjennomsnittlig lønn er høyere for kvinner enn for menn. I denne beregningen er ikke ansiennitet hensyntatt.

Ufrivillig deltid

I forbindelse med heltidsarbeidet som ble igangsatt i 2021, ble det gjennomført en undersøkelse om ufrivillig deltid. En forenklet kartlegging er gjennomført for 2023.

Holmestrand kommune kartlegger ufrivillig deltid gjennom de årlige utviklingssamtalene. Kartleggingen av deltidsansatte i 2023 har tatt utgangspunkt i ledernes tilbakemelding fra disse samtalene, som viser at ca. 40 ansatte har tatt opp at de jobber ufrivillig deltid. De fleste av disse jobber innenfor helse og velferd. Også innenfor programområdet oppvekst og innenfor samfunn, teknikk og miljø er det ansatte som jobber ufrivillig deltid. I 2023 har ca. 20 ansatte krevd, og fått, høyere stilling på bakgrunn av merarbeidstidsregelen (aml. § 14-4 a).

Lærlinger og to nye lærefag i kommunen

Holmestrand kommune har i 2023 hatt 34 lærlingeplasser. Høsten 2023 ble Holmestrand godkjent som lærebedrift i to nye fag og det ble rekruttert en lærling i byggdrufterfaget og en lærling i kjemiprosessfaget.

Etisk standard

God etisk standard på tjenesteyting og myndighetsutøvelse er en forutsetning for at innbyggerne skal ha tillit til kommunen. Holmestrand kommunes etiske retningslinjer skal sikre en god etisk praksis og definerer en felles standard for folkevalgte og ansatte i kommunen. Det legges stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i kommunen. Både folkevalgte og ansatte har ansvar for å etterleve disse prinsippene. Folkevalgte og ansatte skal være seg bevisst at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt strenge krav til den enkelte ansattes og folkevalgtes etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Informasjon om kommunens etiske retningslinjer er lett tilgjengelig på kommunens intranett og i internkontrollverktøyet, Compilo. Det står nedfelt i de etiske retningslinjene at disse skal gjennomgås i personalgruppene årlig. Dette for å sikre bevissthet om retningslinjene, men også om ulike utfordringer man kan møte rundt temaet.

Anskaffelser

Det har vært stor aktivitet på innkjøpsområdet i 2023. Det er gjennomført drøye 80 konkurranser i egenregi. Det er i løpet av året opprettet porteføljeråd knyttet til etablering og gjennomføring av prosjekter i Holmestrand kommune. Dette er i oppstartsfasen, men vi ser allerede nå den positive effekten dette tiltaket har med tanke på hvordan anskaffelser involveres i de ulike prosjektene.

Anskaffelsesstrategien har hatt fokus også i 2023 for å legge til rette for lokale leverandører innenfor det juridiske handlingsrommet. Holmestrand kommune har også bistått samarbeidskommuner med utarbeidelse av ny rammeavtale. Holmestrand kommune deltar i et toårig prosjekt i regi av Fylkeskommunen som omhandler utarbeidelse av miljøkrav og -kriterier i anskaffelser. Dette gjelder i hovedsak bygge- og anleggskontrakter, men vil også kunne bli benyttet til andre anskaffelser. Samarbeidet med Holmestrand Næringsforening er velfungerende. De har blant annet ansvar for å ivareta oversikten over lokale leverandører. Det å registrere seg som mulig leverandør til Holmestrand kommune er et tilbud til alle næringsvirksomheter, også de som ikke er tilknyttet Holmestrand Næringsforening.

Kommunen har ved én anledning blitt innklaget til KOFA (Klagenemnda for offentlige anskaffelser). KOFA har på nåværende tidspunkt ikke behandlet saken, forventet utfall i løpet av 2024.

Seriøsitetsbestemmelser knyttet til bygg- og anleggskontrakter benyttes der det er krav til dette. Disse bestemmelsene er under revisjon og vil etter all sannsynlighet bli endret noe i 2024. Det er gjennomført flere kontroller på byggeplasser med tanke på overholdelse av seriøsitetsbestemmelsene. Det er ikke avdekket avvik.

Holmestrand kommune deltar i flere nettverk knyttet til miljøfokus og innovasjon i offentlige anskaffelser. Prosjektrådgiver knyttet til miljøfokus har fått forlenget sitt engasjement med ett år. Holmestrand kommune har benyttet denne ressursen i mange av anskaffelsene, noe som har vært med på å øke miljøfokus på alle områder.

Internkontroll

Året har til dels vært preget av endringer i organiseringen av tjenester i kommunen og det kontinuerlige arbeidet med å samordne mange ulike funksjoner og tjenester, samt utvikle felles standarder og rutiner.

Helse og velferd og Oppvekst har begynt å bruke avviksstatistikk i arbeidet med å forbedre rutiner og prosedyrer. Dette er positivt og bidrar til læring i organisasjonen. De ulike programområdene har fokus på læring etter analyser av innmeldte avvik gjennom internkontrollverktøyet Compilo.

Utvikling og etablering av rutiner og prosedyrer er et kontinuerlig arbeid. Målet om å ferdigstille arbeidet i 2023 ble ikke nådd. Årsaken til dette er redusert kapasitet store deler av året samt utfordringer knyttet til avsatte ressurser på fagområdet generelt.

Alle kommuner skal ha en kommuneplan. Den består av en samfunnsdel med handlingsdel og en arealdel. Kommuneplanen er det viktigste dokumentet for overordnet og langsiktig styring av kommunen, gjerne med en tidshorisont på 10–20 år fremover. Holmestrand kommune startet opp revisjon av sin kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel, i forrige kommunestyreperiode.

Kommunestyret vedtok 28.09.22 kommuneplanens samfunnsdel 2022–2035. Dette er første samfunnsdelen for den nye kommunen. Samfunnsdelen er bygd opp rundt fire innsatsområder: 1) god helse og livskvalitet gjennom hele livet, 2) attraktive by- og bygdesenter, 3) vekst og verdiskaping samt 4) klima- og miljøvennlig utvikling. Disse innsatsområdene støtter opp under vår visjon: «Sammen skaper vi Holmestrand kommune – åpen, trygg og trivelig». Hver av de fire innsatsområdene har et eget overordnet mål. Deretter har det enkelte hovedtema fire til syv underbyggende delmål som viser hvilke fokus som skal vektlegges for å påvirke utviklingen i en retning som bygger opp under det overordnede målet. Hvert delmål er videre konkretisert i strategier eller tiltak som i hovedsak faller inn under kommunens ansvar, oppdrag eller mulighet til å påvirke.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel pågår enda. Planforslag til kommuneplanens arealdel ble lagt ut på høring for første gang i juni 2023 og for andre gang i februar 2024. Planforslaget forventes sluttbehandlet i 2024.

I arbeidet med samfunnsdelen i Holmestrand har en kommet frem til åtte av FNs bærekraftsmål som peker seg ut og som vi ønsker å arbeide spesielt med. Disse er:

- God helse og livskvalitet (bærekraftsmål nr. 3)
- God utdanning (bærekraftsmål nr. 4)

- Anstendig arbeid og økonomisk vekst (bærekraftsmål nr. 8)
- Industri, innovasjon og infrastruktur (bærekraftsmål nr. 9)
- Mindre ulikhet (bærekraftsmål nr. 10)
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn (bærekraftsmål nr. 11)
- Stoppe klimaendringene (bærekraftsmål nr. 13)
- Samarbeid for å nå målene (bærekraftsmål nr. 17)

Innsatsområde 1: God helse og livskvalitet gjennom hele livet

Overordnet mål:

Holmestrand er en kommune med trygge rammer og små forskjeller som fremmer helse, mangfold og inkludering.

Delmål:

- Utvikle helsefremmende og sosialt bærekraftige lokalsamfunn.
- Ha synlige arenaer for tidlig innsats og forebygging.
- Sikre trygghet, mestring og læring for barn og unge.
- Bygge et aldersvennlig samfunn.
- Tilrettelegge for at innbyggere kan oppleve, delta i og skape kultur- idrett- og fritidsaktiviteter.
- Sikre at alle innbyggere har mulighet til deltakelse i frivilligheten.
- Sikre bærekraft i lokalsamfunnet og i kommunens tjenester.

Innsatsområde 2: Vekst og verdiskaping

Overordnet mål:

Holmestrand er en næringsoffensiv og bovennlig kommune.

Delmål:

- Skape flere arbeidsplasser ved å sikre rammer for vekst og utvikling.
- Tilrettelegge for omstilling og innovasjon.
- Være en attraktiv kommune for eksisterende og nye bedrifter, innbyggere og besøkende.
- Tilrettelegge for nytenkning og utvikling i kommunens egen virksomhet.

Innsatsområde 3: Attraktive by- og bygdesenter

Overordnet mål:

Holmestrand har attraktive by- og bygdesenter der folk vil bo, arbeide og reise til

Delmål:

- Styrke og utvikle kommunens eksisterende senter.
- Tilrettelegge for miljøvennlig transport og mobilitet.

- Skape bo- og levested med kvalitet, aktivitet og opplevelser.
- Sikre forsvarlige og bærekraftige rammer for by- og stedsutvikling i gjennom kommunal planlegging og forvaltning.

Innsatsområde 4: Klima- og miljøvennlig utvikling

Overordnet mål:

Holmestrand er et klima- og miljøvennlig samfunn som fremmer bærekraftig utvikling, beholder helse og sikrer naturmangfold.

Delmål:

- Redusere klimagassutslipp i tråd med nasjonale mål.
- Tilpasse og forberede samfunnet på klimaendringer.
- Bevare og ivareta natur og friluftsliv samt sikre god miljøtilstand i vassdrag og Oslofjorden.
- Omstille kommunens egen virksomhet i en klima- og miljøvennlig retning.

Kommunens planarbeid

Kommunestyret skal senest ett år etter konstituering ha utarbeidet og vedtatt en kommunal planstrategi. Kommunal planstrategi skal blant annet avklare kommunens planbehov for inneværende kommunestyreperiode, samt peke på hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Kommunal planstrategi for 2020-2024 ble vedtatt i kommunestyret i desember 2020. Planstrategien sa at det skulle gjennomføres full revisjon av kommuneplan. I tillegg la planstrategien opp til utarbeiding og revisjon av en rekke andre viktige plan- og styringsdokumenter. De fleste av planarbeidene som inngikk i planstrategien er ferdigstilt. Dette gjelder blant annet barnehage- og skolebruksplan, kulturplan, strategisk næringslivsplan samt kommunedelplan for klima, energi og miljø. I løpet av høsten 2023 har kommuneadministrasjonen igangsatt arbeidet med ny kommunal planstrategi for kommunestyreperioden 2023–2027. Arbeidet forventes ferdigstilt senest høsten 2024.

I det kommunale plansystemet legger kommuneplanen de overordnede rammene og gir et ankerpunkt for planleggingen som knytter sammen kommunes øvrige planer. Samfunnsdelen viser retning for hvordan kommunen skal utvikles som samfunn og organisasjon gjennom et sett overordnede mål og føringer. Selve gjennomføringen av samfunnsdelen, omtalt som handlingsdelen, skjer gjennom kommunens økonomiplan og budsjett/handlingsprogram. Etter plan- og bygningsloven §11-1, og kommuneloven §14-2 bokstav a, kan økonomiplanen inngå i eller utgjøre handlingsdelen. Holmestrand kommune har valgt denne løsningen. Arealdelen viser, ved hjelp av et plankart, bestemmelser og beskrivelse, hvordan arealene i kommunen skal utvikles og forvaltes i tråd med fastsatte mål i samfunnsdelen. Det er vanlig at samfunnsdelen inneholder en arealstrategi som sikrer god kobling og sammenheng med arealdelen. Kommuneplanen, både samfunnsdel og arealdel, kan videre utdypes i underordnede planer. Dette kan gjøres gjennom kommunedelplaner, temaplaner, virksomhetsplaner, strategidokumenter, reguleringsplaner m.m.

Klima- og miljøutfordringer

Klima- og miljøutfordringene er globale og påvirker oss lokalt, og kommunene har en viktig rolle i å lykkes med klimaomstillingen. Det trengs en bred innsats og samarbeid innenfor en rekke områder for å forebygge og tilpasse oss klimaendringer og for å ivareta naturgrunnlaget.

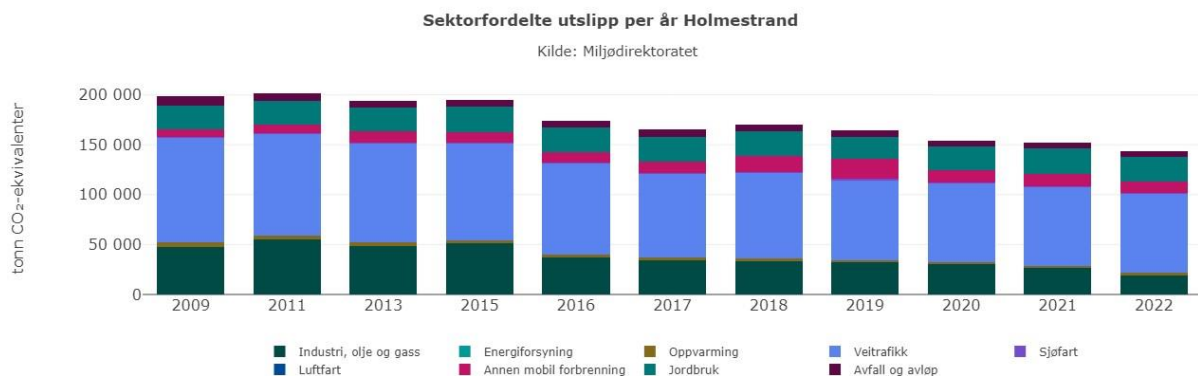

Holmestrand kommune er bevisst sin rolle i å sikre en klima- og miljøvennlig utvikling, og har i [Kommuneplanens samfunnsdel 2022 - 2035](#) utpekt klima og miljø som en av hovedinnsatsområdene for planperioden.

[Kommunedelplan klima, energi og miljø](#) ble ferdigstilt i 2023 og er en videre oppfølging av målsetningene fra kommuneplanen. Denne planen gir mål, strategier og foreslår tiltak for å redusere klimagassutslippene, redusere energibruk og øke miljøvennlig energiproduksjon og omlegging. Planen omhandler også tilpasning til klimaendringene (klimatilpasning), økt opptak av klimagasser, samt andre miljøtemaer som basert på kjent kunnskap vurderes å bli særlig viktige frem mot 2030.

Utvikling for utslipp av klimagasser:

Holmestrandsamfunnet er godt i gang med å kutte sine klimagassutslipp. Utslppsregnskap publiseres etterskuddsvis, men siste publiserte tall viser at de direkte utslippene fra Holmestrandsamfunnet fra 2021 til 2022 ble redusert med 5,7 pst. Fra 2009 til 2022 har nedgangen vært på om lag 28 pst. Dette er

Sektorbaserte direkte utslipp av Co2-ekvivalenter per år innenfor Holmestrand kommune sine geografiske grenser. Kilde: Miljødirektoratet

positive tall. Siste års nedgang skyldes særlig reduserte utslipp fra industri, olje og gass.

For klimafotavtrykket til Holmestrand kommune som virksomheten ser man, **som forventet**, at store pågående byggeprosjekter gir midlertidige utslippsøkninger. Klimafotavtrykket til kommunen som virksomhet vil fra ett år til det neste være tett knyttet opp mot pågående store byggeprosjekter. Samtidig vil ferdigstilte og moderne formålsbygg og utskifting av infrastruktur samlet sett kunne gi positive virkning for utslippsregnskapet når man ser det gjennom et livsløp.

Holmestrand kommune både som samfunn og som virksomhet har mange virkemidler for å bidra til målet om en klima- og miljøvennlig utvikling i kommunen. Klima- og miljøarbeidet i kommunen skjer kontinuerlig gjennom store og små tiltak, slik som oppgradering av Vann- og avløpsinfrastruktur, krav i anskaffelser, prosjekter med bekjempelse av fremmede arter, helhetlig arealplanlegging, ENØK-tiltak, etablering av solceller på egne bygg og utbygging av nye gang- og sykkelveier. Siste gjennomgang viser for eksempel at nå er nesten 50 % av kommunen som virksomhet sine personbiler nullutslippsbiler.

Dette er en utskifting og modernisering som skjer kontinuerlig og som bidrar til å redusere en av de største utslippskildene fra kommunen som virksomhet.

For å jobbe systematisk med klimaomstilling har Holmestrand kommunes har besluttet å innføre klimaregnskap og klimabudsjett. Klimaregnskap -og budsjett skal vise utslippsutviklingen fra år til år, samt foreslå tiltak og synliggjøre klimaeffekten av investeringer. Holmestrand kommune har i 2023 lagt frem sitt andre klimaregnskap- og budsjett som en integrert del av Handlings- og økonomiplanen.

5 ØKONOMISK ANALYSE

Utvikling i netto driftsresultat

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud.	Rev. bud.	Regnskap
Bruk av avsetninger				
Bruk av bundne driftsfond	-15 344	-9 812	-9 812	-11 501
Bruk av disposisjonsfond	-39 060	-54 665	-96 381	-96 381
Sum bruk av avsetninger	-54 404	-64 476	-106 192	-107 882
Avsetninger				
Overføring til investering	30 000	27 000	38 311	38 385
Avsetninger til bundne driftsfond	15 518	32 331	32 331	12 257
Avsetninger til disposisjonsfond	81 292	88 113	104 155	93 811
Sum avsetninger	126 810	147 444	174 797	144 452
Netto driftsresultat	-72 406	-82 968	-68 605	-36 570
Sum driftsinntekter	-2 254 564	-2 234 184	-2 284 280	-2 408 960
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	3,2 %	3,7 %	3,0 %	1,5 %

For 2023 er det et positivt netto driftsresultat på 36,6 mill. kroner, noe som er 32 mill. kroner lavere enn revidert budsjett. Netto driftsresultat i pst. av brutto driftsinntekter er 1,52 pst. En anbefalt målsetning fra departement og statsforvalter er at man over tid oppnår et netto driftsresultat på minimum 1,75 pst. av brutto driftsinntekter.

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023
Frie disponible inntekter				
Rammetilskudd	-725 929	-750 946	-766 584	-820 181
Inntekts- og formuesskatt	-929 459	-914 532	-941 546	-898 939
Eiendomsskatt	-28 914	-61 303	-61 303	-60 646
Andre generelle driftsinntekter	-35 739	-22 731	-40 805	-49 286
Sum Frie disponible inntekter	-1 720 042	-1 749 512	-1 810 238	-1 829 052

Kommunens frie inntekter består av skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt. Disse inntektene kan kommunen disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. For Holmestrand kommune utgjorde frie inntekter 71,4 pst. av samlet inntektsgrunnlag for

kommunen i 2023. Vekst i frie inntekter må dekke forventet befolkningsvekst og endringer i befolknings sammensetningen, reell vekst i pensjonskostnadene for kommunesektoren, samt reell underliggende utgiftsvekst som følge av flere med behov for kommunale hjelpetiltak, ut over det som vil være en del av sektorens demografikostnader.

Kommunens frie inntekter i form av skatt og rammetilskudd viser en samlet merinntekt på 11 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett. Sammenlignet med opprinnelig budsjett mottok Holmestrand kommune 53,6 mill. kroner i merinntekter. Økningen i frie inntekter i 2023 har stort sett kommet som økt rammetilskudd for å kompensere for høyere lønns- og prisvekst.

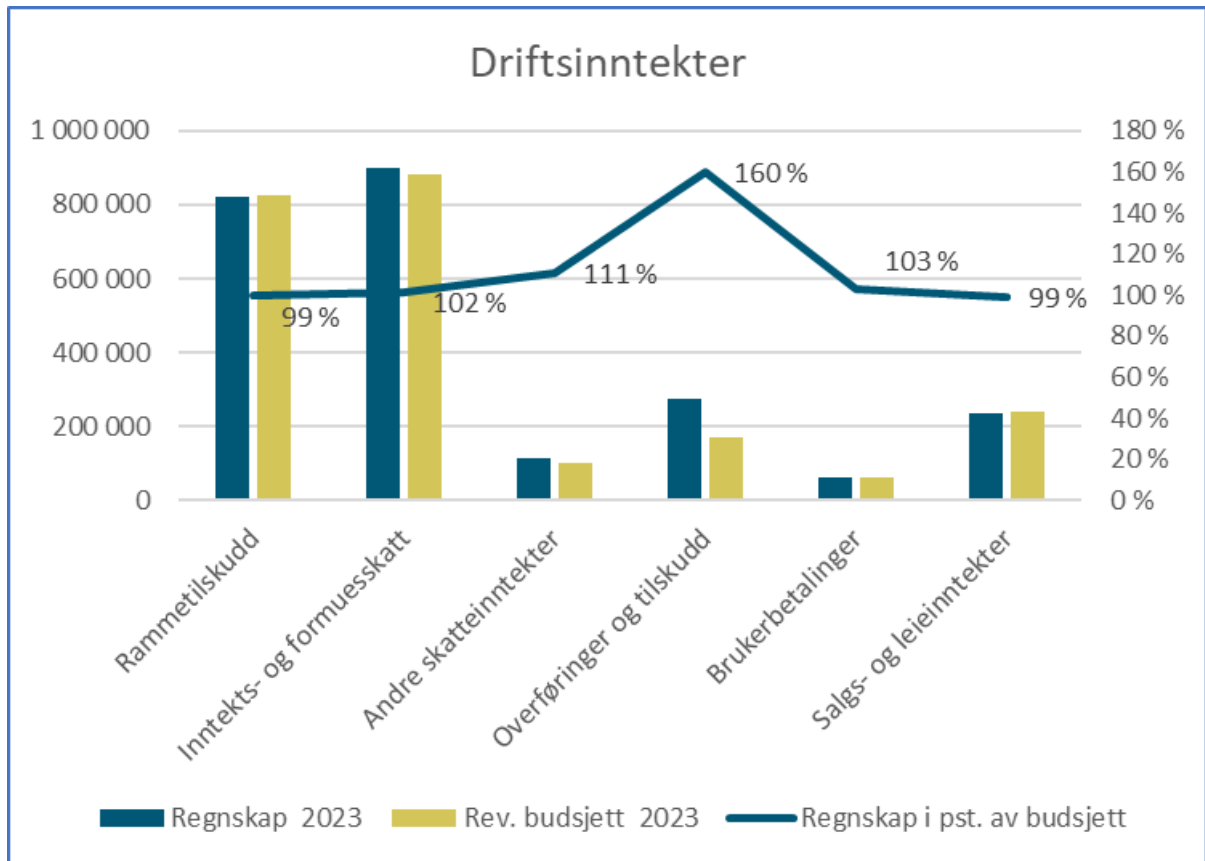
Skattetallene for 2023 viser at kommunene på nasjonalt nivå har fått inn 210,5 mrd. kroner. Sammenlignet med fjoråret har kommunenes skatteinntekter gått ned med nærmere 10,4 mrd. kroner eller 4,7 pst. Nedgangen fra året før må ses på bakgrunn av at skatteinntektene i 2022 var ekstraordinært høye og hele 27 mrd. kroner høyere enn anslaget i Nasjonalbudsjettet for 2022. For Holmestrand er de regnskapsførte skatteinntektene 30,5 mill. kroner lavere i 2023 enn i 2022.

Eiendomsskatten for 2023 viser en inntekt på 60,6 mill. kroner som er ca 0,7 mill. kroner lavere enn revidert budsjett. Dette er i tråd med tidligere prognoser.

Andre generelle driftsinntekter består blant annet av vertskommunetilskuddet, kompensasjonsordninger Husbanken og integreringstilskuddet for flyktninger. Integreringstilskuddet har økt med 22,8 mill. kroner sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2023 og må ses i sammenheng med økte utgifter på programområdene.

Driftsinntekter og driftsutgifter

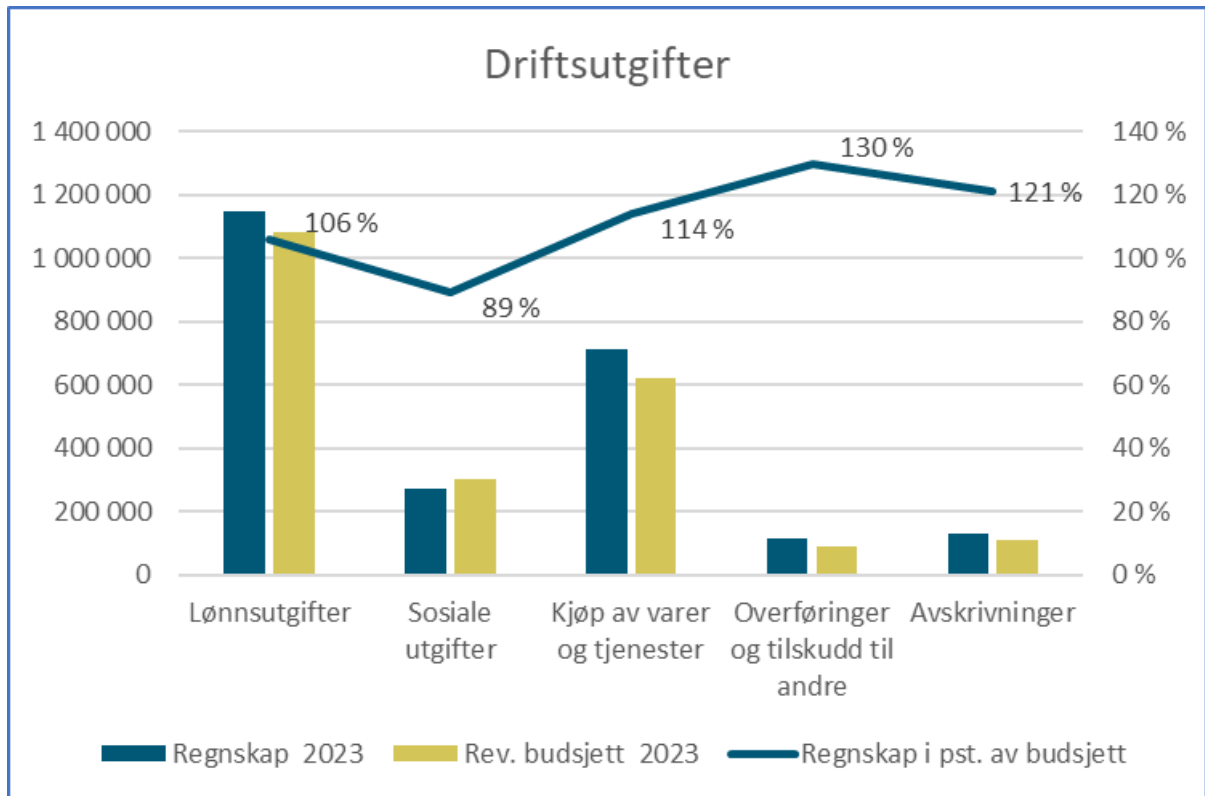
Driftsinntekter

Holmestrand kommune hadde i 2023 merinntekter på tilsammen 125,1 mill. kroner sammenlignet med revidert budsjett. Hovedårsakene til dette er økte skatteinntekter og overføringer med krav til motytelse, herunder refusjon sykelønn. Merinntekten på refusjon sykelønn var 42,2 mill. kroner, og refusjon fra staten, fylkeskommuner og andre kommuner utgjorde samlet 26,3 mill. kroner i merinntekt. Eksterne finansinntekter utgjorde imidlertid en merinntekt på 47,9 mill. kroner, og brukerbetalinger ble 1,7 mill. kroner høyere sammenlignet med budsjett.

Dersom økte inntekter motsvares av økte utgifter innenfor en virksomhet, slik som refusjon sykelønn og utgifter til sykevikarer, foretas det som regel ikke budsjettendringer gjennom året.

Driftsutgifter

Lønnsutgifter inkludert sosiale utgifter utgjorde 102 pst av budsjettet nivå i 2023, noe som tilsvarer 30,8 mill. kroner. Korrigert for sykepengerefusjon var kommunens netto lønnskostnader 11,4 mill. kroner lavere enn budsjettet.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i og erstatter kommunens tjenester viste et merforbruk på 88,4 mill. kroner, og overføringer til andre viste et merforbruk på 26,1 mill. kroner. Eksterne finansutgifter var 29,3 mill. kroner høyere enn budsjettet, og det ble betalt 4 mill. kroner mer enn budsjettet i avdrag på lån.

Samlet sett var kommunens utgifter 168,2 mill. kroner høyere enn budsjettet, og inntektene 125 mill. kroner høyere enn budsjettet. Oppsummert viser regnskapsgjennomgangen at det er til dels store avvik innenfor artsgruppene, og at det kan være behov for å gjøre hyppigere budsjettjusteringer gjennom året for å unngå avvik. Virksomhetene styres imidlertid etter rammekontroll, slik at det er eventuelle vesentlige avvik i forhold til regnskapskjema 1B som legges til grunn når det vurderes om kommunen har tilstrekkelig god økonomistyring eller ikke.

Det er regnskapsført avskrivninger på 130,3 mill. kroner mot et budsjett på 107,5 mill. kroner. Årsaken til økte avskrivningskostnader har sammenheng med høy investeringsaktivitet i 2023. Budsjetterte avskrivninger for 2023 er ikke endret.

På fellesområdet sektorovergripende inntekter og utgifter blir kommunens overordnede pensjonskostnader budsjettet og regnskapsført. Sammenlignet med revidert budsjett er det mindreforbruk på 45,5 mill. kroner. Årsaken til det positive avviket for 2023 kommer hovedsakelig av at beregnet premieavvik til inntekt ble betraktelig høyere enn forutsatt. Samlet for kommunen var netto pensjonskostnader inkludert administrasjonskostnader (ekskludert arbeidsgiveravgift) på 107,7 mill. kroner. Regnskapsføringen av pensjonskostnadene følger et regelverk der det skiller tydelig mellom pensjonskostnad og pensjonspremie. Pensjonskostnad er en aktuarberegnet størrelse, mens pensjonspremien er det som faktisk innbetales. Premieavviket gir resultat effekt det året det oppstår, og

skal deretter «snus» i påfølgende regnskapsår, etter hvilken amortiseringstid den enkelte kommune har valgt. Holmestrand kommune har syv års amortisering.

Tabellen under gir oversikt over variasjonene mellom pensjonsinnbetalinger og pensjonskostnad som kommer til uttrykk via premieavviket det enkelte år. Størrelsene er oppgitt inkludert arbeidsgiveravgift.

Beløp i hele 1000	Regnskap 2022	Regnskap 2023
Reguleringspremie	-74 991	-132 230
Bruk av premiefond	74 991	31 696
Amort premieavvik	18 985	17 709
Årets premieavvik	-20 667	-147 476
Sum	-1 682	-230 301

Avviket mellom pensjonskostnad og pensjonspremie kommer til uttrykk i driftsregnskapet via premieavviket. Premieavvik og reguleringspremie kan variere mye hvert enkelt år.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2022	Oppr. bud. 2023	Rev.bud. 2023	Regnskap 2023
Finansinntekter/-utgifter				
Renteinntekter	-16 478	-15 040	-15 040	-31 040
Utbytter	-1 312	-108	-108	-1 771
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	22 246	-14 600	-14 600	-45 250
Renteutgifter	59 744	89 136	89 136	118 410
Avdrag på lån	84 465	80 000	87 500	91 493
Sum Finansinntekter/-utgifter	148 665	139 388	146 888	131 842

- Kommunens likviditet til dekning av løpende betalingsforpliktelser har vært tilfredsstillende men er blitt svekket i løpet av 2023.
- Til sammen er det tatt opp lån på 298,762 mill. kroner inkludert 70 mill. kroner i startlån.
- Renteinntekter viser positivt avvik på 16 mill. kroner på grunn av økt rente 2023.
- Renteutgifter viser negativt avvik på 29,3 mill. kroner på grunn av økt rente 2023.
- Det har vært positiv avkastning på Holmestrand kommunes kraftfond på 38,2 mill. kroner i 2023, tilsvarende 10,5 prosent. Det ble budsjettet med en positiv avkastning på 14,6 mill. kroner. I tillegg viser likviditetsporteføljen en positiv avkastning på 7 mill. kroner. Til sammen blir det et positivt budsjettavvik på 30,7 mill. kroner.
- Per 31.12.23 er bufferfond finans på 57,4 mill. kroner, for å ta høyde for tap på finansielle plasseringer.
- Ved utgangen av 2023 er samlet gjeld 3.095 mill. kroner. Av dette utgjør kommunens lån til egne finansieringsformål 1.786 mill. kroner. Da er det trukket fra startlån (videre utlån), utlån til andres investeringer og den gjelden som gjelder VA (vann og avløp).
- Det er ikke avdekket vesentlige avvik i finansforvaltningen i 2023. Finansreglement ble vedtatt høsten 2021 og det tas sikte på at dette blir revidert i 2024.

For ytterligere informasjon henvises det til den årlige finansrapporten.

6 ØKONOMISK STATUS INVESTERING

Tabellen nedenfor viser oversikt over kommunens investeringsprosjekter. Klikk på investeringsnavnet for å få detaljert informasjon over det enkelte investeringsprosjektet.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap Status
Adgangskontroll	110	0	110	0 Iht. plan
Administrasjonssystem for matproduksjon, ernæring og logistikk	300	0	300	0 Forsinket
Ambulanseinnngang og utvidet parkering Rove	1 500	940	1 500	940 Iht. plan
Asbestsanering på kommunalt hjelpemiddellager	150	0	150	0 Ikke vurdert
Ballbinge Hof skole	800	0	800	0 Forsinket
Bandmidler ref. KS-sak 067/23	200	0	200	0 Iht. plan
Biorama høytalere	150	300	150	300 Ferdig
Bytte trådløse sendere	1 500	323	1 177	0 Forsinket
Deponering fjernarkiv gamle Hof	570	134	0	134 Forsinket
Deponering fjernarkiv gamle Holmestrand	877	1 505	0	1 505 Forsinket
Deponering fjernarkiv gamle Sande	950	312	0	312 Forsinket
ENØK tiltak kommunale bygg	-	-	1 000	987 Iht. plan
Ferdigstille kjøkken flerbrukshus Hof	150	189	150	189 Forsinket
Formålsbygg Gullhaug	152 900	15 652	36 428	4 913 Forsinket
Forsterke eller legge fastdekke på grusveier	-	-	1 000	383 Iht. plan
Fuglesikre avfallsystemer	500	0	500	0 Forsinket
Galleberg skole rehabilitering	1 150	150	1 000	0 Forsinket
Garderobe / spiserom Rovebakken	500	260	500	260 Ferdig
Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion	800	1 249	800	1 249 Ferdig
Hjulgraver brukt maskin	600	0	200	0 Ferdig
Hof BBS omlegging Friskmat system	650	417	650	417 Forsinket
Hof flerbrukshus	58 711	61 050	0	90 Ferdig
Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 800	1 504	1 800	1 504 Iht. plan
Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)	5 000	4 944	429	372 Ferdig
Hvitstein stadion oppgradering	28 190	34 862	3 985	403 Ferdig
IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger	3 000	386	3 000	386 Ferdig
Inneklime Prestegårdsalleen 19	200	122	200	122 Forsinket
Innkjøp av inventar og utstyr Hanekleiva 171	800	515	800	515 Iht. plan
Inventar i skolene	5 500	911	500	423 Iht. plan
Inventar og utstyr Helse og velferd	-	-	3 000	1 929 Forsinket
Investering i nødvendige tilpasninger på heldøgns plasser	-	-	200	48 Iht. plan
Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan	-	-	22 873	14 478 Iht. plan
Kjøp og salg av grunn og eiendom, transportmidler/anlegg	-	-	0	258 Forsinket
Kjøre brukt hjulgraver	750	0	750	0 Iht. plan
Ladestasjoner el-biler	6 000	1 212	5 224	436 Iht. plan
Lage overbygg/vognskjul Hof barnehage	1 000	664	1 000	664 Forsinket
Lekeapparater barnehagene	-	-	500	491 Ferdig
Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg	6 000	0	6 000	0 Forsinket
Maskin for vedlikehold og drift av kunstgressbane	350	377	350	377 Iht. plan
Maskiner og utstyr til bygg fra Voksenhabilitering	221	218	221	218 Ferdig
Ny Kleiverud skole	150 200	148 857	1 073	475 Ferdig
Ny møteplass Sande	500	0	500	0 Iht. plan
Nytt felles biblioteksystem	800	940	108	146 Iht. plan
Nytt uthus i sansehagen Sande BBS	300	0	100	0 Forsinket
Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern	-	-	4 000	1 565 Forsinket
Omgjøring jernbanespor Holmestrand sentrum	2 800	125	2 800	125 Iht. plan
Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum	71 900	82 283	17 500	11 842 Iht. plan
Opparbeidelse av Bache Gabrielsen plass	5 000	0	5 000	0 Forsinket

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap Status
Oppgradering av bygg og uteområde i Roveveien 17	1 800	376	900	376 lht. plan
Oppgradering av eksisterende kunstgressbaner ihht krav i forskrift	1 000	330	500	330 lht. plan
Oppgradering brukerleilighet på virksomhet Forebyggelse helse og hab (FHH)	200	0	200	0 Forsinket
Oppgradering gymsalen Botne skole	2 000	0	2 000	0 Forsinket
Orebergvann – rehabilitering dam	9 000	10 072	9 000	10 072 lht. plan
Overføring av arkiv til Websak Sande	1 000	465	1 000	465 Forsinket
Overvann vei / kommunale eiendommer	-	-	1 600	1 845 lht. plan
PC til nytt kommunestyre og andre folkevalgte	500	0	500	0 lht. plan
Personvern - lydisolering Bygg B Sande, underetasjen	700	100	700	100 Ferdig
Personvern på Rove gård - lydisolering av treningslokale	300	170	300	170 Ferdig
Personvern på Sande Bygg B - lydisolering av ergo- og fysioterapikorridor	600	61	600	61 Ferdig
Rehabilitering Kjeldås skole	5 235	4 526	709	0 Forsinket
Rehabilitering nærmiljøanlegg	-	-	500	432 lht. plan
Renovering kjøkken Hof skole SFO	750	874	750	874 lht. plan
Rundkjøring Skafjellåsen	10 000	0	10 000	0 lht. plan
Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 000	993	1 000	993 lht. plan
Sentrumsskolene i Sande	505 000	566 519	41 085	92 326 lht. plan
Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning	65 000	70 188	13 177	18 365 lht. plan
Sette opp to vegger i klasserom på Gjøklep ungdomsskole	200	233	200	233 Ferdig
Skjærgårdstjenestens båt - egenadel reparasjon	200	895	0	895 Ferdig
Solskjerming på Sandetun aktivitetssenter	220	220	220	220 Ferdig
Sovebod Gullhaug barnehage	375	0	375	0 Ferdig
Stellerom Ekeberg skole	104	0	104	0 lht. plan
Tilskudd kirken	13 600	10 300	2 500	2 500 lht. plan
Trafikksikkerhet	-	-	8 040	6 368 Forsinket
Utskifting maskiner og utstyr renhold	1 750	1 029	350	335 Ferdig
Utstyr habilitering	400	0	400	0 lht. plan
Utstyr og oppgraderinger BBS	5 600	3 628	5 600	3 628 Forsinket
Utstyr og oppgraderinger hjemmetjenesten	900	0	900	0 lht. plan
Utstyr og utbedringer hjelpemiddellager	600	161	600	161 lht. plan
Utvide garderobekapasitet Rove	250	83	250	83 Forsinket
Utvidelse av Knutseskogen barnehage	2 000	3 497	2 000	3 497 Forsinket
Vann og avløp	-	-	102 399	102 548 Forsinket
Vei, fortau og veilys, inklusiv VA-prosjekter	4 000	1 000	1 000	1 000 lht. plan
Velferdsteknologi	-	-	3 500	508 Forsinket
Sum øvrige prosjekter	148 189	192 442	5 520	12 232
Sum	1 295 851	1 228 562	347 007	309 072

Statustekst investeringer

Bytte trådløse sendere

Bakgrunn og formål: Jarlsberg IKT meldte om at det vil være behov for å bytte omtrent 230 trådløse sendere i kommunen i løpet av 2022.

Status fremdrift: Grunnet leveringssituasjonen på nettverksutstyr i verdensmarkedet har prosjektet blitt forsinket. I tillegg skal det nå gjennomføres anbud på ny trådløs løsning. Prosjektet blir antakeligvis ikke startet opp før i 2024.

Risiko: Det kan dukke opp flere trådløse sendere som bør byttes ut. Tidsaspekt og prisstigning vil kunne spille inn på endelig leveranse.

Kvalitet: Ingen endringer fra opprinnelig plan.

Økonomistatus: Positivt avvik på kr 1,2 mill. kroner. Det er uklart om prisstigningen de siste årene vil føre til at kostnadene økes. Det bes om at resterende midler overføres til 2024.

Deponering fjernarkiv gamle Hof

Bakgrunn og formål: Deponering av avsluttet papirarkiver handler om å overføre arkivmaterialet til arkivdepot for å sikre langtidsbevaring av bevaringsverdig dokumentasjon. Dette prosjektet skal dekke kostnader knyttet til bistand i deponering av papirarkiver etter Hof kommune. Dokumentsenteret deponerer deler av arkivmaterialet i egen regi.

Status fremdrift: IKA Kongsberg har hittil bistått i det praktiske deponeringsarbeidet som rensing, listeføring, kassasjonsvurdering osv. Deponeringsarbeidet har vist seg å være mer ressurskrevende enn planlagt grunnet dårlig kvalitet på arkivmateriale og at det har dukket opp ukjente arkivrom ved herredshuset i Hof. Prosjektet vil etter ny beregning avsluttes i løpet av 2024.

Risiko: Det kan til eks. dukke opp skadet materiale som må behandles eller andre uforutsette hendelser som kan medføre økte kostnader og forsinkelser i prosjektet.

Kvalitet: Det meste av arkivmaterialet fra Hof kommune bærer preg av manglende organisering og vedlikehold. Dette gjør deponeringsarbeidet mer ressurskrevende, men vi kan likevel forvente at IKA Kongsberg leverer god kvalitet på sluttresultatet.

Økonomistatus: Positivt avvik på kr 0,62 mill. kroner. Basert på nye estimater fra IKA Kongsberg forventes et negativt avvik på inntil 1,5 mill. kroner.

Deponering fjernarkiv gamle Holmestrand

Bakgrunn og formål: Deponering av avsluttet papirarkiver handler om å overføre arkivmaterialet til arkivdepot for å sikre langtidsbevaring av bevaringsverdig dokumentasjon. Dette prosjektet skal dekke kostnader knyttet til deponering av papirarkiver etter gamle Holmestrand kommune.

Status fremdrift: Prosjektet har pågått kontinuerlig siden høsten 2022. Arkivmaterialet er oversendt IKA Kongsberg, som bistår med det praktiske deponeringsarbeidet som rensing, listeføring, kassasjon osv. Det gjenstår fortsatt noe deponeringsarbeid hos IKA Kongsberg.

Risiko: Det kan til eks. dukke opp skadet materiale som må behandles eller andre uforutsette hendelser som kan medføre økte kostnader og forsinkelser i prosjektet.

Kvalitet: Det meste av arkivmaterialet fra gamle Holmestrand kommune er nøye organisert og vedlikeholdt. Denne høye standarden vil ikke bare gjøre deponeringsarbeidet mer ressurseffektivt, men også heve standarden på det endelige resultatet.

Økonomistatus: Negativt avvik på 0,62 mill. kroner. Basert på estimatene fra IKA Kongsberg forventes et negativt avvik på inntil 1 mill. kroner.

Deponering fjernarkiv gamle Sande

Bakgrunn og formål: Deponering av avsluttet papirarkiver handler om å overføre arkivmaterialet til arkivdepot for å sikre langtidsbevaring av bevaringsverdig dokumentasjon. Dette prosjektet skal dekke

kostnader knyttet til deponering av det administrative papirarkivet etter gamle Sande kommune. Dokumentsenteret deponerer resten av arkivmaterialet i egen regi (rettighetsarkivet).

Status fremdrift: Alt arkivmateriale er overført til IKA Kongsberg, som så vil bistå med det praktiske deponeringsarbeidet som rensing, listeføring, kassasjonsvurdering mm. Dette prosjektet vil pågå langt ut i 2024. Ber derfor om at midlene overføres til 2024.

Risiko: Det kan dukke opp skadet materiale som må behandles eller andre uforutsette hendelser som kan medføre økte kostnader og forsinkelser i prosjektet.

Kvalitet: Det meste av arkivmaterialet fra Sande kommune er nøye organisert og vedlikeholdt. Denne høye standarden vil ikke bare gjøre deponeringsarbeidet mer ressurseffektivt, men også heve standarden på det endelige resultatet.

Økonomistatus: Positivt avvik på 0,64 mill. kroner. Basert på estimatene fra IKA Kongsberg kan det komme et negativt avvik på inntil 0,75 mill. kroner, selv om status per i dag tilsier at det er usannsynlig.

Hof flerbrukshus

Sluttrapport ble lagt frem for kommunestyre 6. september 2023.

Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan

Bakgrunn og formål: Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan ligger inne i handlingsprogrammet med en årlig investeringssum på 11,1 mill. kroner fra 2023. Budsjettforslaget er noe synkende i planperioden. Digitalisering av Holmestrandsskolen videreføres i Holmestrand kommune. I overkant av halvparten av investeringsbevilgningen kanaliseres til skolesektoren. Øvrige midler er til kontinuerlig utskifting av infrastruktur, forbedring av datalinjer og utstyr, samt behov innenfor de andre programområdene.

Status fremdrift: Innkjøpet knyttet til digitalisering i skolen 2023 er ferdigstilt. Av sikkerhet- og effektivitetshensyn er det også gjort en stor utskiftning av gamle ansattpc-er.

Risiko: Leveringssituasjonen og prisstigningen i markedet har påvirket også dette prosjektet.

Kvalitet: God kvalitet.

Økonomistatus: Positivt avvik på 7,25 mill. kroner. Prosjektet er fullført med mindreforbruk, grunnet overføring av midler fra 2022.

Overføring av arkiv til Websak Sande

Bakgrunn og formål: Elektronisk deponering har som formål å sikre langtidsbevaring av elektronisk arkivmateriale som er blitt periodisert eller avsluttet. Før et uttrekk kan sendes til depot, foreligger et større arbeid som skal ivareta integriteten til selve basen. Dette prosjektet skal dekke kostnader ifm. deponering av elektronisk arkivmateriale i ESA og WebSak, etter de tidligere kommunene Sande, Hof og gamle Holmestrand.

Status fremdrift: Årsak til forsinkelser: ACOS hadde ikke kapasitet til å påta seg oppdraget med uttrekksarbeidet før februar 2023. ACOS er ferdig med den eldste basen. Uttrekk er overført og godkjent hos IKA Kongsberg. De tre gjenstående basene er under arbeid, men på grunn av fortsatt sykefravær hos dokumentsenteret er dette prosjektet ytterligere forsinket. Ber derfor om at midlene overføres til 2024.

Risiko: Hvis uttrekksarbeidet blir utsatt eller forsinket over tid, øker risikoen for at eldre filformater kan

gå tapt eller bli uleselige. Dette kan også medføre en teknisk gjeld for gjenoppretting, som igjen kan være en kostbar prosess.

Kvalitet: Vi følger IKA Kongsbergs retningslinjer, og dersom uttrekk ikke oppfyller de nødvendige kvalitetsstandardene eller retningslinjene som er fastsatt, kan IKA avvise uttrekket. Kvaliteten er avgjørende for å sikre at viktig informasjon blir bevart, tilgjengelig og lesbart for ettertiden, samt sikre teknologiske og juridiske krav.

Økonomistatus: De totale kostnadene for dette prosjektet vil etter ny beregning komme på rundt 0,65 mill. kroner. Vi kan med dette forvente et positivt avvik på 0,35 mill. kroner. Det bes om at resterende midler overføres til 2024.

PC til nytt kommunestyre og andre folkevalgte

Kommunestyret vedtok at utdeling av digitalt utstyr til nye folkevalgte skal være behovsprøvd, i den forstand at man ikke har tilgang til utstyr privat eller gjennom egen arbeidsplass.

Tilskudd kirken

Investeringsstilskudd til kirken er utbetalt i henhold til budsjett.

Adgangskontroll

Det skal installeres adgangskontroll for byggene Sande gamle Prestegård og Kommunelokalet i Sande. Systemet knyttes opp mot kommunens bookingsystem Book Up. Prosjektet gjennomføres i løpet av september.

Ambulanseinngang og utvidet parkering Rove

Arbeidet med å etablere ambulanseinngang, samt utvide parkeringsplass på Rove er ferdig.

Ballbinge Hof skole

Oppsummering: Oppdraget omfatter leveranse av ballbinge, som også inkluderer montering av ballbinge. Leveransen skal skje i løpet av våren/sommeren 2024.

Status fremdrift: Oppstartsmøte ble avholdt i januar 2024. Prosjektleder begynner å utarbeide forutsetninger for prosjektet og kontaktet Hof idrettslag i februar 2024. Hof idrettslag hadde møte med elevrådet på skolen og fått flere innspill.

Risiko: Middels.

Kvalitet: Ballbinge sin kvalitet skal være i henhold til lover, regler og standarder.

Økonomi status: Budsjett avsatt på 0,8 mill. kroner. Det er tildelt spillemidler på 0,3 mill. kroner.

ENØK tiltak kommunale bygg

Det skal gjennomføres ENØK-tiltak i Hofhallen, Hof skole og på Holmestrand Bo- og behandlingssenter. I Hof-hallen skal taklys i hall-delen skiftes ut til LED. På Hof skole og Holmestrand Bo- og behandlingssenter skal det gjøres oppgradering på SD-styringsanlegg (et system for sentral driftskontroll).

Ferdigstille kjøkken flerbrukshus Hof

Kjøkkenet ble ferdigstilt i november 2023. Det er satt opp kjøkkenbenk og kokeplasser i henhold til plan. Prosjektet ble noe dyrere enn estimert.

Forsterke eller legge fastdekke på grusveier

Bestilt asfaltering i Sande, Lyngstadveien. Avventer kostnad på dette før evt. ytterligere asfaltering bestilles. Det gjelder Gjøgriveien. Asfaltering Lyngstadveien er gjennomført, asfaltering i Gjøgriveien og Langliveien gjennomføres i 2024. Røllesveien, grusvei som ønskes asfaltert. Her må det avklares hvorvidt dette er kommunes ansvar eller ikke. Det bes om at resterende midler overføres til 2024.

Fuglesikre avfallssystemer

Det er avholdt konkurranse, men det var ingen av tilbyderne som kunne levere ihht. kravspesifikasjoner. Det jobbes med ny utlysning på ny konkurranse. Det ble i 2023 satt ut prøvedunker ved havna Holmestrand sentrum i forbindelse med arbeidet med å tilfredsstille kravspesifikasjonene. Det bes om at midlene overføres til 2024.

Galleberg skole rehabilitering

Prosjektet har vært satt på vent grunnet usikkerhet rundt skoledrift. Prosjektmidlene skal benyttes til utskifting av vinduer.

Garderobe / spiserom Rovebakken

Det er gjennomført oppgradering av tidligere pasientrom til spiserom/garderobe. Prosjektet ble billigere enn estimert.

Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion

Gressklipperen ble levert i februar 2023. Ny gressklipper ble dyrere enn antatt. Midler ble tatt fra Hjulgraver som er besluttet ikke innkjøpt.

Hjulgraver brukt maskin

Hjulgraver utgår. midlene omdisponert til bla annet ekstrakostnader på ny gressklipper. Gressklipperen ble levert i februar 2023.

Hvitstein stadion oppgradering

Prosjektet er ferdigstilt, det gjenstår noe kostnader for lysanlegg. Prosjektet leveres innenfor kommunens prosjektramme. Det er også utarbeidet en prosjektrapport som blir presentert politikere.

Kjøre brukt hjulgraver

Hjulgraver utgår. Midlene omdisponert til bla annet ekstrakostnader på ny gressklipper.

Ladestasjoner el-biler

Oppgradering av eksisterende ladere, samt komplettering av nye ladestasjoner til tjenestebiler og eksterne biler i hele kommunen. Det foretas utskiftning av ladere til nye som kun benytter betalingsløsning for å kunne lade. Det er planlagt å sette opp flere ladestasjoner på Hof Bo- og behandlingssenter. Det avventes avklaring fra Lede om kapasitet på trafo. Resterende midler ønskes overføres til 2024.

Maskin for vedlikehold og drift av kunstgressbane

Det er kjøpt inn dyprensmaskin og tilhenger til frakt av traktor. I tillegg er det kjøpt inn trommel til rens av granulat.

Maskiner og utstyr til bygg fra Voksenhabilitering

Prosjektet er ferdig. Det er kjøpt inn 3 stk. gulvvaskemaskiner med padsholdere til følgende avdelinger: Tunnelveien 44-46, 7 tallet og Roveveien 17. I tillegg er det kjøpt inn 4 stk støvsugere, rengjøringsvogn og skuremaskin.

Ny Kleiverud skole

Prosjektet er ferdigstilt.

Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern

Det er avdekket avvik på sprinkelanlegg på skoler, barnehager og formålsbygg. Prosjektmidlene benyttes til utbedre mangler på sprinkelanleggene. Det er montert lydhimlinger for hjemmesykepleien i Sande. Prosjektet er forsinket og ubenyttet midler må overføres til 2024.

Omgjøring jernbanespor Holmestrand sentrum

Entreprenør er valgt. Prosjektmidlene bes overført til 2024.

Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum

Områdemodellen for felles infrastruktur i Sande sentrum er som tidligere rapport helt i sin oppstart med tanke på realisering av de ulike delprosjektene. Veiomlegging av fylkesveien på Klokkerjordet og erosjonssikring av Sandeelva er gjennomført. I 2023 er også delprosjekt miljøgate Magna Ottersens vei igangsatt. Delprosjektet planlegges ferdigstilt høsten 2023. Prosjektet ser også på muligheten for å fremskynde gjennomføringen av planlagt bro over Sandeelva fra Wingejordet til Haga. Dette fordi delprosjektet forventes å bli vanskeligere og dyrere å gjennomføre når de siste blokkene er ferdigstilt på Wingejordet.

Prosjektet har et strengt økonomiske regime å forholde seg til de første årene, før det fra ca 2026 forventes en bedring som følge av planlagte utbygginger som vil generere innbetaling av infrastrukturbidrag. Kommunen plikter å innbetale infrastrukturbidrag for tomten til Klokkerjordet skole på ca. 17,5 mill. kroner (Indeksjustert). Et tilskudd som kommunen innbetaler til seg selv er ikke å anse som en investering, og det foreslås derfor at kommunens infrastrukturbidrag som gjelder Klokkerjordet skole synliggjøres i investeringsprosjektet for Områdemodellen. Kommunen har per nå bidratt med/forskuttet midler til områdemodellen. Kommunedirektøren foreslår at følgende delprosjekter under områdemodellen er å anse som kommunens infrastrukturbidrag for Klokkerjordet skole: Erosjonssikring Sandeelva med 13,1 mill. kroner og inntil 4,5 mill. kroner av Miljøgate Magna Ottersens vei.

Kvalitetsmessig forholder prosjektet seg til de føringer satt, i de intensjoner som følger av modellen og reguleringsbestemmelsene.

Det avholdes jevnlig møter i styringsgruppa for områdemodellen og jevnlig dialogmøter med utbyggerne for å følge opp prosjektet.

Opparbeidelse av Bache Gabrielsen plass

Prosjektet er ikke startet, dette er avhengig av politisk beslutning. Om plassen ikke bygges kan midler eventuelt omdisponeres til andre nødvendige utbedringer av veier og torg i Holmestrand.

Oppgradering av eksisterende kunstgressbaner ihht krav i forskrift

Det er kjøpt inn nye fangnett, sluse ved inngang for oppsamling av granulat for anlegg ved Sande videregående skole. Oppsamlingskummer for granulat i alle sluk rundt alle kunstgressbaner i kommunen er installert. Resterende midler ønskes overført til 2024.

Orebergvann – rehabilitering dam

Prosjektet er under utførelse. Framdrift er i henhold til plan.

Overvann vei / kommunale eiendommer

Det er igangsatt nedsetting av bekkeinntak i Lyngstadveien, Sande. I Skafjellgrenda er det lagt 1000 mm overvannsrør, samt bekkeinntak. Det er foretatt utbedring ved å bytte rør og støpe kum i Hans K. Evensensvei, Sande. I Feltspatveien, Sande er det satt ned overvannskum.

Merforbruk skyldes problemer med overvannshåndtering blant annet i Langliveien da halve veibanen forsvant pga mye flomvann. Gjennomført bytte av overvannsrør, samt sette nytt bekkeinntak.

Rehabilitering Kjeldås skole

Ventilasjonsanlegget er ferdig installert.

Det skal lages flere luftspalter i utvendige murvegger, og det må gjøres noe med murpussen som ramler av. Prosjektet er forsinket. Midlene rebudsjetteres ikke, det må evt. bes om nye midler dersom det skal gjennomføres en rehabilitering.

Rehabilitering nærmiljøanlegg

Midlene er benyttet til lekeapparat i Hagemannsparken.

Rundkjøring Skafjellåsen

Prosjektet avhenger av reguleringsplanarbeid.

Sentrumsskolene i Sande

Fremdrift: Hele prosjektet er nå overlevert og prosjektet er nå inne i prøve-driftsperiode. Denne vil pågå i ett år for å optimalisere bygget gjennom alle fire årstider. I perioden vil evt. reklamasjoner og utfordringer bli håndtert løpende. Byggherre, tekniske entreprenører, driftspersonell og totalentreprenør samles jevnlig for å ta opp status på bygget.

Økonomi: Vi er nå i sluttoppgjør med totalentreprenør, vi går inn i dette sluttoppgjøret med en reserve. Men lønns- og prisstigningsposten (LPS) ser ut til å havne på 70-72 mill. kroner noe som er et overforbruk (se delprosjekt LPS).

Kvalitet: Prosjektet er levert. Ved delovertakelsen var 95% punktene som ble kommentert av byggherre mindre avvik.

Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning

Usikkerhet/risiko har økt da økningen i indeksen har blitt høyere enn først antatt. Indeksen påvirkes av flere forhold, blant annet råvaremangel, koronapandemien og krigen i Ukraina. Prognosene viser rundt 70-72 mill. kroner. Derfor rapporteres det merforbuk.

Skjærgårdstjenestens båt - egenadel reparasjon

Holmestrand kommune har tidligere saksøkt Tuco Marine Aps for feil ved leveranse av båten MB Breiangen som brukes av Skjærgårdstjenesten.

Det er nå inngått en forliksavtale med Tuco Marine APs som innebærer at vannet, gir og motor skiftes ut. Påløpte kostnader 2023 er første delutbetaling fra kommunen sin side ved bestilling av delene som skal skiftes. Forliket har en totalt ramme på 1,85 mill. kroner, der kommunen forventer å få dekket ca 50 pst av Miljødirektoratet og Oslofjorden friluftsråd båtfond.

Saken rapporteres politisk når utbedringen er slutført og forliksavtalen oppfylt. Forventer at det skjer høsten 2024.

Trafikksikkerhet

Bygging av fortau langs Dyegata delstrekning 1 er ferdigstilt i henhold til fremdriftsplan. Regulering av delstrekning 2 av Dyegata er igangsatt. Målet er å bli ferdig med dette sommeren 2024. Arbeidet med regulering av Bolstadgata er igang. Det er skiftet veilys i Brastadveien og det er lagt fartsdempere i Løvsprettveien, Kleivanveien og Hvitsteinbakken.

Utskifting maskiner og utstyr renhold

Årets bevilgning er brukt til følgende: 1 vaskemaskin til Svingen aktivitetssenter, 4 gulvvaskemaskiner til Selvik skole, voksenhabilitering, SBBS og Hof skole. 1 robotstøvsuger til Holmestrand bibliotek, 3 SoapOn vaskeautomater til Gjøklep ungdomsskole og Sandehallen.

Utvide garderobekapasitet Rove

Garderobeskap er montert. Jobber med løsning for plassering av klestraller. Resterende midler må overføres til 2024.

Utvidelse av Knutseskogen barnehage

Det handler om to prosjekter, det ene er Skolepaviljong ved Gjøklep ungdomsskole og det andre er Knutseskogen barnehage - Konsept- og forprosjektfase. Rapporten for Knutseskogen barnehage kommer direkte etter skolepaviljong sin rapport.

Skolepaviljong ved Gjøklep ungdomsskole:

Oppsummering: Skolepaviljonger fra Haga skole skal demonteres og plasseres ved Gjøklep ungdomsskole. Disse paviljongene eier Holmestrand kommune og det er et ønske fra opplæring at disse paviljongene reetableres ved Gjøklep ungdomsskole. Kommunalsjef oppvekt, har en tidshorisont på opp mot 5 år. Denne avdelingen ønskes å være etablert til skolestart i august 2023. Følgende er litt opplysninger fra byggesak. Det må sendes inn og søkes full byggesøknad. Dette området ligger på kartet også inne med kvikkleire i grunnen og da er behov for geoteknisk vurdering, selv om det ikke skal graves mye. Dette er et krav.

Status fremdrift: Rammesøknad er sent inn og godkjent den 12.07.2023. Godkjent søknad om sanitærabonnement, den 15.08.2023. Igangsettingstillatelse nr. 1 for deler av tiltaket, grunnarbeid, utvendig VA og innmåling gitt 24.08.2023. Igangsettingstillatelse nr. 2 for deler av tiltaket, grunnmur/fundament og flytting av paviljong (montering av paviljong), gitt 06.10.2023. Igangsettingstillatelse nr. 3 for resterende deler av tiltaket gitt 16.10.2023. "Miljørettet Helsevern" søknad om samtykke til planer for en skolepaviljong, trin 1 sendt til kommuneoverlege 1. september 2023, Samtykke gitt 25.09.2023. Det ble gjennomført ferdigbefaring med "Miljørettet Helsevern" den 24.01.24, sent inn søknad om godkjenning den 30.01.24. Samtykke gitt 13.02.2023 Gjeldende timeplan forutsetter at modulene kan tas i bruk i ultimo februar 2024.

Risiko: Disse paviljongene er blitt myndige og mange avvik måtte rettes opp.

Kvalitet: Nåværende kvalitet opprettholdes, men noe vedlikehold og reparasjoner kreves for å oppfylle kravene til bl.a. miljørettet helsevern. Se mer detaljert i tidligere rapport. Økonomi status: Budsjett: 1,4 mill. kroner. Dagens estimerte utgifter ligger på totalt på 4,9 mill. kroner. Det mangler 3,5 mill. kroner til budsjettet.

Knutseskogen barnehage - Konsept- og forprosjektfase:

Oppsummering: Dette prosjekt har tilknytning til kommunestyret sitt vedtak den 08.06.2022, sak 094/22 i samsvar med Formannskap sin innstilling den 02.06.2022, sak 062/22 som følge: «Det er en intensjon

at innleide paviljonger som utgjør Knutseskogen barnehage, skal erstattes av permanent bygg. Dette må vurderes i planperioden.»

I henhold til programområdet Oppvekst sin anmodning den 05.07.2023, fikk programområde Samfunn, teknikk og miljø sin virksomhet Forvaltning og prosjekt i oppdrag å utføre Mulighetsstudie – Gevinst- og synergianalyse for ny Knutseskogen barnehage. KODA arkitekter AS ble engasjert for å utarbeide en mulighetsstudie for å belyse hvordan en ny større barnehage kan erstatte dagens midlertidige modulbarnehage. Den 22. desember leverte KODA arkitekter AS mulighetsstudie sin. Oppgaver som mulighetsstudie belyser, er særlig følgende forhold: Utarbeide rom- og funksjonsprogram for 6 avdelinger og 8 avdelinger. Illustrere alternative løsninger for ny barnehage. Vise hvordan barnehagen kan utvides trinnvis fra 6 til 8 avdelinger. Illustrere hvordan adkomst og parkering kan løses. Utarbeide utomhusplan med tilstrekkelig lekeareal i tråd med regelverk. Drøfte muligheter for å unngå flytting og beholde drift av eksisterende modulbarnehage i byggeperioden. Mulighetsstudie viser at det er helt mulig å bygge 6 avd. barnehage med mulighet på utvidelse til 8 avd. Det er også klart at drift av barnehagen bli betydelig forstyrret i utførelsestid, men det er viktig at det ikke hindrer muligheten for å få fram den «beste løsningen». Av denne grunn må andre opsjoner vurderes i konsept- og forprosjektfasen. I tillegg til dette er det bekreftet at det må ses nærmere på reguleringsbestemmelse, bl.a. trafiksikkerhet, gang- og sykkel trafikanter, samt overvann, vannforsyning og avløp, inkludert brannvann.

Status fremdrift: Plan for gjennomføring av konsept- og forprosjektfasen har tre beslutningsmilepæler:

1. Godkjenning av prosjekt innramming, vedtak til oppstart av konseptfasen.
2. Godkjenning av konseptfasen som, vedtak til oppstart av forprosjektfasen.
3. Godkjenning av forprosjektfasen/investeringen, vedtak til oppstart planleggings-/gjennomføringsfasen.

Holmestrand kommune
Knutseskogen barnehage
Fremdriftsplan

Oppgave	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		
Prosjekt innramming																																	
Styringsdokument for konsept- og forprosjektfasen																																	
Introduksjon på styringsgruppemøte og beslutning om revidering																																	
Styringsdokument, revidering I																																	
Godkjenning av prosjektinnramming																																	
Konseptfase																																	
Konseptfasens steg 1 : Kartlegging av brukere og interesser og plan for samhandling/workshop																																	
Konseptfasens steg 2 : Interaksjon, brukere og interesser																																	
Konseptfasens steg 3 : Delutredningene og sammenstillinger av data, beregninger, analyser, og konklusjoner																																	
Kvalitetssikring konsept (KSK)																																	
Godkjenning av konseptfase																																	
Forprosjekt																																	
Bearbeide og detaljere det valgte konseptet, romfunksjonsprogram m.m.																																	
Kalkylene detaljeres og kvalitetssikres																																	
Plan for gjennomføring fram til ferdigstilling, overlevering og idriftsetting av bygget.																																	
Introduksjon på styringsgruppemøte og beslutning om revidering																																	
Forprosjektrapporten ferdigstilt																																	
Politisk sak. Skrivefrist 15. mai 2024																																	
Kommunestyre, møte 19. juni 2024 - Godkjenning av investeringen																																	
Konkurranse lagt på anbud																																	
Anskaffelse - fase 1 / Designkonkurranse																																	
Videreføring av anskaffelse, fase 2 og 3																																	
Samspill og totalentrepris																																	
Overlevering																																	

Risiko: Ikke vurdert på dette tidspunktet.

Kvalitet: Overordnet mål for prosjektet skal være nøye definert ved oppstart, og skal inkludere godkjent referansegrunnlag fra en gjennomgang av dagens drift med hensyn til fremtidig behov og erfaringer denne barnehagen har samlet så langt.

Resultatet fra gjennomføring av konsept- og forprosjektfasen skal gi et klart bilde av kommunens

forventninger til Knutseskogen barnehage.

Det er lagt stor vekt på å få et god plan for gjennomføringen av konsept- og forprosjektfasen for å sikre både brede og dybde i utredningen og at ulike aktørers meninger og innspill blir fanget opp.

Økonomi status: Budsjett: 0,6 mill. kroner. Totalt bokført kostnad: 0,5 mill. kroner.

Vann og avløp

De største delprosjektene innen vann og avløp i 2023 har vært:

Bilet separering. Prosjektet omfatter separering og sanering av felles avløpssystem og sanering av asbest-ledninger. Tilsvare 1400 meter ledningstrase, i tillegg til utskiftning av 200 meter hovedvannledning.

Nytt vanntårn (Byen over fjellet) Detaljprosjektering. Prosjektet omfatter utvidelse med nytt høydebasseng på 5000m³. og nye forsynings-ledninger på 600 meter.

VA utførelse Olav Duuns vei, Løkkeveien og Skogveien gjelder Sanering og separering av to store boligfelt og ny vannledning med brannvannsforsterkning og ringledning mot Kleiverud.

Avløpsspumpestasjoner på Fibo med slammottak og Fossdalen.

Utjevingsbasseng med ny utløpsledning, Holmestrand renseanlegg.

Dunkebekken Etappe C, D og E (Detaljprosjektering) – Hovedtrase gjelder Videreføring for helhetlig separering og sanering av Dunkebekken og ny vannledning med brannvannsforsterkning. Tilsvare 35000 meter ledningstrasé.

Utskiftning av vannkummer med reduksjonsventil, for store deler kommunen.

Fossveien - sanering asbest vannledning med ny vannledning og brannvannsforsterkning. Samt ledningsfornyelse av avløpsledninger. Tilsvare 1430 meter ledningstrase.

Avløp Skjervika – Øgården. Tilrettelegging for avløpsløsning til Ødegårdsodden med tilkoblingspunkt for private stikkledninger. Etablering av en ny pumpestasjon og sjøledning som tilkoples eksisterende pumpeledning fra Skjervik pumpestasjon.

Separering AF Hvittefossveien - Separering av avløp fellesledning i Fagerliveien/Hvitsteinbakken, tilsvare 120 meter, i tillegg til omlegging av Vann og avløps-ledninger på 150 meter.

Ny hovedvannforsyning, fra Hillestad til Gullhaug. Tilsvare 4,5 km ledningstrase med 2 ventilkammer og avløpsspumpestasjon. (Detaljprosjektering).

Ny trykkøkingsstasjon til hovedvannforsyningen. (Detaljprosjektering).

Nytt driftsovervåkings-anlegg (SD-anlegg), (Detaljprosjektering).

Prestegårdsjordet – sanering av asbest vannledning på 1200 meter.

Mulighetsstudie avløpsstrategi, indre Holmestrand.

Godakerlia, sanering og separering tilsvare 1,8 km ledningstrase. (Detaljprosjektering).

Ny sjøledning avløp fra Østby til HLM-RA 12 km, og Nordre Ramberg, Solbergjordet til HLM-RA 4 km. (Detaljprosjektering).

Vei, fortau og veilys, inklusiv VA-prosjekter

Ferdig med utskifting til led-armaturer på veilys blant annet Ekebergveien, Willas vei, Solbergveien og Fagerliveien, byttet 200 stk.

Bandmidler ref. KS-sak 067/23

Kommunen har søkt om og fått tildelt midler fra Kulturrom i desember 2023. Det vil bli kjøpt inn utstyr i løpet av første kvartal 2024. Se forøvrig sak i kommunestyret om status på vedtaket (KS-098/23).

Biorama høytalere

I løpet av høsten 2023 fikk Holmestrand kommune mulighet til å kjøpe brukte høytalere av høy kvalitet til en god pris. Det ble søkt om tilskuddsmidler fra Kulturrom, og tilsagn om midlene kom i midten av desember 2023. På grunn av uenighet ville ikke Kulturrom godta innkjøpet og tilskuddet bortfalt. Derfor er det merforbruk på prosjektet.

Formålsbygg Gullhaug

Oppdraget omfatter prosjektering og bygging av en ny barnehage med seks avdelinger, forberedt til utvidelse til åtte avdelinger, flerbrukshall og vei, fortau og parkeringsanlegg. Eksisterende barnehage skal rives kort tid etter at ny barnehage er tatt i bruk. Samspillfasen gjennomføres etter NS8402. Gjennomføringsfasen utføres som totalentreprise etter NS8407. Samtidig skal det gjennomføres VA-utbedring i Gurannveien. Dette er en egen entreprise der John Fadum AS er hovedentreprenør. OPV Consulting er byggeleder og bistår med prosjektledelse.

Status fremdrift: Samspillfase startet med signering av NS8402-kontrakt med Backe Vestfold Telemark AS den 20. september 2023. Ferdigstillelse av samspill skjer ved signering av NS8407-kontrakt med Backe Vestfold Telemark AS i begynnelsen av mars 2024. Veiarbeidet starter sommeren 2024, og Vei- og VA-entreprisen skal være ferdig 9. august 2024. Reguleringsplanen inneholder flere rekkefølgebestemmelser som har gitt utfordringer ift. rammetillatelse og IG. IG forventes på plass før påske 2024 slik at Backe kan sette spaden i jorden. Barnehagen og flerbrukshallen planlegges innflyttingsklar 1. august 2025. Etter dette skal eksisterende barnehage rives og ny parkeringsplass bygges.

Risiko: Oppstart før påske. Kostnader ifm. løst inventar. Kostnader ifm. lekeapparat og uteområde. Dersom kostnader ifm. eksisterende VA-ledningsnett skal oppgraderes i regi av Gullhaug Barnehage og Gullhaughallen, er det ikke satt av penger til det.

Kvalitet: Iht. forskrift og lovverk. Passivhusstandard.

Inventar i skolene

Midlene er benyttet til innkjøp av møbler og utstyr på Hof skole SFO, Kjeldås skole og Galleberg skole.

Lage overbygg/vognskjul Hof barnehage

Hof barnehage har to småbarnsavdelinger der 16 til 20 barn sover ute i vogn minst én gang per dag. Barnehagen har ikke vognskjul eller overbygg, og ved kuldegrader, snøfall og regn må barna sove inne i gangen, som ikke er tilrettelagt for dette. Det skal derfor lages et nytt uteområde med oppvarmet bod for 20 barnevogner. Bygget skal harmonere godt med omgivelsene, og det skal brukes tilsvarene dører, kledning og takbelegg som eksisterende bebyggelse.

Status fremdrift: Arkitekt (KB Arkitekter) har fullført prosjektering, nabovarsel er gjennomgått og byggesøknad ble godkjent den 27.10.2023. Isachsen Anlegg AS er ferdig med grunnarbeid, fundamenter og bunnplata, og elektriker Per Johansen er klar til å begynne med det elektriske. Kontrakt er signert med iBygg AS på bygningsmessige arbeider. Det gjenstår å lage området rundt bygget. Prosjektet ligger an til å kunne fullføres i andre kvartal 2024 eller tidligere.

Risiko: Gjennomføring og ferdigstillelse avhenger av vinterens værforhold.

Kvalitet: Bygningens kvalitet skal være iht. lover, regler og standarder.

Økonomistatus: Budsjett på 1,5 mill. kroner (1 mill. kroner i 2023 og 0,5 mill. kroner i 2024). Dagens estimerte utgifter er totalt på 1,4 mill. kroner.

Lekeapparater barnehagene

Pengene brukes i kommunale barnehager ut i fra en rullering etter vurderte behov. Årets bevilgning er brukt til nye lekeapparater på Nordre Jarlsberg barnehage. Det er kjøpt inn et firertårn med U-nett.

Nytt felles biblioteksystem

Det nye systemet ble kjøpt inn i 2022 og er implementert. Å koble systemet til eksisterende utstyr på blant annet meråpent bibliotekløsning har blitt dyrere enn tidligere antatt. Det gjenstår fortsatt noen elementer i hele opplegget, som vil koste kr 80.000.

Oppgradering gymsalen Botne skole

Denne prosessen utgår pga. ny flerbrukshall i 2025.

Renovering kjøkken Hof skole SFO

Prosjektet er ferdig. Gjenbruk av kjøkkeninnredninger fra Sande ungdomsskole. Merforbruk skyldes utskifting av gammelt som ikke kunne gjenbrukes.

Sette opp to vegger i klasserom på Gjøklep ungdomsskole

Det er satt opp to vegger ved formingsrom på Gjøklep ungdomsskole. Prosjektet er ferdigstilt.

Sovebod Gullhaug barnehage

Det er gjennomført forbedringer foran hovedinngang på vognbod ved å lage nytt uteområde under tak for sju barnevogner.

Stellerom Ekeberg skole

Det gjenstår noe arbeid, og prosjektet blir ferdigstilt i løpet av våren 2024.

Administrasjonssystem for matproduksjon, ernæring og logistikk

Dette er et stort prosjekt. Det anbefales at man ser all matproduksjon i kommunen samlet dersom prosjektet skal gjennomføres.

Asbestsanering på kommunalt hjelpemiddellager

Det er besluttet at tiltaket ikke skal gjennomføres.

Hof BBS omlegging Friskmat system

Prosjektet er forsinket på grunn av mangel på strøm inn i bygget på Veset. Anbudsrunde for innkjøp av mindre traller er gjennomført, og det er håp om å få dette i havn i løpet av kort tid.

Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Legemiddelkabinett er montert og i full drift. Legemiddeltraller er innkjøpt, men ikke rullet ut i drift. Det er noe usikkerhet rundt tilpasning av pcer på trallene, og hvordan dette best kan løses funksjonelt. Det samarbeides tett med Jarlsberg IKT og leverandør.

Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)

Hus 60 er bygd om fra å være omsorgsboliger til en institusjonsavdeling ved Sande BBS. Avdelingen er tilrettelagt for personer som trenger særskilt skjerming og oppfølging. Kostnadene i prosjektet skyldes bygningstekniske krav og tilpasninger til brukergruppen.

Brannvarslingsanlegg er montert. Materiell på gamle terrasser er erstattet med belegningsstein. I tillegg er det montert solavskjerming. Prosjektet er ferdig og levert med mindreforbruk.

IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger

Bakgrunn og formål: Investeringen skal dekke behov for oppgradering av IKT-infrastruktur i institusjoner og omsorgsboliger. På grunn av ressursmangel hos Jarlsberg IKT og leveringsutfordringer i markedet etter pandemien har prosjektet blitt skjøvet på i flere år.

Status fremdrift: Det har blitt etablert fiber med ekstra kapasitet (redundans) til både Hof og Sande. Samtidig har flere boliger fått oppgradert infrastruktur og nettverk.

Risiko: Leveringssituasjonen og prisstigningen i markedet forsinket prosjektet.

Kvalitet: God kvalitet.

Økonomistatus: Positivt avvik på 2,6 mill. kroner. Prosjektet er fullført med mindreforbruk, da store deler av fiberredundansen ble utført av Gigafib Holding AS gjennom prosjektet Utlån Gigafib Holding AS som en del av utførte fiberarbeider i Holmestrand kommune.

Inneklima Prestegårdsalleen 19

Det er montert 4 terassemarkiser. Det jobbes med å få montert kjøleenheter på ventilasjonsanlegget. Resterende midler må overføres til 2024.

Innkjøp av inventar og utstyr Hanekleiva 171

Prosjektet er ikke ferdigstilt. De resterende midlene vil benyttes i løpet av 2024 til blant annet plattning ute.

Inventar og utstyr Helse og velferd

Det ble laget en oversikt over nødvendig innkjøp hos virksomhetene i Helse og velferd. Midlene blir fordelt til virksomhetene etter innmeldt behov.

Investering i nødvendige tilpasninger på heldøgns plasser

Bakgrunn og formål: Investeringsmidlene er avsatt til å dekke fortløpende oppstått behov for endring eller tilpassinger i institusjon eller omsorgsboliger.

Status fremdrift: Brukes fortløpende etter behov.

Økonomistatus: Brukt noe til påkostning av bygg 7-tallet.

Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg

Avventer den politiske utviklingen rundt behandling av lokaler hjemmetjenesten Sande.

Ny møteplass Sande

Innkjøp i henhold til tiltaksbeskrivelse utføres fortløpende.

Nytt uthus i sansehagen Sande BBS

Det er planlagt å sette opp paviljong/utestue. Prosjektet er forsinket og midler må overføres til 2024.

Oppgradering av bygg og uteområde i Roveveien 17

Prosjektet er igangsatt. Det skal gjennomføres oppgradering av eksisterende kjøkken, utbedre rom egnet for utstyr på lading, bygge uteboder, ny carport, skur til søppeldunker, nytt dekke og solskjerming på uteområde. Forventes ferdigstilt innen sommer 2024. Resterende midler må overføres til 2024

Oppgradering brukerleilighet på virksomhet Forebygging helse og hab (FHH)

Investeringen er knyttet til Traneveien, men kan ikke gjennomføres før beboer er flyttet ut. Det bes om at midlene overføres til neste år.

Personvern - lydisolering Bygg B Sande, underetasjen

Midlene benyttes til lydisolering av dører og vegger i underetasjen på Bygg B. Materialene er bestilt og forventes levert i løpet av 2023. oppstart er utsatt til januar 2024. Resterende midler må overføres til 2024.

Personvern på Rove gård - lydisolering av treningslokale

Midlene benyttes til lydisolering av dører og vegger i treningslokale på Rove gård. Materialene er bestilt. Resterende midler må overføres til 2024.

Personvern på Sande Bygg B - lydisolering av ergo- og fysioterapikorridor

Midlene benyttes til lydisolering av dører og vegger i ergo- og fysioterapeutkorridor på Bygg B. Materialene er bestilt, og forventes levert i løpet av 2023. Oppstart januar 2024. Resterende midler må overføres til 2024.

Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Legemiddelkabinett er montert og i full drift. Legemiddeltraller er innkjøpt, men ikke rullet ut i drift. Det er noe usikkerhet rundt tilpasning av pcer på trallene, og hvordan dette best kan løses funksjonelt. Det samarbeides tett med Jarlsberg IKT og leverandør.

Solskjerming på Sandetun aktivitetssenter

Det er bestilt og levert solavskjerming til aktivitetssenteret. Prosjektet er ferdigstilt.

Utstyr habilitering

Dette er midler virksomheten fikk tilført sommeren 2023. Deler av midlene er brukt til innkjøp av blant annet griller, utemøbler og annet aktivitetsutstyr for beboere i våre botilbud og er belastet de to ulike avdelingenes driftsbudsjett. Dette utgjør 0,15 mill. kroner av bevilgningen. De resterende midler på 0,25 mill. kroner bes overført til 2024.

Utstyr og oppgraderinger BBS

Dette er engangsmidler knyttet til ulike tiltak innenfor virksomheten. Det aller meste er effektivt, noe ble forsinket og dermed forskjøvet inn til 2024 på grunn av lange leveringstider. Det antas ingen risiko for merforbruk.

Utstyr og oppgraderinger hjemmetjenesten

Virksomheten har startet med bestilling av medisintraller, datautstyr og servise i henhold til planen.

Utstyr og utbedringer hjelpemiddellager

Innkjøp i henhold til tiltaksbeskrivelse gjøres fortløpende.

Velferdsteknologi

Investeringer i velferdsteknologi gjøres fortløpende i henhold til gjeldende plan. I 2023 har det ikke vært kapasitet ute i tjenestene til å igangsette nye tiltak. Dette vil i 2024 bedres da det nå er ansatt en velferdsteknologikordinator som skal bidra med implementeringen.

Kjøp og salg av grunn og eiendom, transportmidler/anlegg

Det er solgt tilsammen 7 eiendommer i 2023:

Gbnr 391/109 Gunvor Eliassens vei 17A, 17B, 19A og 19B. Solgt for 6,35 mill. kroner

Gbnr 414/378, snr. 6 og gbnr 414/393 snr. 18, Skafjellveien 84. Solgt for 2,35 mill. kroner

Gbnr 414/377 snr. 6 og gbnr 414/393 snr. 6, Skafjellveien 82, Solgt for 2,35 mill. kroner

Gbnr 130/1725, Tunveien. Solgt for 0,27 mill. kroner

Gbnr 80/1/2 Roveveien 22B. Solgt for 1,4 mill. kroner

Det er kjøpt 1 eiendom i 2023:

Gbnr 322/17. Kjøpt for kr 10.635.

Annet: Gbnr 224/5, Eidfossveien 46, Eidsfoss barnehage gitt i gave, verdi 1,15 mill. kroner. Salg av "Menytomta" i Sande som ble solgt for 7,2 mill. kroner i 2021 er overført prosjekt I51000 Områdemodellen.

Av anleggsmidler er det solgt en Atlas hjulgraver 1995-modell for ca 60.000 kr.

7 KOMMUNENS OMRÅDER

6.1 HR og stab

Beskrivelse av programområde

HR og stab ligger organisatorisk direkte under kommunedirektøren. Avdelingen inneholder fagområdene HR, kommunikasjon, beredskap og innbyggjerservice. Kommunens frikjøpte hovedtillitsvalgte og hovedverneombud tilhører også denne avdelingen. Hovedformålet med HR og stab, er knyttet til bistand til kommunens ledere, organisasjonsutvikling, kvalitetssikring av all rekruttering, tilrettelegging av kommunens beredskapsarbeid, kommunikasjon innad i kommunen og utad til kommunens innbyggere, samt partssamarbeid med organisasjoner og vernetjeneste.

Utvikling og utfordringer

Det er svært mange utviklingsprosesser som pågår i kommunens fire programområder, og HR og Stab er involvert i mange av disse. Det er få personer på hvert tjenesteområde i staben, hvilket gjør det sårbart og krevende å holde ønsket fart i utviklingsarbeidet samtidig som administrative driftsoppgaver skal gjøres. Virksomhetene har eksempelvis ingen HR- eller kommunikasjonsressurser, og få ansatte sentralt utfordrer muligheten til å drive rask og tilstrekkelig lederstøtte ute i virksomhetene. Dette vanskeliggjør prosesser som foregår lokalt, eksempelvis håndtering av ulike personalsaker, samt kommunikasjonsarbeidet innad i virksomhetene og utad med innbyggerne.

Viktige begivenheter

I Holmestrand kommune skal ledere utøve mestringsorientert ledelse, som er en av faktorene i organisasjonsutviklingsverktøyet 10-faktor. Kommunens lederplakat er også basert på dette utviklingsverktøyet, og tydeliggjør hva kommunen forventer av sine ledere knyttet til utøvelse av mestringsorientert ledelse. Lederplakaten har vært sentral på flere ledersamlinger, og blitt benyttet som en rød tråd i alt utviklingsarbeid i 2023.

Det har gjennom året vært jobbet mye med å videreutvikle heltidskultur i kommunen, et arbeid som tok fart gjennom kommunestyrets vedtatte opptrappingsplan fra mars 2022 for andel heltidsansatte. Opptrappingsplanens mål for 2023 var at kommunen som helhet skulle ha 63 pst. heltidsansatte ved årets slutt. Ved utgangen av 2023 hadde kommunen 65 pst. heltidsansatte, og målet ble dermed nådd.

Det er vedtatt en ny HMS-organisering for Holmestrand kommune, og arbeidet med å implementere denne har hatt stort fokus i 2023. Et hovedmål med ny organisering, er å sikre HMS-arenaer på alle nivåer i kommunen, gjennom etablering av arbeidsmiljøutvalg også på programområdenivå, i tillegg til det eksisterende arbeidsmiljøutvalget på kommunedirektørnivå. I tillegg er det opprettet HMS-utvalg i virksomhetene. Det har også blitt gjennomført overordnede risikovurderinger på de ulike arbeidsplassene, og innført et nytt metodeverktøy for dette. Det har også vært en prioritering i 2023 å gjennomføre HMS-opplæring, og mange nye verneombud og medlemmer av arbeidsmiljøutvalg på ulike nivåer har gjennomgått 40-timersopplæring. Systematisk HMS-arbeid er avgjørende for et godt forebyggende nærværarbeid.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
120-HR avdeling	19 226	19 524	298	1,5 %
170-Fellestjenester	2 816	2 837	21	0,8 %
199-Kommunikasjon og beredskap	2 308	2 416	108	4,5 %
Sum	24 350	24 778	428	1,7 %

Kommentar til status økonomi

Det har vært noe høyere lønnsutgifter til lærlinger enn budsjettet. Det er imidlertid lavere kostnader til lisenser, som har vært et prioritert område å gjøre innsparinger. Det er også vært mindre utgifter til juridisk bistand enn budsjettet. Det har vært noe fravær i HR og stab som har ført til refusjon av lønnsutgifter fra NAV. Midlene har ikke blitt benyttet til vikar.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko Beskrivelse
Saldering					
Generelt kutt/oppsigelse av div. lisenser	-400	-400	0	Ferdig	✓ Det har vært fokus på å gjennomgå lisenser med henblikk på å redusere lisenskostnader. Arbeidet har medført at vedtatte innsparingstiltak knyttet til lisenser er realisert.
Sum	-400	-400	0		
Sum tiltak	-400	-400	0		

Det har vært fokus på å gjennomgå lisenser med henblikk på å redusere lisenskostnader. Arbeidet har medført at vedtatte innsparingstiltak knyttet til lisenser er realisert.

Sammendrag status investeringer

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,69 %	3,81 %	4,50 %
Årlig sykefravær 2021	0,96 %	1,43 %	2,38 %
Årlig sykefravær 2022	0,92 %	4,66 %	5,58 %
Årlig sykefravær 2023	0,99 %	2,27 %	3,25 %

6.2 Strategi og virksomhetsstyring

Beskrivelse av programområde

Programområde Strategi og virksomhetsstyring består av tjenester og virksomheter som hovedsakelig jobber på tvers av alle de øvrige områdene. I tillegg til tradisjonelle stab- og støttefunksjoner som økonomi og IKT/digitalisering, omfatter området Politisk sekretariat.

Utvikling og utfordringer

Programområde strategi og virksomhetsstyring fikk i 2023 et merforbruk på knapt 11,4 mill. kroner. Dette resultatet er sammensatt av en rekke ulike forhold. Innsparingen knyttet til ubetalt spisepause på 6,5 mill. kroner ligger i dette merforbruket. I tillegg er det et merforbruk knyttet til politisk møtegodtgjørelse, opplæring nye politikere og valg på knapt 2,3 mill. kroner. Når det gjelder utgifter til kirken og andre trossamfunn er det et merforbruk på ca. 1,6 mill. kroner, hvorav utgifter til kremasjon utgjør vel 1 mill. kroner. Til sist bør merforbruket ses i sammenheng med resultatet på HR og stab, som har et mindreforbruk på vel 0,4 mill. kroner.

Programområdet er involvert og leverer rådgiving og søttte til mange pågående prosjekter i kommunens øvrige programområder. Ressursknapphet gjør det utfordrende å prioritere og å holde fremdrift i utviklingsarbeidet, samtidig som administrative driftsoppgaver skal gjøres. Likevel har programområdet levert støtteprosesser, rapporteringer og tjenester av høy kvalitet i 2023.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
100-Strategi og utvikling	37 946	25 054	-12 892	-51,5 %
110-Politikk	9 965	7 701	-2 264	-29,4 %
150-Styring og analyse	21 429	22 247	818	3,7 %
160-Digitalisering	37 444	40 388	2 943	7,3 %
Sum	106 784	95 389	-11 395	-11,9 %

Kommentar til status økonomi

Programområde strategi og virksomhetsstyring fikk i 2023 et merforbruk på knapt 11,4 mill. kroner. Dette resultatet er sammensatt av en rekke ulike forhold. Innsparingen knyttet til ubetalt spisepause på 6,5 mill. kroner ligger i dette merforbruket. Siden innføring av ubetalt spisepause er reversert, er dette kuttet tatt ut i 2024-budsjettet. I tillegg er det et merforbruk knyttet til politisk møtegodtgjørelse, opplæring nye politikere og valg på knapt 2,3 mill. kroner. Når det gjelder utgifter til kirken og andre trossamfunn er det et merforbruk på ca. 1,6 mill. kroner, hvorav utgifter til kremasjon utgjør vel 1 mill. kroner. Til sist bør merforbruket ses i sammenheng med resultatet på HR og stab, som har et mindreforbruk på vel 0,4 mill. kroner.

KOSTRA Nøkkeltall

Holmestrand 2022	Holmestrand 2023	Horten	Lier	Færder	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
---------------------	---------------------	--------	------	--------	--------------------	------------------------

Prioritet

Administrasjon, kommune Lønn ekskl. sykelønn Beløp pr innb (kr) *)	2 875	2 670	2 495	2 743	2 389	2 994	3 659
Netto driftsutgifter per innbygger (120) administrasjon (B) *) **)	3 836	3 929	2 448	3 538	2 940	3 704	4 365
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb (B) *) **)	4 922	5 084	3 510	4 970	4 300	5 164	5 938

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Politiske vedtak						
Generell innsparing	-200	0	-200			
Sum	-200	0	-200			
Saldering						
Generell innsparing	-300	0	-300			
Sum	-300	0	-300			
Sum tiltak	-500	0	-500			

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap Status
Bytte trådløse sendere	1 500	323	1 177	0 Forsinket
Deponering fjernarkiv gamle Hof	570	134	0	134 Forsinket
Deponering fjernarkiv gamle Holmestrand	877	1 505	0	1 505 Forsinket
Deponering fjernarkiv gamle Sande	950	312	0	312 Forsinket
Hof flerbrukshus	58 711	61 050	0	90 Ferdig
Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan	-	-	22 873	14 478 Iht. plan
Overføring av arkiv til Websak Sande	1 000	465	1 000	465 Forsinket
PC til nytt kommunestyre og andre folkevalgte	500	0	500	0 Iht. plan
Tilskudd kirken	13 600	10 300	2 500	2 500 Iht. plan
Sum	77 708	74 089	28 050	19 484

Statustekst investeringer

Bytte trådløse sendere

Bakgrunn og formål: Jarlsberg IKT meldte om at det vil være behov for å bytte omtrent 230 trådløse sendere i kommunen i løpet av 2022.

Status fremdrift: Grunnet leveringssituasjonen på nettverksutstyr i verdensmarkedet har prosjektet blitt forsinket. I tillegg skal det nå gjennomføres anbud på ny trådløs løsning. Prosjektet blir antakeligvis ikke startet opp før i 2024.

Risiko: Det kan dukke opp flere trådløse sendere som bør byttes ut. Tidsaspekt og prisstigning vil kunne spille inn på endelig leveranse.

Kvalitet: Ingen endringer fra opprinnelig plan.

Økonomistatus: Positivt avvik på kr 1,2 mill. kroner. Det er uklart om prisstigningen de siste årene vil føre til at kostnadene økes. Det bes om at resterende midler overføres til 2024.

Deponering fjernarkiv gamle Hof

Bakgrunn og formål: Deponering av avsluttet papirarkiver handler om å overføre arkivmaterialet til arkivdepot for å sikre langtidsbevaring av bevaringsverdig dokumentasjon. Dette prosjektet skal dekke kostnader knyttet til bistand i deponering av papirarkiver etter Hof kommune. Dokumentsenteret deponerer deler av arkivmaterialet i egen regi.

Status fremdrift: IKA Kongsberg har hittil bistått i det praktiske deponeringsarbeidet som rensing, listeføring, kassasjonsvurdering osv. Deponeringsarbeidet har vist seg å være mer ressurskrevende enn planlagt grunnet dårlig kvalitet på arkivmateriale og at det har dukket opp ukjente arkivrom ved herredshuset i Hof. Prosjektet vil etter ny beregning avsluttes i løpet av 2024.

Risiko: Det kan til eks. dukke opp skadet materiale som må behandles eller andre uforutsette hendelser som kan medføre økte kostnader og forsinkelser i prosjektet.

Kvalitet: Det meste av arkivmaterialet fra Hof kommune bærer preg av manglende organisering og vedlikehold. Dette gjør deponeringsarbeidet mer ressurskrevende, men vi kan likevel forvente at IKA Kongsberg leverer god kvalitet på sluttresultatet.

Økonomistatus: Positivt avvik på kr 0,62 mill. kroner. Basert på nye estimater fra IKA Kongsberg forventes et negativt avvik på inntil 1,5 mill. kroner.

Deponering fjernarkiv gamle Holmestrand

Bakgrunn og formål: Deponering av avsluttet papirarkiver handler om å overføre arkivmaterialet til arkivdepot for å sikre langtidsbevaring av bevaringsverdig dokumentasjon. Dette prosjektet skal dekke kostnader knyttet til deponering av papirarkiver etter gamle Holmestrand kommune.

Status fremdrift: Prosjektet har pågått kontinuerlig siden høsten 2022. Arkivmaterialet er oversendt IKA Kongsberg, som bistår med det praktiske deponeringsarbeidet som rensing, listeføring, kassasjon osv. Det gjenstår fortsatt noe deponeringsarbeid hos IKA Kongsberg.

Risiko: Det kan til eks. dukke opp skadet materiale som må behandles eller andre uforutsette hendelser som kan medføre økte kostnader og forsinkelser i prosjektet.

Kvalitet: Det meste av arkivmaterialet fra gamle Holmestrand kommune er nøye organisert og vedlikeholdt. Denne høye standarden vil ikke bare gjøre deponeringsarbeidet mer ressurseffektivt, men også heve standarden på det endelige resultatet.

Økonomistatus: Negativt avvik på 0,62 mill. kroner. Basert på estimatene fra IKA Kongsberg forventes et negativt avvik på inntil 1 mill. kroner.

Deponering fjernarkiv gamle Sande

Bakgrunn og formål: Deponering av avsluttet papirarkiver handler om å overføre arkivmaterialet til arkivdepot for å sikre langtidsbevaring av bevaringsverdig dokumentasjon. Dette prosjektet skal dekke kostnader knyttet til deponering av det administrative papirarkivet etter gamle Sande kommune. Dokumentsenteret deponerer resten av arkivmaterialet i egen regi (rettighetsarkivet).

Status fremdrift: Alt arkivmateriale er overført til IKA Kongsberg, som så vil bistå med det praktiske deponeringsarbeidet som rensing, listeføring, kassasjonsvurdering mm. Dette prosjektet vil pågå langt ut i 2024. Ber derfor om at midlene overføres til 2024.

Risiko: Det kan dukke opp skadet materiale som må behandles eller andre uforutsette hendelser som kan medføre økte kostnader og forsinkelser i prosjektet.

Kvalitet: Det meste av arkivmaterialet fra Sande kommune er nøye organisert og vedlikeholdt. Denne høye standarden vil ikke bare gjøre deponeringsarbeidet mer ressurseffektivt, men også heve standarden på det endelige resultatet.

Økonomistatus: Positivt avvik på 0,64 mill. kroner. Basert på estimatene fra IKA Kongsberg kan det komme et negativt avvik på inntil 0,75 mill. kroner, selv om status per i dag tilsier at det er usannsynlig.

Hof flerbrukshus

Sluttrapport ble lagt frem for kommunestyre 6. september 2023.

Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan

Bakgrunn og formål: Investeringsmidler til oppfølging av IKT-plan ligger inne i handlingsprogrammet med en årlig investeringssum på 11,1 mill. kroner fra 2023. Budsjettforslaget er noe synkende i planperioden. Digitalisering av Holmestrandsskolen videreføres i Holmestrand kommune. I overkant av halvparten av investeringsbevilgningen kanaliseres til skolesektoren. Øvrige midler er til kontinuerlig utskifting av infrastruktur, forbedring av datalinjer og utstyr, samt behov innenfor de andre

programområdene.

Status fremdrift: Innkjøpet knyttet til digitalisering i skolen 2023 er ferdigstilt. Av sikkerhet- og effektivitetshensyn er det også gjort en stor utskiftning av gamle ansattpc-er.

Risiko: Leveringssituasjonen og prisstigningen i markedet har påvirket også dette prosjektet.

Kvalitet: God kvalitet.

Økonomistatus: Positivt avvik på 7,25 mill. kroner. Prosjektet er fullført med mindreforbruk, grunnet overføring av midler fra 2022.

Overføring av arkiv til Websak Sande

Bakgrunn og formål: Elektronisk deponering har som formål å sikre langtidsbevaring av elektronisk arkivmateriale som er blitt periodisert eller avsluttet. Før et uttrekk kan sendes til depot, foreligger et større arbeid som skal ivareta integriteten til selve basen. Dette prosjektet skal dekke kostnader ifm. deponering av elektronisk arkivmateriale i ESA og WebSak, etter de tidligere kommunene Sande, Hof og gamle Holmestrand.

Status fremdrift: Årsak til forsinkelser: ACOS hadde ikke kapasitet til å påta seg oppdraget med uttrekksarbeidet før februar 2023. ACOS er ferdig med den eldste basen. Uttrekk er overført og godkjent hos IKA Kongsberg. De tre gjenstående basene er under arbeid, men på grunn av fortsatt sykefravær hos dokumentssenteret er dette prosjektet ytterligere forsinket. Ber derfor om at midlene overføres til 2024.

Risiko: Hvis uttrekksarbeidet blir utsatt eller forsinket over tid, øker risikoen for at eldre filformater kan gå tapt eller bli uleselige. Dette kan også medføre en teknisk gjeld for gjenoppretting, som igjen kan være en kostbar prosess.

Kvalitet: Vi følger IKA Kongsbergs retningslinjer, og dersom uttrekk ikke oppfyller de nødvendige kvalitetsstandardene eller retningslinjene som er fastsatt, kan IKA avvise uttrekket. Kvaliteten er avgjørende for å sikre at viktig informasjon blir bevart, tilgjengelig og lesbart for ettertiden, samt sikre teknologiske og juridiske krav.

Økonomistatus: De totale kostnadene for dette prosjektet vil etter ny beregning komme på rundt 0,65 mill. kroner. Vi kan med dette forvente et positivt avvik på 0,35 mill. kroner. Det bes om at resterende midler overføres til 2024.

PC til nytt kommunestyre og andre folkevalgte

Kommunestyret vedtok at utdeling av digitalt utstyr til nye folkevalgte skal være behovsprøvd, i den forstand at man ikke har tilgang til utstyr privat eller gjennom egen arbeidsplass.

Tilskudd kirken

Investeringstilskudd til kirken er utbetalt i henhold til budsjett.

Sammendrag status investeringer

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,54 %	5,41 %	5,95 %
Årlig sykefravær 2021	0,90 %	3,08 %	3,98 %
Årlig sykefravær 2022	2,05 %	4,99 %	7,03 %
Årlig sykefravær 2023	1,91 %	4,63 %	6,55 %

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
1. Fritak eiendomsskatt ved samlet brutto inntekt mindre enn 3G	Det offentliggjøres aktivt en adgang til fritak med følgende formulering: «Med hjemmel i Eiendomsskattelovens §28 kan boligeier, etter egen søknad, innvilges fritak for eiendomsskatt dersom eiers/husstandens samlede brutto inntekt ved siste ligning ikke overstiger 3 G. Hjemmelshavere med beløp større enn 1G i kontant beholdning eller inntekter i bank omfattes ikke av fritaksordningen. Eventuell leieinntekt skal medregnes i inntekten. Eier(e) må selv bebo hus/leilighet det søkes fritak for da fritak etter §28 er personlig og ikke følger skatteobjektet. Fritak gjelder ikke fritids- eller sekundærboliger. Fritak kan kun innvilges for ett kalenderår, men fritt søkes forlenget».	Ikke startet	
4. Sammenslåingsmidler	Sammenslåingsmidler som står på fond skal fortsatt synliggjøres på eget fond. Det legges	Ikke startet	

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	frem en sak innen sommer 2023 der det foreslås aktuelle prosjekter hvor vi kan benytte sammenslåingsmidler som skal brukes i Sande (Hof flerbrukshus uteareal og skatebane Hvitstein har allerede fått tilsvarende midler).		
8. PC-verktøy til folkevalgte	Det deles ikke ut PC til folkevalgte. Søkes etter behov dersom man ikke har tilgang på PC-verktøy selv.	Ferdig	

6.3 Oppvekst

Beskrivelse av programområde

Programområdet omfatter 21 virksomheter, samt et oppvekstteam som ivaretar stab og støttefunksjoner. Det er sju kommunale barnehager, seks barneskoler, en ungdomsskole og to kombinertskoler (1.–10. trinn). I tillegg omfattes Voksenopplæringen, Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Barneverntjenesten, Barne- og familiesenteret og Kultur og fritid.

Utvikling og utfordringer

Det er flere barn og unge som trenger mer tilrettelegging og "skreddersøm" enn tidligere. Det gjenspeiles i økende antall timer pr enkeltvedtak om spesialpedagog og assistenttimer, som er begrunnet i sakkyndige vurderinger gjort av Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Mange slike vedtak er viktige og nødvendige for det enkelte barn. Det er imidlertid sannsynlig at mange av disse barna ville hatt like godt utbytte av et tilrettelagt tilbud som ble gitt dem sammen med andre barn. Det vil kunne forhindre en skjevutvikling som kan ta mer ressurser senere, men det krever også at rammene til barnehagene og skolene gir fleksibilitet til å kunne tilby tidlig tilrettelegging. Skolene melder om at den fleksibiliteten per dags dato ikke eksisterer. Gratis innføring av SFO for 1. og 2. trinn har i tillegg medført tapte inntekter for samtlige skoler. Kostnadsbildet i 2023 viser at skolene måtte hatt merinntekter på 10,5 mill. kroner dersom SFO skulle vært drevet til selvkost.

Holmestrand kommune er med i Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Alle barnehager og skoler i kommunen er i gang med kompetanseløftet fra 1. august 2023. Målgruppen er ansatte i barnehage og skole, barnehage- og skoleeiere og ansatte i PPT og andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene. Arbeidet ledes av PPT. Ved å jobbe mer systemrettet vil det også være et mål at kostnadene til spesialpedagogiske tiltak i barnehager og skoler kan reduseres på sikt. Det overordnede målet med arbeidet er bedre kvalitet på oppfølging og undervisning til denne gruppen av barn. Det er fokus på å inkludere alle barn og unge inn i fellesskapet. For å få til det vil alle ansatte i barnehager og kommuner delta på barnehage- og skolebasert kompetanseheving. Arbeidet som nedlegges her er en viktig del av strategiplanen, der mestring, trivsel og læring er fokusområder for barnehagene og skolene.

I Barneverntjenesten har det vært en økning i antall bekymringsmeldinger fra 2022 til 2023, samtidig som det har vært en økning i kompleksiteten i sakene. Bekymringsmeldinger barneverntjenesten mottar er alvorlige, og må følges opp gjennom undersøkelser og tiltak, og noen ganger ved at barn/ungdom plasseres i beredskapshjem, fosterhjem eller på akuttinstitusjon. Kommunen har vært bekymret for at Bufetat ikke har klart å innfri sin bistandsplikt i noen saker av disse sakene. I den forbindelse har Holmestrand kommune sammen med de andre kommunene i Vestfold sendt brev til Norsk barnevernlederorganisasjon (NOBO) og KS om det store behovet for flere fosterhjem, beredskapshjem og institusjonsplasser, både akutt og behandling/omsorg for barn og ungdom. Barnevernledernetverket i Vestfold vurderer at mangelen på statlige tiltak nå får store konsekvenser for de barna som har behov for dette, og har henstilt NOBO og KS om å være tydelige i sin dialog med Departement og Direktorat om at det tas grep for å rette opp i dette.

Barneverntjenesten opplever at det er vanskelig å rekruttere ansatte til ulike stillinger innenfor virksomheten. Det har i en årrekke blitt varslet at barneverntjenestens ansatte ikke har samme lønnsvilkår som andre kommuner i Vestfold. Dette gjør at det i perioder har vært vanskelig å rekruttere kvalifiserte ansatte til stillinger i Holmestrand kommune. Arbeidspresset og belastningen i tjenesten er stort, og det er derfor viktig at kommunen klarer å ha en stabil ansattgruppe som har likeverdige betingelser som andre kommuner. Dette er noe kommunen må se på for å være en attraktiv arbeidsgiver.

Barne og familiesenteret melder også om at det er utfordrende å rekruttere helsesykepleiere og jordmødre.

Viktige begivenheter

Programområdet Oppvekst fortsetter å jobbe med oppvekstreformen, som er gjeldende fra 1. januar 2022. Kommunen hadde kickoff-samling for oppvekstreformen 6. april 2022, der blant annet Statsforvalteren snakket om lovverket og forpliktelsene virksomhetene har til hverandre. Samlingen har blitt fulgt opp med oppvekstledermøter for alle ledere i oppvekstfeltet i Holmestrand for å spre en felles forståelse av hvordan barn og unge skal inkluderes i fellesskapet og hvilke faktorer som er fremmere eller hemmere i den sammenheng.

Kommunen skrev også under en intensjonsavtale for implementering av programmet Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR) med NUBU region sør (Nasjonalt senter for barn og unge) i 2022. Intensjonsavtalen skal bidra til å tydeliggjøre forventningene som partene har til samarbeidet om å høyne kunnskapen og kompetansen i arbeidet med atferdsproblemer blant barn og unge i kommunen.

PPT viderefører arbeidet med Kompetanseløftet, og alle barnehager og skoler i Holmestrand er fra og med 1. august 2023 med i dette viktige arbeidet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
190-Kultur og fritid	37 718	37 620	-98	-0,3 %
200-Barnehager felles	163 863	158 262	-5 602	-3,5 %
211-Hof barnehage	8 821	8 790	-31	-0,3 %
212-Eidsfoss barnehage	1 269	1 681	411	24,5 %
213-Gausetangen barnehage	14 177	14 765	588	4,0 %
214-Gullhaug barnehage	9 933	10 251	318	3,1 %

Virksomhet	Regnskap	Rev. bud.	Avvik i kr	Avvik i %
	2023	2023		
215-Kleiverud barnehage	13 916	14 196	281	2,0 %
216-Knutseskogen barnehage	11 894	11 870	-24	-0,2 %
217-Haga barnehage	13 652	13 922	271	1,9 %
218-Nordre Jarlsberg barnehage	15 466	15 779	313	2,0 %
240-Oppvekst felles	1 351	1 431	80	5,6 %
250-Skole felles	34 052	29 288	-4 763	-16,3 %
251-Hof skole	38 416	35 995	-2 421	-6,7 %
252-Botne skole	32 012	29 068	-2 944	-10,1 %
253-Ekeberg skole	36 895	36 593	-303	-0,8 %
254-Kleiverud skole	17 170	18 119	949	5,2 %
255-Haga skole	18 628	17 624	-1 005	-5,7 %
256-Selvik skole	24 246	18 864	-5 382	-28,5 %
257-Galleberg skole	14 851	13 744	-1 107	-8,1 %
258-Kjeldås skole	18 184	16 705	-1 479	-8,9 %
260-Gjøklep ungdomsskole	44 781	43 498	-1 283	-2,9 %
261-Sande ungdomsskole	21 424	23 730	2 305	9,7 %
262-Klokkerjordet skole	38 042	31 916	-6 126	-19,2 %
270-PP tjenester	14 755	14 764	9	0,1 %
273-Barneverntjenesten	50 492	56 570	6 078	10,7 %
275-Barne- og familiesenteret	30 495	36 573	6 078	16,6 %
280-Voksenopplæring	6 322	6 322	0	0,0 %
Sum	732 827	717 941	-14 887	-2,1 %

Kommentar til status økonomi

Programområdet Oppvekst endte med et merforbruk på i underkant av 15 mill. kroner i 2023.

Barnehage felles hadde et merforbruk på 5,6 mill. kroner. Det skyldes i hovedsak spesialpedagogiske vedtak og refusjon til andre kommuner, som i seg selv hadde en merkostnad på 8 mill. kroner. Det ble også 0,5 mill. kroner lavere inntekt enn budsjettet, som i hovedsak skyldes søskenmoderasjon og redusert foreldrebetaling knyttet til lav inntekt i kommunale barnehager.

De kommunale barnehagene bidro til sammen med et mindreforbruk på omlag 2,1 mill. kroner.

Skole felles hadde et merforbruk på 4,8 mill. kroner. Merforbruket skyldes økte utgifter til barn og unge fra Holmestrand som er elever i andre kommuner, fosterhjem, gjesteelever og kjøp av tjenester i kommunale, spesialpedagogiske enheter. Det er normalt sett endringer i kostnadsbildet for slike tjenester i overgangen mellom skoleår. I tillegg har pris- og lønnsveksten i 2023 medført at påløpte utgifter inn mot årsskiftet ble enda høyere enn det som tidligere er rapportert.

Kommunens skoler (inkludert SFO) endte med et merforbruk på 18,8 mill. kroner. Merforbruket er primært knyttet til tilrettelegging for sårbare barn, elever med sammensatte behov, utfordrende atferd og sykefravær. Vikarutgiftene har økt grunnet økt sykefravær. KS sin refusjonskalkulator avdekker at kommunen taper 25 pst på en lønn på 0,6 mill. kroner. Alle barneskolene melder om at SFO ikke drives til selvkost og at det er store inntektstap grunnet gratis SFO for 1. og 2. trinn.

Barne- og familiesenteret hadde et mindreforbruk på 6 mill. kroner ved årets slutt, noe som er høyere enn tidligere rapportert. Hovedårsaken til mindreforbruket er vakante stillinger og ulønnet permisjon, samt sykkelønsrefusjoner og foreldrepenger.

Barnevernstjenesten endte med et mindreforbruk på 6 mill. kroner. Årsakene til dette er ubesatte stillinger p.g.a. vanskeligheter med rekruttering, reduksjon i kjøp av tjenester fra staten, samt økte sykkelønsrefusjoner.

Oppsummering tiltak

Innenfor barnehager og skoler blir det jobbet med å utnytte bemanningsnormen mest mulig effektivt. Det betyr at barn tilbys plass i barnehager der det er ledig kapasitet, eller at barnehageansatte kan bli pålagt å jobbe i andre barnehager. Dette gjør at barnehagene totalt sett drifter så effektivt som mulig.

For Holmestrand kommune er det et konkurransefortrinn å ha løpende opptak, da det er viktig for barnefamilier som velger å bo i Holmestrand kommune å få barnehageplass utenom hovedopptaket. Det er få andre nærliggende kommuner som har dette tilbudet. Det betyr at kommunen fyller opp plasser som blir ledig etter hovedopptaket fortløpende, i stedet for å vente på neste hovedopptak.

Det skal være høy kvalitet på kommunens tjenester, og det betyr bemanning og kompetanse i tråd med norm og lovkrav.

Status hovedmål

- Holmestrand er en kommune med trygge rammer og små forskjeller som fremmer helse, mangfold og inkludering.
- Holmestrand er en næringsoffensiv og bovennlig kommune.
- Holmestrand har attraktive by- og bygdesenter der folk vil bo, arbeide og reise til.

KOSTRA Nøkkeltall

	Holmestrand 2022	Holmestrand 2023	Horten	Lier	Færder	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter per innbygger (202) grunnskole (B) *) **)	12 565	13 258	13 502	14 679	14 703	13 866	13 944
Netto driftsutgifter per innbygger (213) voksenopplæring (B) *) **)	225	286	134	335	320	292	334
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnehage (B) *) **)	10 647	10 507	10 596	9 659	11 090	10 710	10 841
Netto driftsutgifter pr. innbygger til Barnevern (B) *) **)	2 085	2 076	1 944	1 987	2 581	2 718	2 786
Produktivitet							
Brutto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215), per komm. og priv. bruker *)	37 433,5	36 293,0	33 637,1	33 253,5	47 352,4	36 473,2	38 497,7
Driftsutgifter til undervisningsmateriell (202), per elev i grunnskolen *)	1 038	1 581	1 053	1 673	1 806	2 024	2 163
Økonomi							
Utgifter til renholdsaktiviteter Kommunale kulturbygg Utgifter per kvadratmeter bygg (kr) *)	244	209	34	75	194	85	101

*) Inflasjonsjustert med deflator

***) Justert for utgiftsbehov

Status økonomiplantiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
Nye tiltak						
Øke kompetansen til ansatte i Barneverntjenesten i tråd med Stortingets vedtak	250	250	0	Ferdig	✓	Pengene har gått til følgende: tre ansatte på videreutdanning, en ansatt har startet opp på mastergrad, felles fagsamlinger, opplæringspakker og innkjøp av bøker.
Sum	250	250	0			
Saldering						
Reduserer utgifter til kjøp av tjenester fra staten - med en institusjonsplass	-2 040	-2 040	0	I arbeid	!	Kommunen unnlot å bruke en institusjonsplass fram til oktober 2023, men har nå måttet ta i bruk en slik plass. Barneverntjenesten klarer imidlertid å dekke det innenfor budsjettrammen dette året.
Sum	-2 040	-2 040	0			
Politiske vedtak						
KST vedtak 214/22 Rammekutt kulturadministrasjonen	-300	0	-300	I arbeid	!	Det har blitt jobbet hardt for å spare inn penger der det har vært mulig. På grunn av merkostnader til blant annet "alle skal med", lisenser til dataprogrammet Bookup, veterankontakt, løypekjøring og 17. maikomiteen har det ikke vært mulig å nå målet om å kutte 0,3 mill. kroner.
Vedtak KST 214/22 Styrking av fritidsklubbene	570	570	0	Ferdig	✓	Fritidsklubbene er bemannet opp i tråd med vedtaket.
Sum	270	570	-300			
Sum tiltak	-1 520	-1 220	-300			

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap Status
Bandmidler ref. KS-sak 067/23	200	0	200	0 Iht. plan
Biorama høytalere	150	300	150	300 Ferdig
Formålsbygg Gullhaug	152 900	15 652	36 428	4 913 Forsinket
Inventar i skolene	5 500	911	500	423 Iht. plan
Lage overbygg/vognskjul Hof barnehage	1 000	664	1 000	664 Forsinket
Lekeapparater barnehagene	-	-	500	491 Ferdig
Nytt felles biblioteksystem	800	940	108	146 Iht. plan
Oppgradering gymsalen Botne skole	2 000	0	2 000	0 Forsinket
Renovering kjøkken Hof skole SFO	750	874	750	874 Iht. plan
Sette opp to vegger i klasserom på Gjøklep ungdomsskole	200	233	200	233 Ferdig
Sovebod Gullhaug barnehage	375	0	375	0 Ferdig
Stellerom Ekeberg skole	104	0	104	0 Iht. plan
Sum	163 979	19 575	42 315	8 044

Statustekst investeringer

Bandmidler ref. KS-sak 067/23

Kommunen har søkt om og fått tildelt midler fra Kulturrom i desember 2023. Det vil bli kjøpt inn utstyr i løpet av første kvartal 2024. Se forøvrig sak i kommunestyret om status på vedtaket (KS-098/23).

Biorama høytalere

I løpet av høsten 2023 fikk Holmestrand kommune mulighet til å kjøpe brukte høytalere av høy kvalitet til en god pris. Det ble søkt om tilskuddsmidler fra Kulturrom, og tilsagn om midlene kom i midten av desember 2023. På grunn av uenighet ville ikke Kulturrom godta innkjøpet og tilskuddet bortfalt. Derfor er det merforbruk på prosjektet.

Formålsbygg Gullhaug

Oppdraget omfatter prosjektering og bygging av en ny barnehage med seks avdelinger, forberedt til utvidelse til åtte avdelinger, flerbrukshall og vei, fortau og parkeringsanlegg. Eksisterende barnehage skal rives kort tid etter at ny barnehage er tatt i bruk. Samspillfasen gjennomføres etter NS8402. Gjennomføringsfasen utføres som totalentreprise etter NS8407. Samtidig skal det gjennomføres VA-utbedring i Gurannveien. Dette er en egen entreprise der John Fadum AS er hovedentreprenør. OPV Consulting er byggeleder og bistår med prosjektledelse.

Status fremdrift: Samspillfase startet med signering av NS8402-kontrakt med Backe Vestfold Telemark AS den 20. september 2023. Ferdigstilling av samspill skjer ved signering av NS8407-kontrakt med Backe Vestfold Telemark AS i begynnelsen av mars 2024. Veiarbeidet starter sommeren 2024, og Vei- og VA-entreprisen skal være ferdig 9. august 2024. Reguleringsplanen inneholder flere rekkefølgebestemmelser som har gitt utfordringer ift. rammetillatelse og IG. IG forventes på plass før påske 2024 slik at Backe kan sette spaden i jorden. Barnehagen og flerbrukshallen planlegges innflyttingsklar 1. august 2025. Etter dette skal eksisterende barnehage rives og ny parkeringsplass bygges.

Risiko: Oppstart før påske. Kostnader ifm. løst inventar. Kostnader ifm. lekeapparat og uteområde. Dersom kostnader ifm. eksisterende VA-ledningsnett skal oppgraderes i regi av Gullhaug Barnehage og Gullhaughallen, er det ikke satt av penger til det.

Kvalitet: iht. forskrift og lovverk. Passivhusstandard.

Inventar i skolene

Midlene er benyttet til innkjøp av møbler og utstyr på Hof skole SFO, Kjeldås skole og Galleberg skole.

Lage overbygg/vognskjul Hof barnehage

Hof barnehage har to småbarnsavdelinger der 16 til 20 barn sover ute i vogn minst én gang per dag. Barnehagen har ikke vognskjul eller overbygg, og ved kuldegrader, snøfall og regn må barna sove inne i gangen, som ikke er tilrettelagt for dette. Det skal derfor lages et nytt uteområde med oppvarmet bod for 20 barnevogner. Bygget skal harmonere godt med omgivelsene, og det skal brukes tilsvarende dører, kledning og takbelegg som eksisterende bebyggelse.

Status fremdrift: Arkitekt (KB Arkitekter) har fullført prosjektering, nabovarsel er gjennomgått og byggesøknad ble godkjent den 27.10.2023. Isachsen Anlegg AS er ferdig med grunnarbeid, fundamenter og bunnplata, og elektriker Per Johansen er klar til å begynne med det elektriske. Kontrakt er signert med iBygg AS på bygningsmessige arbeider. Det gjenstår å lage området rundt bygget. Prosjektet ligger an til å kunne fullføres i andre kvartal 2024 eller tidligere.

Risiko: Gjennomføring og ferdigstillelse avhenger av vinterens værforhold.

Kvalitet: Bygningens kvalitet skal være iht. lover, regler og standarder.

Økonomistatus: Budsjett på 1,5 mill. kroner (1 mill. kroner i 2023 og 0,5 mill. kroner i 2024). Dagens estimerte utgifter er totalt på 1,4 mill. kroner.

Lekeapparater barnehagene

Pengene brukes i kommunale barnehager ut i fra en rullering etter vurderte behov. Årets bevilgning er brukt til nye lekeapparater på Nordre Jarlsberg barnehage. Det er kjøpt inn et firertårn med U-nett.

Nytt felles biblioteksystem

Det nye systemet ble kjøpt inn i 2022 og er implementert. Å koble systemet til eksisterende utstyr på blant annet meråpent bibliotekløsning har blitt dyrere enn tidligere antatt. Det gjenstår fortsatt noen elementer i hele opplegget, som vil koste kr 80.000.

Oppgradering gymsalen Botne skole

Denne prosessen utgår pga. ny flerbrukshall i 2025.

Renovering kjøkken Hof skole SFO

Prosjektet er ferdig. Gjenbruk av kjøkkeninnredninger fra Sande ungdomsskole. Merforbruk skyldes utskifting av gammelt som ikke kunne gjenbrukes.

Sette opp to vegger i klasserom på Gjøklep ungdomsskole

Det er satt opp to vegger ved formingsrom på Gjøklep ungdomsskole. Prosjektet er ferdigstilt.

Sovebod Gullhaug barnehage

Det er gjennomført forbedringer foran hovedinngang på vognbod ved å lage nytt uteområde under tak for sju barnevogner.

Stellerom Ekeberg skole

Det gjenstår noe arbeid, og prosjektet blir ferdigstilt i løpet av våren 2024.

Sammendrag status investeringer

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,29 %	5,86 %	8,15 %
Årlig sykefravær 2021	2,63 %	6,12 %	8,75 %
Årlig sykefravær 2022	3,36 %	5,75 %	9,11 %
Årlig sykefravær 2023	2,94 %	6,00 %	8,94 %

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
2. Tilrettelegging sommerjobber for ungdom i kommunen	Kommunestyret ber administrasjonen undersøke og søke på regionale og statlige tilskudd for å tilby ungdommer sommerjobb i kommunen. Eksempler på aktuelle sommerjobber kan være ekstraressurs på sykehjem, kjøkken, park og anlegg, renhold og ungdomsaktiviteter/utlånere fra BUA-henger på NJB og på Dulpen.	Forsinket	Holmestrand kommune har inngått en avtale med Generasjon M (KS-sak 074/23). Generasjon M ansetter ungdommer til å besøke eldre ved sykehjem og omsorgsboliger, og genererer dermed arbeid for ungdom i kommunen. Oppstart av samarbeidet er i mars 2024. Videre har kommunen søkt om midler fra fylkeskommunen for å sette igang jobber for ungdom i biblioteket, gjennom TIRU – Tilskuddsordning for inkludering og redusert utenforskap (2023). Kommunen fikk ingen tilsagn på søknaden. Holmestrand kommune vil fortsette å søke på mulige støtteordninger for å gi ungdom meningsfulle arbeidsoppdrag.

Politiske vedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
KS-NH - 103/23 Botne skiklubb- støtte til rehabilitering av Høgås alpinsenter	1. Holmestrand kommune støtter rehabilitering av Høgås alpinsenter med et tilskudd på kr 300.000. Midler tas fra disposisjonsfond. 2. Holmestrand kommune forskutterer spillemidler som er godkjent og tildelt av fylkeskommunen, men ikke utbetalt ennå, på kr 150.000. Beløpet og kostnadene dekkes av ubundet investeringsfond.	Ferdig	Tilskuddet er overført i henhold til vedtak KS-NH - 03/23.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	3. Holmestrand kommune forskutterer momskompensasjon knyttet til rehabilitering av Høgås alpenser på kr 481.000. Beløpet og kostnadene dekkes av ubundet investeringsfond.		

6.4 Helse og velferd

Beskrivelse av programområde

Helse og velferd yter helse- og omsorgstjenester til hele kommunens befolkning, og omfatter tre bo- og behandlingssentre, hjemmebaserte tjenester, habilitering, folkehelse, forebygging og frivillighet, NAV, samt psykisk helse og avhengighet, og forvaltning og tjenestetildeling.

Med de demografiske endringene som kommer må kommunen ta kloke veivalg for å opprettholde fremtidig bærekraft og være en relevant tjenesteleverandør til innbyggere. Det kreves strengere prioriteringer, høyere effektivitet, bedre utnyttelse av teknologi og systematisk satsing på kontinuerlig forbedring og innovasjon.

Helse og velferd kan ikke beholde dagens struktur og aktivitet og samtidig gjennomføre de vedtatte kuttene i økonomiplanen. Det vil derfor i 2024 gjøres et arbeid for å se på fremtidig struktur i Helse og velferd.

I den kommende fireårsperioden vil rammene for Helse og velferd reduseres før eventuelle korrigeringer for demografi. Dette vil utfordre tjenestene i kommunen. Området må derfor levere mer og bedre innenfor lavere budsjetter i årene framover.

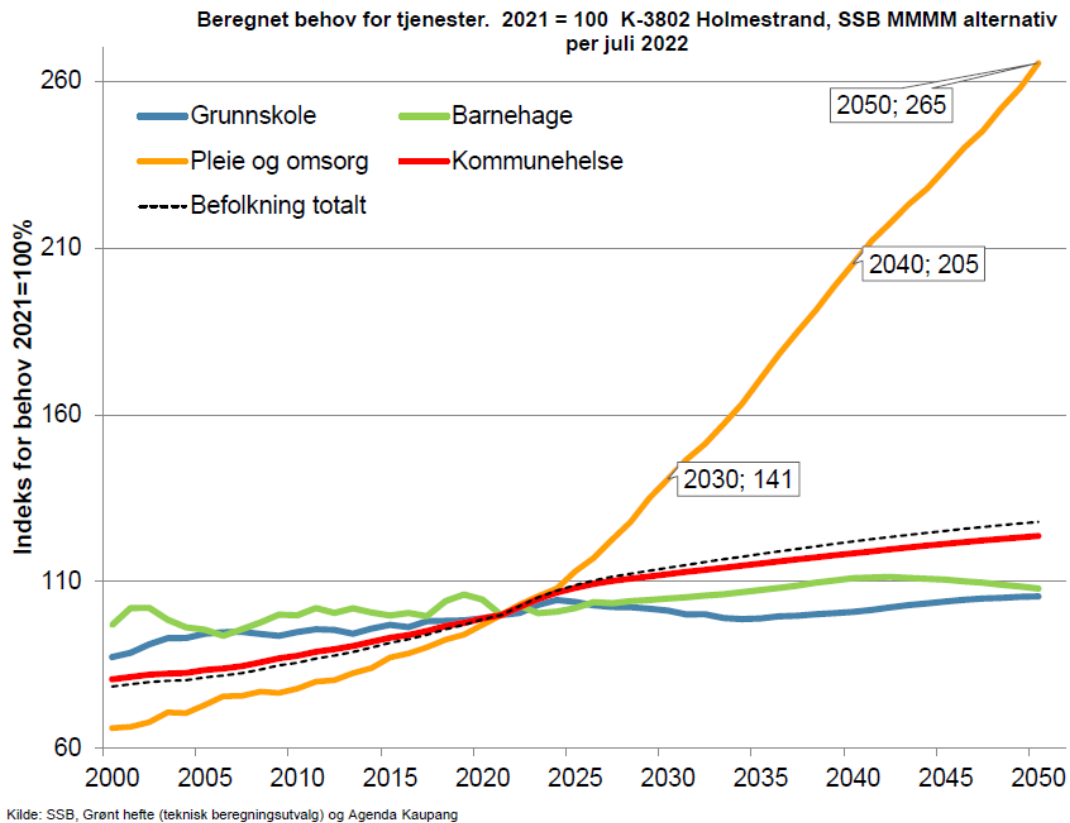
Formål og krav til resultat for programområdet

Holmestrand kommune har et omstillingsbehov og en forventning til at tjenesteområdet Helse og velferd framover skal spare inn store beløp årlig i løpet av de neste årene. Kommunen har fortsatt et behov for å harmonisere nivå og utførelse av tjenestene etter kommunesammenslåingen.

Voksende tjenestebehov framover krever smartere måter å levere tjenestene på.

Agenda Kaupangs analyser av behovet for pleie- og omsorgstjenester i Holmestrand totalt sett, viser at behovet fram mot 2045 mer enn doubles, dersom kommunen fortsetter med dagens praksis. Behovet øker og betydelig mer enn de andre store sektorene i kommunen.

Det er flere kostnadsdrivere som legger press på helse- og omsorgstjenestene i kommunen, - i dag og i årene fremover:

- Dreining mot en større eldrebefolkning betyr at flere syke og pleietrengende vil trenge behandling fra kommunale helse- og omsorgstjenestene. Utviklingen må ses i forhold til bemanningsbehovet i helse- og omsorgstjenestene. Helse og velferd opplever allerede i dag utfordringer med å rekruttere helse- og omsorgspersonell.
- Antall pasienter i tjenesteforløp mellom kommune og spesialisthelsetjeneste er stort og økende. Kortere liggetid i sykehus gir økning i antall brukere med alvorlig sykdommer til kommunen, og flytter avanserte behov for behandling og rehabilitering. Dagens situasjon for pasienter med demens, avanserte medisinske sykdomstilstander samt rus- og psykiske lidelser gir kompetanse- og kapasitetsutfordringer. Spesielt gjelder dette muligheten til å gi alle kompetent og individuell oppfølging.
- Utfordrende og utagerende atferd hos ulike pasientgrupper er en problematikk som har økt betydelig. Utfordringene krever nytenkning og investeringer både knyttet til kompetanse og omgivelser, for at kommunen skal kunne gi disse pasientene tjenester av god kvalitet. Per i dag kjøper kommunen noen eksterne omsorgstilbud for å sikre kvalitet i omsorgen med egnet beliggenhet.
- Fremtidens helse- og omsorgstjeneste står foran en digitaliseringsprosess. Ny informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) og velferdsteknologi vil i økende grad tas i bruk i tjenestene.
- For flere av virksomhetene i Helse og velferd er det også kostnadsdrivende å opprettholde kvalitativt gode desentraliserte tjenestetilbud i tre kommunesentra.

Helhetlig innsats

Virksomhetene vil fokusere på utvikling av bærekraftige tjenester og sikre at Helse og velferd vokser smartere. Ved å ha bevissthet rundt virkningsfulle tjenester på et lavest mulig nivå kan behovet for mer ressurskrevende tjenester forsinkes eller i beste fall opphøre. Her er riktig kompetanse til rett tid én av flere suksessfaktorer. Helse og velferd er godt i gang med å etablere en «helhetlig innsats», der de ulike nivåene representerer grad av inngripen i innbyggerens liv. Jo høyere nivå i “heisen” jo større kommunal inngripen. Målet er å styre aktivitet og omfordele økonomi fra de høyeste nivåene til mer egenmestring og forebyggende tiltak på de nedre nivåene. Kommunen vil redusere etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester ved å forebygge mer og søke ytterligere samarbeid/samskaping med frivillige organisasjoner/foreninger.

Omstillingsprosessen har i 2023 blitt spisset noe og virksomhetene vil i 2024 fortsatt ha fokus på:

- Helhetlig tjenesteforvaltning
- IKT, digitalisering og velferds-teknologi
- Kompetanse-, turnus- og bemanningsstyring

Refusjon for ressurskrevende tjenester

Kommunen har mottatt den endelige refusjonen for ressurskrevende tjenester for 2023. Refusjonsbeløpet ble på ca. 75,8 mill. kroner etter økt innslagspunkt. Av dette var 0,7 mill. kroner for programområdet Oppvekst.

Alle virksomhetene har tatt aktivt del i arbeidet, og kommunen arbeider fortløpende med å se muligheter for å hente ytterligere effekt ut av refusjonsordningen.

Utvikling og utfordringer

Gapet mellom innbyggernes behov og eksisterende ressurser til helse- og omsorgstjenester er økende.

Strategien Helhetlig innsats er iverksatt for å sikre fremtidig økonomisk bærekraft i helse- og omsorgstjenestene. Strategien skal føre til en dreining mot mer forebygging og utvikling av et tjenestetilbud som treffer innbyggernes behov bedre enn i dag.

Det er et økende gap mellom innbyggernes behov og tilgjengelige ressurser i de kommunale helse- og omsorgsvirksomhetene, økning i antall brukere med sammensatte lidelser og i omfang av tjenester. Som et resultat av “Samhandlingsreformen” skal kommunen håndtere komplekse problemstillinger, og helseforetakene skriver ut pasienter tidligere for videre oppfølging i kommunens helsetjenester. Dette medfører en økning i antall innbyggere med oppfølging.

Det er utfordrende å rekruttere kompetent helse- og omsorgspersonell, etablere sterke fagmiljøer og samtidig sikre spesialisert og tverrfaglig kompetanse som møter de ulike behovene som finnes hos kommunens innbyggere.

Kommunen må ta kloke veivalg for å opprettholde fremtidig bærekraft og være en relevant tjenesteleverandør til innbyggere. Det kreves strengere prioriteringer, høyere effektivitet, bedre utnyttelse av teknologi og systematisk satsing på kontinuerlig forbedring og innovasjon.

Viktige begivenheter

Involveringsprosjektet med innbyggerdialog i Holmestrand, Hof og Sande ble planlagt og gjennomført mellom januar og utgangen av mai i 2023. Ulike metoder for involvering ble testet og lokalsamfunnet, med innbyggere, ansatte og politikere, bidro med svar, innspill og oppfatninger.

Det var åpning av nye lokaler for Svingen, tilrettelagt arbeid og aktivitet fredag 25. august

Innføring av elektroniske medisinkabinett hos alle bo og behandlingssentrene og psykisk helse.

Åpning av energihuset høsten 2023. Energihuset skal være er en dynamisk og inkluderende møteplass for alle innbyggere, med rom for frivillig engasjement, samskaping og aktivitet. Energihuset skal fungere som en arena for nettverksbygging og interessedeling.

Etablert to asylmottak, Hof 230 plasser og Holmestrand sentrum 150 plasser. Dette medførte at det måtte etableres et migrasjonsenter for å utøve lovpålagte helsetjenester.

Det ble signert avtale i juni med Nasjonalforeningen for folkehelse når det gjelder å utvikle Holmestrand til et demensvennlig lokalsamfunn.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
180-NAV	67 194	68 372	1 178	1,7 %
300-Helse og velferd	6 665	11 714	5 049	43,1 %
303-Bo- og behandlingssenter	218 555	218 056	-499	-0,2 %
306-Hjemmebaserte tjenester	168 111	158 609	-9 502	-6,0 %
307-Habilitering	176 120	173 508	-2 612	-1,5 %
308-Folkehelse, forebygging og frivillighet	82 460	77 976	-4 485	-5,8 %
309-Psykisk helse og avhengighet	73 806	76 677	2 871	3,7 %
310-Forvaltning og tjenestetildeling	11 539	7 153	-4 386	-61,3 %
Sum	804 451	792 064	-12 387	-1,6 %

Kommentar til status økonomi

Helse og velferd har gjennom hele 2023 arbeidet med helhetlig innsats og det er i alle virksomheter gjort grep for å få budsjettet i balanse. Dette har programområdet lyktes med innenfor noen av virksomhetene. Det er for 2023 et merforbruk på nesten 12,4 mill. kroner. Det er et stort avvik og det har vært arbeidet grundig med å kartlegge årsakene til merforbruket. Det er en utfordring med merforbruk i sektoren samtidig som ansatte opplever at det er for trange budsjetterammer.

Gjennom 2023 viser statistikkene at antallet tjenestemottakere har økt, antallet oppdrag i hjemmetjenesten har økt og de fleste kjøpeplasser har blitt tatt hjem for å gi tilbudet i egen kommune. Økningen i tjenestebehovet fører til at det i de aller fleste sektorer er overforbruk på lønn – både fastlønn og variabel lønn. I 2023 har det vært gjort et arbeid på å skille mellom vikarkostnader og kostnader til ekstrahjelp. Vikarkostnader i 2023 beløper seg til 52,3 mill. kroner og er kostnader som erstatter personell i grunnbemanning ved sykdom, ferie og lignende. Ekstrahjelpkostnadene i 2023 er 11,3 mill. kroner og dette er kostnader som går utover vedtatt grunnbemanning på grunn av oppstått behov. Ikke alle avdelinger har kommet helt i mål med å føre kostnadene etter de nye retningslinjene, men tallene ansees å vise trendene.

Bruken av overtid er mer bekymringsfull. Overtid er ofte en indikator på mangel på fagkompetanse og/eller stort sykefravær og lite tilgang på vikarer. I 2023 sees det en trend der overtid i mange avdelinger er brukt for å sikre fagkompetanse på jobb.

Refusjonsordningen for ressurskrevende tjenester har også i 2023 gitt utfordringer, da refusjonen regnes ut i fra faktiske lønnskostnader. Dette betyr at dersom det gis økte tjenester til en bruker eller tettere oppfølging over tid så vil dette medføre både økte kostnader på lønnsbudsjettet og større refusjoner. Samtidig viser tallene for 2023 at Holmestrand kommune får 12,2 mill. kroner mer i refusjon fra staten enn forutsatt.

Kommunens utgifter innenfor programområdet er gjenstand for den samme utviklingen som i samfunnet forøvrig. Bilhold, matvarer, medisinsk forbruksmateriell og annet stiger i pris og medfører i 2023 overskridelser.

Oppsummering tiltak

Helse og velferd jobber kontinuerlig med å ha fokus på Helhetlig innsats og spisse mot nødvendige omlegginger i helse- og omsorgstjenestene, knyttet til følgende prioriterte innsatsområder: digitalisering og velferdsteknologi, turnus og bemanningsplaner og forvaltningspraksis. Det er administrasjonens målsetning at resultatene av dette arbeidet drøftes med hovedutvalget underveis i tråd med kommunestyrets vedtak om involvering.

Som følge av vedtak i Kommunestyre november 2021 skal Helhetlig innsats spisses mot nødvendige omlegginger i helse- og omsorgstjenestene, knyttet til følgende prioriterte innsatsområder: Helhetlig tjenesteforvaltning, Digitalisering og Bemanning. Handlingsplan Helhetlig innsats er utarbeidet etter disse føringene og forventninger i Handlingsprogram, budsjett og økonomiplan for 2023.

Virksomhetene tilstreber å realisere økonomiske forventninger og faglige gevinster. Bruke forutsigbar ressursinnsats, øke kompetanse og fokusert gjennomføring av tiltak for harmonisering, profesjonalisering og effektivisering av tjenestep praksis i Helse og velferd. Det er flere av innsparingene som krever endringer i turnuser, stillinger eller tjenestenivå.

Bemanningsutfordringene er fortsatt store, det er flere ledige stillingshjemler som kommunen ikke klarer å fylle. Det er spesielt sykepleierstillinger som mangler søkere og man ser på hvordan kommunen kan løfte seg som arbeidsgiver og gjøre det attraktivt å arbeide i tjenestene. Helse og velferd har et godt arbeidsmiljø og veldig dyktige ansatte som i seg selv bør virke positivt på rekruttering, men man ser at det gis økonomiske incentiver fra andre arbeidsgivere, noe Holmestrand kommune også har gjort for deler av sykepleierstillingene, men kommunen må fortsette å se på muligheter for andre yrkegrupper/stillinger.

Helse og velferd er engasjert med flere ansatte inn i arbeidet rundt prosjekt heltidskultur. Det lyses ut kun 100% stillinger, bortsett fra natt, helg og eventuelt prosjektstillinger.

Alle virksomheter får tett økonomioppfølging for å avdekke mulige innsparingspotensial, samtidig som alle utgifter følges opp nøye. Det er en utstrakt målsetning å begrense innkjøp, ansettelser og bruk av vikarmidler til det helt nødvendige for å begrense merforbruk, og en tettere oppfølging av prognoser for å sikre muligheten for å omdisponere mindreforbruk.

Status hovedmål

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Status måloppnåelse
Holmestrand er en kommune med trygge rammer og små forskjeller som fremmer helse, mangfold og inkludering.	Som forventet	<p>icon-expected.svg</p> <p>For å hindre utenforskap og at sosiale forskjeller øker blant folk, er det viktig å følge opp med tidlig og samordnet innsats.</p> <p>Tjenestene legger til rette for at den enkelte skal få løst sine behov, og helhetlig innsats er bygget opp rundt en målsetning om at den enkelte skal oppleve mestring utifra de forutsetningene den enkelte har.</p> <p>Tjenestekontoret tildeler vedtak som er godt forankret og likebehandling er sikret gjennom gode rutiner og ikke minst vedtatt tjenestebeskrivelser.</p>
Holmestrand er en næringsoffensiv og bovennlig kommune.	Ikke vurdert	Det tilrettelegges for nytenkning og utvikling i virksomhetene. Holmestrand kommune yter alle tjenester i de ulike kommunedelene og det arbeides for en harmonisering av alle nivåer.
Holmestrand har attraktive by- og bygdesenter der folk vil bo, arbeide og reise til.	Ikke vurdert	Holmestrand kommune satser på et helsefremmende og sosialt bærekraftige lokalsamfunn. Det samarbeides om et systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid mellom offentlige myndigheter, private aktører og frivilligheten. Kommunen har synlige arenaer for tidlig innsats og forebygging.

KOSTRA Nøkkeltall

	Holmestrand 2022	Holmestrand 2023	Horten	Lier	Færder	Kostragruppe 09	Landet uten Oslo
Prioritet							
Netto driftsutgifter i prosent 234 aktiv.- og servicetjen eldre og pers. m/funk.nedsett. (B)	2,1 %	2,5 %	1,2 %	1,4 %	2,5 %	1,6 %	1,7 %
Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B *) **)	6 900	7 644	7 753	7 799	9 928	8 892	9 370
Netto driftsutgifter per innbygger (261) institusjonslokaler (B *) **)	871	888	971	1 402	1 171	1 101	1 334
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten (B *) **)	23 331	25 271	22 672	27 261	26 327	26 330	26 111
Produktivitet							
Korrigerte brutto driftsutg pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner) (B *)	327 509	361 047	438 808	537 596	253 895	364 705	356 890
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass (B *)	1 582 171	1 776 673	1 498 111	1 681 182	1 784 496	1 648 557	1 637 746
Dekningsgrad							
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innbyggere 80 år og over (B)	249	254	203	237	297	279	272

Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	12,7 %	12,1 %	13,6 %	17,1 %	14,8 %	14,9 %	16,2 %
--	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

En gjennomgang av Kostratallene viser at Holmestrand kommune i stor grad ligger på snittet av Kostragruppe 09. Vi ligger noe høyere på kostnader på institusjon, og det henger sammen med en høyere pleiefaktor, i tillegg til at kommunen hadde et prosjekt med økt grunnbemanning i 2022/2023. Kommunen bruker også en noe høyere andel på forebyggende tjenester, og det er en bevisst strategi i henhold til helhetlig innsats.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme	Prognose	Avvik	Status	Risiko	Beskrivelse
	år 1					
Driftskonsekvens av investeringer						
Driftskonsekvens av investering i friskmatsystem	-200	0	-200	Ferdig	✓	Friskmatsystem ved Holmestrand BBS er implementert, og effektivt.
Sande BBS - Elektronisk legemiddelhåndtering - lukket legemiddelsløyfe	-25	0	-25	I arbeid		Elektronisk legemiddelkabinett er implementert og i drift. Lukket sløyfe forutsetter også drift av legemiddeltraller, disse er ikke ennå implementert- men er i prosess og i tett dialog med leverandør.
Økte kostnader for driften i forbindelse med ny avdeling ved Sande BBS	20	0	20	Ferdig	✓	Ny avdeling er i drift, og kostnadene ser ut til å være som estimert.
Sum	-205	0	-205			

Nye tiltak

Dagsenter - anskaffelse av ny leasingbil	150	0	150	I arbeid		Anbudsprosess gjennomført, og har ikke funnet aktuelle kandidater. Kjøpt noen transport-tjenester inntil videre, i tillegg til bruk av eksisterende biler knyttet til dagsenter. Fremtidig løsning bør vurderes i sammenheng med helhetlig plan.
Økte kostnader for driften i forbindelse med ny avdeling ved Sande BBS	590	590	0	Ferdig	✓	Ny avdeling er i drift, og kostnadene ser ut til å være som estimert.
Demografiutvikling hjemmetjenester	1 400	1 400	0	Ferdig	⊖	Økning i tjenestemottagere. Økning i rammene på bakgrunn av demografiske endringer innarbeidet i budsjettet for hjemmetjenesten.
Sum	2 140	1 990	150			

Innsparingstiltak

Reduksjon kjøpte tjenester Voksenhabilitering	-6 050	-6 050	0	I arbeid		Brukere hentet hjem til kommunale boliger. Reduserer kostnader til kjøpte plasser eksternt.
---	--------	--------	---	----------	--	---

Tiltak	Ramme Prognose Avvik Status Risiko Beskrivelse				
	år 1				
Helhetlig tjenesteforvaltning , strukturelle endringer , etablering av uteteam. Voksenhabilitering	-615	0	-615	I arbeid	Usikkerhet rundt beslutningen om dette tiltaket.Pr nå er det ikke mulig/ingen plan for en organisasjonsendring når det gjelder virksomhetens ambulante tilbud. Kommunens størrelse og behovet for nærhet til beboere gjør tiltaket utfordrende. Pr nå leverer Habilitering ambulante tjenester tilknyttet/med base i Tunellveien 38-40 og Prestegårdsalleen 19, og det er forventet en økning av omfanget av tjenesten. Ved å øke denne tjenesten når det er forsvarlig, kan det forventes en mindre økning av tjenester høyere i tjenesteheisen, eventuelt en forskyvning av disse.Dersom det i dette forslaget opprinnelig var tenkt at Tunellveien 38-40 kan driftes uten nattevakt er dette ikke gjennomførbart pr i dag. En differensiering av virksomhetens tilbud når det gjelder beboernes behov vil ikke bidra til å unngå bruk av nattevakt totalt på de ulike enhetene. Men, virksomheten kan totalt sett fortsette eget arbeid med fokus på effektive tjenester, herunder vurdering av hvilende nattevakt, samt nedjustere bemanningstetthet på natt.
Reduksjon på kjøpeplass	-500	-500	0	I arbeid	 Jobber med tilbakeføring av bruker, men forsinket grunnet klage på nytt vedtak. Budsjettrammen tatt ned, men kostnaden fortsetter.
Sum	-7 165	-6 550	-615		
Politiske vedtak					
Strukturendringer helse og omsorg	-2 000	0	-	I arbeid	 Fremtidens helse og omsorgstjenester i Holmestrand kommuneDet er startet et prosjekt om hvordanHolmestrandkommunekan involvere innbyggere,ansatte og pårørende isittarbeidfor åbeslutteinnsparinger,innenforprogramområdet helseogvelferd. Dette gjennomnye planlagteløsningerfor organisering av tjenestene.
Sum	-2 000	0	-		
			2 000		
Sum tiltak	-7 230	-4 560	-		
			2 670		

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett	
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap Status
Administrasjonssystem for matproduksjon, ernæring og logistikk	300	0	300	0 Forsinket
Asbestsanering på kommunalt hjelpemiddellager	150	0	150	0 Ikke vurdert
Hof BBS omlegging Friskmat system	650	417	650	417 Forsinket
Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 800	1 504	1 800	1 504 Iht. plan
Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)	5 000	4 944	429	372 Ferdig
IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger	3 000	386	3 000	386 Ferdig
Inneklima Prestegårdsalleen 19	200	122	200	122 Forsinket
Innkjøp av inventar og utstyr Hanekleiva 171	800	515	800	515 Iht. plan
Inventar og utstyr Helse og velferd	-	-	3 000	1 929 Forsinket
Investering i nødvendige tilpasninger på heldøgnsplaner	-	-	200	48 Iht. plan
Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg	6 000	0	6 000	0 Forsinket
Ny møteplass Sande	500	0	500	0 Iht. plan
Nytt uthus i sansehagen Sande BBS	300	0	100	0 Forsinket
Oppgradering av bygg og uteområde i Roveveien 17	1 800	376	900	376 Iht. plan
Oppgradering brukerleilighet på virksomhet	200	0	200	0 Forsinket
Forebyggelse helse og hab (FHH)				
Personvern - lydisolering Bygg B Sande, underetasjen	700	100	700	100 Ferdig
Personvern på Rove gård - lydisolering av treningslokale	300	170	300	170 Ferdig
Personvern på Sande Bygg B - lydisolering av ergo- og fysioterapikorridor	600	61	600	61 Ferdig
Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe	1 000	993	1 000	993 Iht. plan
Solskjerming på Sandetun aktivitetssenter	220	220	220	220 Ferdig
Utstyr habilitering	400	0	400	0 Iht. plan
Utstyr og oppgraderinger BBS	5 600	3 628	5 600	3 628 Forsinket
Utstyr og oppgraderinger hjemmetjenesten	900	0	900	0 Iht. plan
Utstyr og utbedringer hjelpemiddellager	600	161	600	161 Iht. plan
Velferdsteknologi	-	-	3 500	508 Forsinket
Sum	31 020	13 596	32 049	11 509

Statustekst investeringer

Administrasjonssystem for matproduksjon, ernæring og logistikk

Dette er et stort prosjekt. Det anbefales at man ser all matproduksjon i kommunen samlet dersom prosjektet skal gjennomføres.

Asbestsanering på kommunalt hjelpemiddellager

Det er besluttet at tiltaket ikke skal gjennomføres.

Hof BBS omlegging Friskmat system

Prosjektet er forsinket på grunn av mangel på strøm inn i bygget på Veset. Anbudsrunder for innkjøp av mindre traller er gjennomført, og det er håp om å få dette i havn i løpet av kort tid.

Holmestrand og Hof BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Legemiddelkabinett er montert og i full drift. Legemiddeltraller er innkjøpt, men ikke rullet ut i drift. Det er noe usikkerhet rundt tilpasning av pcer på trallene, og hvordan dette best kan løses funksjonelt. Det samarbeides tett med Jarlsberg IKT og leverandør.

Hus 60 utbedringer (Revåveien 60)

Hus 60 er bygd om fra å være omsorgsboliger til en institusjonsavdeling ved Sande BBS. Avdelingen er tilrettelagt for personer som trenger særskilt skjerming og oppfølging. Kostnadene i prosjektet skyldes bygningstekniske krav og tilpasninger til brukergruppen.

Brannvarslingsanlegg er montert. Materiell på gamle terrasser er erstattet med belegningsstein. I tillegg er det montert solavskjerming. Prosjektet er ferdig og levert med mindreforbruk.

IKT, infrastruktur og fiber i institusjon og omsorgsboliger

Bakgrunn og formål: Investeringen skal dekke behov for oppgradering av IKT-infrastruktur i institusjoner og omsorgsboliger. På grunn av ressursmangel hos Jarlsberg IKT og leveringsutfordringer i markedet etter pandemien har prosjektet blitt skjøvet på i flere år.

Status fremdrift: Det har blitt etablert fiber med ekstra kapasitet (redundans) til både Hof og Sande. Samtidig har flere boliger fått oppgradert infrastruktur og nettverk.

Risiko: Leveringssituasjonen og prisstigningen i markedet forsinket prosjektet.

Kvalitet: God kvalitet.

Økonomistatus: Positivt avvik på 2,6 mill. kroner. Prosjektet er fullført med mindreforbruk, da store deler av fiberredundansen ble utført av Gigafib Holding AS gjennom prosjektet Utlån Gigafib Holding AS som en del av utførte fiberarbeider i Holmestrand kommune.

Inneklima Prestegårdsalleen 19

Det er montert 4 terassemarkiser. Det jobbes med å få montert kjøleenheter på ventilasjonsanlegget. Resterende midler må overføres til 2024.

Innkjøp av inventar og utstyr Hanekleiva 171

Prosjektet er ikke ferdigstilt. De resterende midlene vil benyttes i løpet av 2024 til blant annet plattning ute.

Inventar og utstyr Helse og velferd

Det ble laget en oversikt over nødvendig innkjøp hos virksomhetene i Helse og velferd. Midlene blir fordelt til virksomhetene etter innmeldt behov.

Investering i nødvendige tilpasninger på heldøgns plasser

Bakgrunn og formål: Investeringsmidlene er avsatt til å dekke fortløpende oppstått behov for endring eller tilpassinger i institusjon eller omsorgsboliger.

Status fremdrift: Brukes fortløpende etter behov.

Økonomistatus: Brukt noe til påkostning av bygg 7-tallet.

Lokaler hjemmetjenesten Sande lovpålegg

Avventer den politiske utviklingen rundt behandling av lokaler hjemmetjenesten Sande.

Ny møteplass Sande

Innkjøp i henhold til tiltaksbeskrivelse utføres fortløpende.

Nytt uthus i sansehagen Sande BBS

Det er planlagt å sette opp paviljong/utestue. Prosjektet er forsinket og midler må overføres til 2024.

Oppgradering av bygg og uteområde i Roveveien 17

Prosjektet er igangsatt. Det skal gjennomføres oppgradering av eksisterende kjøkken, utbedre rom egnet for utstyr på lading, bygge uteboder, ny carport, skur til søppeldunker, nytt dekke og solskjerming på uteområde. Forventes ferdigstilt innen sommer 2024. Resterende midler må overføres til 2024

Oppgradering brukerleilighet på virksomhet Forebygging helse og hab (FHH)

Investeringen er knyttet til Traneveien, men kan ikke gjennomføres før beboer er flyttet ut. Det bes om at midlene overføres til neste år.

Personvern - lydisolering Bygg B Sande, underetasjen

Midlene benyttes til lydisolering av dører og vegger i underetasjen på Bygg B. Materialene er bestilt og forventes levert i løpet av 2023. oppstart er utsatt til januar 2024. Resterende midler må overføres til 2024.

Personvern på Rove gård - lydisolering av treningslokale

Midlene benyttes til lydisolering av dører og vegger i treningslokale på Rove gård. Materialene er bestilt. Resterende midler må overføres til 2024.

Personvern på Sande Bygg B - lydisolering av ergo- og fysioterapikorridor

Midlene benyttes til lydisolering av dører og vegger i ergo- og fysioterapeutkorridor på Bygg B. Materialene er bestilt, og forventes levert i løpet av 2023. Oppstart januar 2024. Resterende midler må overføres til 2024.

Sande BBS - elektronisk legemiddelhåndtering lukket sløyfe

Legemiddelkabinett er montert og i full drift. Legemiddeltraller er innkjøpt, men ikke rullet ut i drift. Det er noe usikkerhet rundt tilpasning av pcer på trallene, og hvordan dette best kan løses funksjonelt. Det samarbeides tett med Jarlsberg IKT og leverandør.

Solskjerming på Sandetun aktivitetssenter

Det er bestilt og levert solavskjerming til aktivitetssenteret. Prosjektet er ferdigstilt.

Utstyr habilitering

Dette er midler virksomheten fikk tilført sommeren 2023. Deler av midlene er brukt til innkjøp av blant annet griller, utemøbler og annet aktivitetsutstyr for beboere i våre botilbud og er belastet de to ulike avdelingenes driftsbudsjett. Dette utgjør 0,15 mill. kroner av bevilgningen. De resterende midler på 0,25 mill. kroner bes overført til 2024.

Utstyr og oppgraderinger BBS

Dette er engangsmidler knyttet til ulike tiltak innenfor virksomheten. Det aller meste er effektivt, noe ble forsinket og dermed forskjøvet inn til 2024 på grunn av lange leveringstider. Det antas ingen risiko for merforbruk.

Utstyr og oppgraderinger hjemmetjenesten

Virksomheten har startet med bestilling av medisintraller, datautstyr og servise i henhold til planen.

Utstyr og utbedringer hjelpemiddellager

Innkjøp i henhold til tiltaksbeskrivelse gjøres fortløpende.

Velferdsteknologi

Investeringer i velferdsteknologi gjøres fortløpende i henhold til gjeldende plan. I 2023 har det ikke vært kapasitet ute i tjenestene til å igangsette nye tiltak. Dette vil i 2024 bedres da det nå er ansatt en velferdsteknologikordinator som skal bidra med implementeringen.

Sammendrag status investeringer

Det er kun Friskmatsystem i Hof og lokaler hjemmetjenesten som er forsinket eller ikke startet opp, de andre investeringsprosjektene er igangsatt og/eller ferdigstilt. Der midlene ikke er brukt opp i 2023, vil de bli foreslått overført til 2024 for ferdigstilling.

Hus 60 viser et stort mindreforbruk og ble forsinket i ombyggingen. Dette fikk ikke konsekvenser hva gjelder investeringer, men har gitt seg utslag i mindreforbruk på drift.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	2,87 %	6,51 %	9,37 %
Årlig sykefravær 2021	3,27 %	7,38 %	10,65 %
Årlig sykefravær 2022	3,65 %	7,82 %	11,47 %
Årlig sykefravær 2023	2,95 %	7,93 %	10,87 %

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
7. Strukturendring Helse og velferd	Det skal fremlegges forslag til strukturendringer innen helse og velferd som gir innsparinger i samsvar med budsjett- og økonomiplan. Det skal synliggjøres alternative måter å oppnå innsparingene, og det skal gjennomføres høringer med ansatte, brukere og pårørende før saker legges frem til politisk behandling.	Forsinket	Saken endret til helhetlige planer for helse og velferd, som skal opp politisk etter sommeren 2024

6.5 Samfunn, teknikk og miljø

Beskrivelse av programområde

Programområdet Samfunn, teknikk og miljø består av fire virksomheter: STM Forvaltning og prosjekt, Teknisk drift, Service og renhold samt Plan, byggesak og landbruk. I tillegg omfatter programområdet en fagstab bestående av kommuneplanlegger, klima- og miljørådgiver, juridisk rådgiver og næringssjef.

STM Forvaltning og prosjekt har ansvar for forvaltning, rehabilitering og nybygging av kommunalt vann og avløpsnett; de kommunale byggene, samt de kommunale veiene, forurensning, havn og parkering. De har også ansvaret for de større kommunale utbyggingsprosjektene. I tillegg har de det kommunale ansvaret for renovasjon og brannvesen, men selve utførelsen er satt ut til VESAR IKS og Vestfold Interkommunale Brannvesen IKS.

Teknisk drift har ansvar for all drift og vedlikehold av kommunalt vann- og avløpsnett, pumpestasjoner og renseanlegg. I tillegg har teknisk drift ansvar for drift og vedlikehold av alle de kommunale byggene, de kommunale veiene og drift og vedlikehold av idrettsanlegg, parker og havn. Skjærgårdstjenesten faller også inn under virksomheten.

Service og renhold har ansvar for renhold av alle de kommunale byggene samt drift av vaskeriene på Sande og Rove bo og behandlingssenter.

Plan, byggesak og landbruk ivaretar kommunes rolle som myndighet etter en rekke lover, deriblant plan- og bygningsloven. De sikrer oppdatering av matrikkelen samt oppfølging av tilskuddsordningene i landbruket.

Utvikling og utfordringer

Programrådets største utfordring er å rekruttere kompetente medarbeidere til sentrale stillinger, noe som tidvis resulterer i kapasitetsutfordringer innen enkelte tjenester.

Programområdet har i tillegg utfordringer knyttet til en aldrende arbeidsstokk og manglende medarbeidere for å ivareta sentrale oppgaver. Dette resulterer tidvis i kapasitetsutfordringer innen enkelte tjenester. I tillegg er det satt av for lite midler til vedlikehold som igjen resulterer i økende etterslep på både bygg, veier og vann og avløpsnett. Dette er konsekvensen av innsparingstiltak.

Viktige begivenheter

Kommuneplanens arealdel var på høring, ny næringsplan og kommunedelplan for klima, energi og miljø ble vedtatt. To virksomheter ble omorganisert. Bygging av Klokkerjordet skole ble ferdigstilt og ny miljøgate åpnet.

Status økonomi

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
400-STM felles	12 166	8 297	-3 869	-46,6 %
410-Plan-, byggesak og landbruk	14 065	12 340	-1 726	-14,0 %

Virksomhet	Regnskap 2023	Rev. bud. 2023	Avvik i kr	Avvik i %
420-Teknisk drift	77 811	28 021	-49 791	-177,7 %
430-Service og renhold	33 404	36 027	2 623	7,3 %
460-STM Forvaltning og prosjekt	21 870	23 087	1 218	5,3 %
Sum	159 317	107 772	-51 545	-47,8 %

Kommentar til status økonomi

Programområdet har et nettoresultat på 159,3 mill. kroner, dvs. en merforbruk på 51,5 mill. kroner i forhold til budsjettet. Underskudd til fremføring og som gjelder selvkost området er 31,2 mill. kroner. Vedtaket om utflating av gebyrer innenfor områdene vann og avløp gav lavere gebyrinntekter for 2023 enn budsjettet. Tilføring av midler fra disposisjonsfond dekker ikke inntektstapet i sin helhet.

Resterende avvik på ca 20 mill. kroner skyldes hovedsakelig økte vedlikeholdskostnader på bygg etter offentlige pålegg og tilsyn, økte snøbrøytingskostnader, økte strømkostnader, konsulentkostnader og en generell prisøkning på driftsmateriell. Det største avviket er på Teknisk drift, som har hatt en merkostnad på ca 49,8 mill. kroner. Som følge av en omorganisering høsten 2023 må Teknisk drift ses i sammenheng med STM forvaltning og prosjekt, hvor det var et mindreforbruk på 1,2 mill. kroner.

På Plan, byggesak og landbruk har det vært et merforbruk på ca.1,7 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig lavere byggsaksgebyrer, som dekkes inn av selvkostfond.

STM felles hadde i 2023 et merforbruk på ca. 3,9 mill. kroner. Dette som følge av budsjetterte innsparinger som ikke har vært realiserbare i 2023 samt økte lønnskostnader, herunder overtidskostnader.

Service og renhold har hatt et mindreforbruk på 2,6 mill. kroner, blant annet som følge av vakante stillinger.

Oppsummering tiltak

Programområdet vil i løpet av 2024 jobbe med en helhetlig plan som blant annet tar sikte på å se på mulige innsparingstiltak. Den helhetlige planen vil etter planen bli fremlagt for politisk behandling våren 2025.

Status hovedmål

Målsetting	Vurdering måloppnåelse	Icon	Status måloppnåelse
Holmestrand er en kommune med trygge rammer og små forskjeller som fremmer helse, mangfold og inkludering.	Som forventet	icon-expected.svg	Programområdet jobber aktivt for å fremme heltidskultur. Programområdet har en høy andel heltidsansatte, men tar også vare på de som ikke ønsker full stilling. Det er et stort mangfold av arbeidstakere, herunder kan det trekkes fram at det innenfor Service og renhold alene er ansatte med 16 ulike nasjonaliteter.
Holmestrand er en næringsoffensiv og bovennlig kommune.	Bedre enn forventet	icon-better.svg	<p>Det ble i 2023 vedtatt en egen næringsplan som bidrar til å gjøre Holmestrand kommune til en næringsoffensiv kommune. Nærings sjefen, som er underlagt STM felles, jobber aktivt mot næringslivet og har et tett samarbeid med næringsforeningen. Det har vært en rekke arrangementer sammen med næringslivet i 2023.</p> <p>Holmestrand kommune har hatt en relativt høy befolkningsvekst og nye arbeidsplasser de siste årene, og fra både plansiden og driftssiden jobbes det med å fremme bo- og næringsvennlighet i kommunen. Det har vært god utvikling i de regulerte næringsområdene i kommunen, med Hanekleiva i spissen.</p>
Holmestrand er et klima- og miljøvennlig samfunn som fremmer bærekraftig utvikling, beholder helse og sikrer naturmangfold.	Bedre enn forventet	icon-better.svg	<p>Holmestrand kommune er godt i gang med arbeidet for å redusere klimagassutslipp. Klima- og miljørådgiver er underlagt programområdet og sitter i kommunalsjefes stab. En ny kommunedelplan for klima, energi og miljø ble vedtatt høsten 2023. Til sammen er det i arbeidet utpekt ni innsatsområder innenfor klima og energi, samt fire innsatsområder innenfor miljø som vil være særlig viktige å jobbe videre med frem mot 2030. For årene 2023 til og med 2025 er også utarbeidet et forslag til tiltak i et eget handlingsprogram.</p> <p>I tillegg til dette er kommunene har kommunen i 2023 samarbeidet med flere kommuner om en mulighetsstudie knyttet til nitrogenreanseanlegg med formål å bedre tilstanden i Oslofjorden.</p> <p>Programområdet har et ENØK-budsjett som benyttes til gradvis utskifting av komponenter for å få mer energieffektive løsninger på kommunale bygg. Det jobbes også med å bytte ut bilparken til el-biler. Innenfor Service og renhold er alle leverandører miljøsertifiserte, og driftsmateriell byttes stadig ut til mer miljøeffektive alternativer.</p>
Holmestrand har attraktive by- og bygdesenter der folk vil bo, arbeide og reise til.	Bedre enn forventet	icon-better.svg	<p>Det er en stor tilflytting til kommunen, og innenfor flere områder i programområdet er det høy søkerandel ved rekruttering. Flere nye boligområder er under utvikling i alle de tre kommunesentrene.</p> <p>I 2023 har arealdelen til ny kommuneplan vært ute på førstegangshøring. Totalt sett sikrer planforslaget en offensiv utviklingsstrategi for boligbygging, sentrums- og næringsutvikling.</p>

KOSTRA Nøkkeltall

Holmestrand Holmestrand Horten Lier Færder Kostragruppe Landet

	2022	2023				09	uten Oslo
Prioritet							
Eiendomsforvaltning, kommune nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr *)	5 214	5 788	5 775	6 198	6 335	6 482	7 074
Netto driftsutgifter per innbygger (301) plansaksbehandling (B) *) **)	219	216	296	761	388	344	344
Netto driftsutgifter per innbygger (332) kommunale veier (B) *) **)	1 163	1 342	623	1 735	1 020	1 496	1 629
Vann, avløp, renovasjon, avfall (var) korrigerte brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr) *)	3 823	3 928	3 291	4 133	4 333	4 229	4 270
Produktivitet							
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (dager)	72	28	5	9	30	23	33

*) Inflasjonsjustert med deflator

**) Justert for utgiftsbehov

Jevnt over har Holmestrand kommune lavere driftsutgifter innenfor kommunaltekniske tjenester enn snittet for Kostragruppe 9. I 2022 hadde kommunen en svært lang saksbehandlingstid som følge av mangelfull kapasitet og vakante stillinger. Kommunedirektøren registrerer at saksbehandlingstiden har gått betydelig ned i 2023 og nå nærmer seg snittet for Kostragruppe 9. Dette er svært gledelig.

Sammenlignet med 2022 har netto driftsutgifter per innbygger til eiendomsforvaltning steget fra 5214 kroner til 5788 kroner i 2023. Holmestrand kommune ligger her mye lavere enn Kostragruppe 09 som har en kostnad på 6482 kroner på tilsvarende parameter.

Kostnader til plansaksbehandling (netto driftsutgifter per innbygger) har hatt en liten reduksjon fra 2022 hvor kostnadene var 219 kroner, mens de samme kostnadene for 2023 er 216 kroner. Tilsvarende tall for Kostragruppe 09 er 344 kroner.

Netto driftsutgifter per innbygger for kommunale veier har gått opp fra 1163 kroner i 2022 til 1342 kroner i 2023. Tilsvarende tall for Kostragruppe 09 er 1496 kroner.

Driftsutgifter knyttet til vann, avløp, renovasjon og avfall (korrigerte brutto driftsutgifter beløp per innb) har gått opp fra 3823 kroner i 2022 til 3928 kroner i 2023. Dette er mye lavere enn tilsvarende tall for Kostragruppe 09 som ligger på 4229 kroner.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har gått betydelig ned, fra 72 dager i 2022 til 28 dager i 2023. Tilsvarende tall for Kostragruppe 9 er 23 dager.

Status økonomiplan tiltak

Rammeendringer i økonomiplanen

Beløp i 1000

Tiltak	Ramme år 1	Prognose	Avvik	Status	Risiko Beskrivelse
Saldering					
Vedlikehold av kommunale bygg	-1 100	0	-1 100	I arbeid	 Det er stort etterslep på vedlikehold, samt etterslep på tilsyn og lovpålagte krav. Det har derfor ikke vært mulig å gjennomføre tiltaket i 2023.
Generell innsparing	-505	0	-505	Ikke startet	 Ikke realiserbar innsparing for 2023. Innsparingen må sees i sammenheng med helhetlig plan.
Sum	-1 605	0	-1 605		
Politiske vedtak					
Rammekutt teknisk	-1 000	0	-1 000	Ikke startet	 Ikke realiserbar innsparing for 2023. Innsparingen må sees i sammenheng med helhetlig plan.
Sum	-1 000	0	-1 000		
Sum tiltak	-2 605	0	-2 605		

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Totalbudsjett		Årets budsjett		Status
	Vedtatt totalt	Påløpt totalt	Rev. bud.	Regnskap	
Adgangskontroll	110	0	110	0	Iht. plan
Ambulanseinnngang og utvidet parkering Rove	1 500	940	1 500	940	Iht. plan
Ballbinge Hof skole	800	0	800	0	Forsinket
ENØK tiltak kommunale bygg	-	-	1 000	987	Iht. plan
Ferdigstille kjøkken flerbrukshus Hof	150	189	150	189	Forsinket
Forsterke eller legge fastdekke på grusveier	-	-	1 000	383	Iht. plan
Fuglesikre avfallsystemer	500	0	500	0	Forsinket
Galleberg skole rehabilitering	1 150	150	1 000	0	Forsinket
Garderobe / spiserom Rovebakken	500	260	500	260	Ferdig
Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion	800	1 249	800	1 249	Ferdig
Hjulgraver brukt maskin	600	0	200	0	Ferdig
Hvitstein stadion oppgradering	28 190	34 862	3 985	403	Ferdig
Kjøpe brukt hjulgraver	750	0	750	0	Iht. plan
Ladestasjoner el-biler	6 000	1 212	5 224	436	Iht. plan
Maskin for vedlikehold og drift av kunstgressbane	350	377	350	377	Iht. plan
Maskiner og utstyr til bygg fra Voksenhabilitering	221	218	221	218	Ferdig
Ny Kleiverud skole	150 200	148 857	1 073	475	Ferdig
Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern	-	-	4 000	1 565	Forsinket
Omgjøring jernbanespor Holmestrand sentrum	2 800	125	2 800	125	Iht. plan
Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum	71 900	82 283	17 500	11 842	Iht. plan
Opparbeidelse av Bache Gabrielsen plass	5 000	0	5 000	0	Forsinket
Oppgradering av eksisterende kunstgressbaner ihht krav i forskrift	1 000	330	500	330	Iht. plan
Orebergvann – rehabilitering dam	9 000	10 072	9 000	10 072	Iht. plan
Overvann vei / kommunale eiendommer	-	-	1 600	1 845	Iht. plan
Rehabilitering Kjeldås skole	5 235	4 526	709	0	Forsinket
Rehabilitering nærmiljøanlegg	-	-	500	432	Iht. plan
Rundkjøring Skafjellåsen	10 000	0	10 000	0	Iht. plan
Sentrumsskolene i Sande	505 000	566 519	41 085	92 326	Iht. plan
Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning	65 000	70 188	13 177	18 365	Iht. plan
Skjærgårdstjenestens båt - egenadel reparasjon	200	895	0	895	Ferdig
Trafikksikkerhet	-	-	8 040	6 368	Forsinket
Utskifting maskiner og utstyr renhold	1 750	1 029	350	335	Ferdig
Utvide garderobekapasitet Rove	250	83	250	83	Forsinket
Utvidelse av Knutseskogen barnehage	2 000	3 497	2 000	3 497	Forsinket
Vann og avløp	-	-	102 399	102 548	Forsinket
Vei, fortau og veilys, inklusiv VA-prosjekter	4 000	1 000	1 000	1 000	Iht. plan
Sum øvrige prosjekter	0	26 692	-1 396	651	
Sum	874 956	955 552	237 678	258 195	

Statustekst investeringer

Adgangskontroll

Det skal installeres adgangskontroll for byggene Sande gamle Prestegård og Kommunelokalet i Sande. Systemet knyttes opp mot kommunens bookingsystem Book Up. Prosjektet gjennomføres i løpet av september.

Ambulanseinnngang og utvidet parkering Rove

Arbeidet med å etablere ambulanseinnngang, samt utvide parkeringsplass på Rove er ferdig.

Ballbinge Hof skole

Oppsummering: Oppdraget omfatter leveranse av ballbinge, som også inkluderer montering av ballbinge. Leveransen skal skje i løpet av våren/sommeren 2024.

Status fremdrift: Oppstartsmøte ble avholdt i januar 2024. Prosjektleder begynner å utarbeide forutsetninger for prosjektet og kontaktet Hof idrettslag i februar 2024. Hof idrettslag hadde møte med elevrådet på skolen og fått flere innspill.

Risiko: Middels.

Kvalitet: Ballbinge sin kvalitet skal være i henhold til lover, regler og standarder.

Økonomi status: Budsjett avsatt på 0,8 mill. kroner. Det er tildelt spillemidler på 0,3 mill. kroner.

ENØK tiltak kommunale bygg

Det skal gjennomføres ENØK-tiltak i Hofhallen, Hof skole og på Holmestrand Bo- og behandlingssenter. I Hof-hallen skal taklys i hall-delen skiftes ut til LED. På Hof skole og Holmestrand Bo- og behandlingssenter skal det gjøres oppgradering på SD-styringsanlegg (et system for sentral driftskontroll).

Ferdigstille kjøkken flerbrukshus Hof

Kjøkkenet ble ferdigstilt i november 2023. Det er satt opp kjøkkenbenk og kokeplasser i henhold til plan. Prosjektet ble noe dyrere enn estimert.

Forsterke eller legge fastdekke på grusveier

Bestilt asfaltering i Sande, Lyngstadveien. Avventer kostnad på dette før evt. ytterligere asfaltering bestilles. Det gjelder Gjøgriveien. Asfaltering Lyngstadveien er gjennomført, asfaltering i Gjøgriveien og Langliveien gjennomføres i 2024. Røllesveien, grusvei som ønskes asfaltert. Her må det avklares hvorvidt dette er kommunes ansvar eller ikke. Det bes om at resterende midler overføres til 2024.

Fuglesikre avfallssystemer

Det er avholdt konkurranse, men det var ingen av tilbyderne som kunne levere ihht. kravspesifikasjoner. Det jobbes med ny utlysning på ny konkurranse. Det ble i 2023 satt ut prøvedunker ved havna Holmestrand sentrum i forbindelse med arbeidet med å tilfredsstille kravspesifikasjonene. Det bes om at midlene overføres til 2024.

Galleberg skole rehabilitering

Prosjektet har vært satt på vent grunnet usikkerhet rundt skoledrift. Prosjektmidlene skal benyttes til utskifting av vinduer.

Garderobe / spiserom Rovebakken

Det er gjennomført oppgradering av tidligere pasientrom til spiserom/garderobe. Prosjektet ble billigere enn estimert.

Gressklippere - utskifting gammel samt ny gressklipper Hvitstein stadion

Gressklipperen ble levert i februar 2023. Ny gressklipper ble dyrere enn antatt. Midler ble tatt fra Hjulgraver som er besluttet ikke innkjøpt.

Hjulgraver brukt maskin

Hjulgraver utgår. midlene omdisponert til bla annet ekstrakostnader på ny gressklipper. Gressklipperen ble levert i februar 2023.

Hvitstein stadion oppgradering

Prosjektet er ferdigstilt, det gjenstår noe kostnader for lyanlegg. Prosjektet leveres innenfor kommunens prosjektramme. Det er også utarbeidet en prosjektrapport som blir presentert politikere.

Kjøpe brukt hjulgraver

Hjulgraver utgår. Midlene omdisponert til bla annet ekstrakostnader på ny gressklipper.

Ladestasjoner el-biler

Oppgradering av eksisterende ladere, samt komplettering av nye ladestasjoner til tjenestebiler og eksterne biler i hele kommunen. Det foretas utskiftning av ladere til nye som kun benytter betalingsløsning for å kunne lade. Det er planlagt å sette opp flere ladestasjoner på Hof Bo- og behandlingssenter. Det avventes avklaring fra Lede om kapasitet på trafo. Resterende midler ønskes overføres til 2024.

Maskin for vedlikehold og drift av kunstgressbane

Det er kjøpt inn dyprensmaskin og tilhenger til frakt av traktor. I tillegg er det kjøpt inn trommel til rens av granulat.

Maskiner og utstyr til bygg fra Voksenhabilitering

Prosjektet er ferdig. Det er kjøpt inn 3 stk. gulvvaskemaskiner med padsholdere til følgende avdelinger: Tunnelveien 44-46, 7 tallet og Roveveien 17. I tillegg er det kjøpt inn 4 stk støvsugere, rengjøringsvogn og skuremaskin.

Ny Kleiverud skole

Prosjektet er ferdigstilt.

Offentlig pålegg - brann og miljørettet helsevern

Det er avdekket avvik på sprinkelanlegg på skoler, barnehager og formålsbygg. Prosjektmidlene benyttes til utbedre mangler på sprinkelanleggene. Det er montert lydhimlinger for hjemmesykepleien i Sande. Prosjektet er forsinket og ubenyttet midler må overføres til 2024.

Omgjøring jernbanespor Holmestrand sentrum

Entreprenør er valgt. Prosjektmidlene bes overført til 2024.

Områdemodell felles infrastruktur Sande sentrum

Områdemodellen for felles infrastruktur i Sande sentrum er som tidligere rapport helt i sin oppstart med tanke på realisering av de ulike delprosjektene. Veiomlegging av fylkesveien på Klokkerjordet og erosjonssikring av Sandeelva er gjennomført. I 2023 er også delprosjekt miljøgate Magna Ottersens vei igangsatt. Delprosjektet planlegges ferdigstilt høsten 2023. Prosjektet ser også på muligheten for å fremskynde gjennomføringen av planlagt bro over Sandeelva fra Wingejordet til Haga. Dette fordi delprosjektet forventes å bli vanskeligere og dyrere å gjennomføre når de siste blokkene er ferdigstilt på Wingejordet.

Prosjektet har et strengt økonomiske regime å forholde seg til de første årene, før det fra ca 2026 forventes en bedring som følge av planlagte utbygginger som vil generere innbetaling av infrastrukturbidrag. Kommunen plikter å innbetale infrastrukturbidrag for tomten til Klokkerjordet skole på ca. 17,5 mill. kroner (Indeksjustert). Et tilskudd som kommunen innbetaler til seg selv er ikke å anse som en investering, og det foreslås derfor at kommunens infrastrukturbidrag som gjelder Klokkerjordet skole synliggjøres i investeringsprosjektet for Områdemodellen. Kommunen har per nå bidratt med/forskuttert midler til områdemodellen. Kommunedirektøren foreslår at følgende delprosjekter under områdemodellen er å anse som kommunens infrastrukturbidrag for Klokkerjordet skole:

Erosjonssikring Sandeelva med 13,1 mill. kroner og inntil 4,5 mill. kroner av Miljøgate Magna Ottersens vei.

Kvalitetsmessig forholder prosjektet seg til de føringer satt, i de intensjoner som følger av modellen og reguleringsbestemmelsene.

Det avholdes jevnlig møter i styringsgruppa for områdemodellen og jevnlig dialogmøter med utbyggerne for å følge opp prosjektet.

Opparbeidelse av Bache Gabrielsen plass

Prosjektet er ikke startet, dette er avhengig av politisk beslutning. Om plassen ikke bygges kan midler eventuelt omdisponeres til andre nødvendige utbedringer av veier og torg i Holmestrand.

Oppgradering av eksisterende kunstgressbaner ihht krav i forskrift

Det er kjøpt inn nye fangnett, sluse ved inngang for oppsamling av granulat for anlegg ved Sande videregående skole. Oppsamlingskummer for granulat i alle sluk rundt alle kunstgressbaner i kommunen er installert. Resterende midler ønskes overført til 2024.

Orebergvann – rehabilitering dam

Prosjektet er under utførelse. Framdrift er i henhold til plan.

Overvann vei / kommunale eiendommer

Det er igangsatt nedsetting av bekkeinntak i Lyngstadveien, Sande. I Skafjellgrenda er det lagt 1000 mm overvannsrør, samt bekkeinntak. Det er foretatt utbedring ved å bytte rør og støpe kum i Hans K. Evensensvei, Sande. I Feltspatveien, Sande er det satt ned overvannskum.

Merforbruk skyldes problemer med overvannshåndtering blant annet i Langliveien da halve veibanen forsvant pga mye flomvann. Gjennomført bytte av overvannsrør, samt sette nytt bekkeinntak.

Rehabilitering Kjeldås skole

Ventilasjonsanlegget er ferdig installert.

Det skal lages flere luftspalter i utvendige murvegger, og det må gjøres noe med murpussen som ramler av. Prosjektet er forsinket. Midlene rebudsjetteres ikke, det må evt. bes om nye midler dersom det skal gjennomføres en rehabilitering.

Rehabilitering nærmiljøanlegg

Midlene er benyttet til lekeapparat i Hagemannsparken.

Rundkjøring Skafjellåsen

Prosjektet avhenger av reguleringsplanarbeid.

Sentrumsskolene i Sande

Fremdrift: Hele prosjektet er nå overlevert og prosjektet er nå inne i prøve-driftsperiode. Denne vil pågå i ett år for å optimalisere bygget gjennom alle fire årstider. I perioden vil evt. reklamasjoner og utfordringer bli håndtert løpende. Byggherre, tekniske entreprenører, driftspersonell og totalentreprenør samles jevnlig for å ta opp status på bygget.

Økonomi: Vi er nå i sluttoppgjør med totalentreprenør, vi går inn i dette sluttoppgjøret med en reserve. Men lønns- og prisstigningsposten (LPS) ser ut til å havne på 70-72 mill. kroner noe som er et overforbruk (se delprosjekt LPS).

Kvalitet: Prosjektet er levert. Ved delovertakelsen var 95% punktene som ble kommentert av byggherre mindre avvik.

Sentrumsskolene i Sande - lønns- og prisstigning

Usikkerhet/risiko har økt da økningen i indeksen har blitt høyere enn først antatt. Indeksen påvirkes av flere forhold, blant annet råvaremangel, koronapandemien og krigen i Ukraina. Prognosene viser rundt 70-72 mill. kroner. Derfor rapporteres det merforbuk.

Skjærgårdstjenestens båt - egenadel reparasjon

Holmestrand kommune har tidligere saksøkt Tuco Marine Aps for feil ved leveranse av båten MB Breiangen som brukes av Skjærgårdstjenesten.

Det er nå inngått en forliksavtale med Tuco Marine APs som innebærer at vannet, gir og motor skiftes ut. Påløpte kostnader 2023 er første delutbetaling fra kommunen sin side ved bestilling av delene som skal skiftes. Forliket har en totalt ramme på 1,85 mill. kroner, der kommunen forventer å få dekket ca 50 pst av Miljødirektoratet og Oslofjorden friluftsråd båtford.

Saken rapporteres politisk når utbedringen er slutført og forliksavtalen oppfylt. Forventer at det skjer høsten 2024.

Trafikksikkerhet

Bygging av fortau langs Dyegata delstrekning 1 er ferdigstilt i henhold til fremdriftsplan. Regulering av delstrekning 2 av Dyegata er igangsatt. Målet er å bli ferdig med dette sommeren 2024. Arbeidet med regulering av Bolstadgata er igang. Det er skiftet veily i Brastadveien og det er lagt fartsdempere i Løvsprettveien, Kleivanveien og Hvitsteinbakken.

Utskifting maskiner og utstyr renhold

Årets bevilgning er brukt til følgende: 1 vaskemaskin til Svingen aktivitetssenter, 4 gulvvaskemaskiner til Selvik skole, voksenhabilitering, SBBS og Hof skole. 1 robotstøvsuger til Holmestrand bibliotek, 3 SoapOn vaskeautomater til Gjøklep ungdomsskole og Sandehallen.

Utvide garderobekapasitet Rove

Garderobeskap er montert. Jobber med løsning for plassering av klestraller. Resterende midler må overføres til 2024.

Utvidelse av Knutseskogen barnehage

Det handler om to prosjekter, det ene er Skolepaviljong ved Gjøklep ungdomsskole og det andre er Knutseskogen barnehage - Konsept- og forprosjektfase. Rapporten for Knutseskogen barnehage kommer direkte etter skolepaviljong sin rapport.

Skolepaviljong ved Gjøklep ungdomsskole:

Oppsummering: Skolepaviljonger fra Haga skole skal demonteres og plasseres ved Gjøklep ungdomsskole. Disse paviljongene eier Holmestrand kommune og det er et ønske fra opplæring at disse paviljongene reetableres ved Gjøklep ungdomsskole. Kommunalsjef oppvekt, har en tidshorisonnt på opp mot 5 år. Denne avdelingen ønskes å være etablert til skolestart i august 2023. Følgende er litt opplysninger fra byggesak. Det må sendes inn og søkes full byggesøknad. Dette området ligger på kartet også inne med kvikkleire i grunnen og da er behov for geoteknisk vurdering, selv om det ikke skal graves mye. Dette er et krav.

Status fremdrift: Rammesøknad er sent inn og godkjent den 12.07.2023. Godkjent søknad om sanitærabonnement, den 15.08.2023. Igangsettingstillatelse nr. 1 for deler av tiltaket, grunnarbeid, utvendig VA og innmåling gitt 24.08.2023. Igangsettingstillatelse nr. 2 for deler av tiltaket, grunnmur/fundament og flytting av paviljong (montering av paviljong), gitt 06.10.2023. Igangsettingstillatelse nr. 3 for resterende deler av tiltaket gitt 16.10.2023. "Miljørettet Helsevern" søknad om samtykke til planer for en skolepaviljong, trin 1 sendt til kommuneoverlege 1. september 2023, Samtykke gitt 25.09.2023. Det ble gjennomført ferdigbefaring med "Miljørettet Helsevern" den 24.01.24, sent inn søknad om godkjenning den 30.01.24. Samtykke gitt 13.02.2023 Gjeldende timeplan forutsetter at modulene kan tas i bruk i ultimo februar 2024.

Risiko: Disse paviljongene er blitt myndige og mange avvik måtte rettes opp.

Kvalitet: Nåværende kvalitet opprettholdes, men noe vedlikehold og reparasjoner kreves for å oppfylle kravene til bl.a. miljørettet helsevern. Se mer detaljert i tidligere rapport. Økonomi status: Budsjett: 1,4 mill. kroner. Dagens estimerte utgifter ligger på totalt på 4,9 mill. kroner. Det mangler 3,5 mill. kroner til budsjettet.

Knutseskogen barnehage - Konsept- og forprosjektfase:

Oppsummering: Dette prosjekt har tilknytning til kommunestyret sitt vedtak den 08.06.2022, sak 094/22 i samsvar med Formannskap sin innstilling den 02.06.2022, sak 062/22 som følge: «*Det er en intensjon at innleide paviljonger som utgjør Knutseskogen barnehage, skal erstattes av permanent bygg. Dette må vurderes i planperioden.*»

I henhold til programområdet Oppvekst sin anmodning den 05.07.2023, fikk programområde Samfunn, teknikk og miljø sin virksomhet Forvaltning og prosjekt i oppdrag å utføre Mulighetsstudie – Gevinst- og synergianalyse for ny Knutseskogen barnehage. KODA arkitekter AS ble engasjert for å utarbeide en mulighetsstudie for å belyse hvordan en ny større barnehage kan erstatte dagens midlertidige modulbarnehage. Den 22. desember leverte KODA arkitekter AS mulighetsstudie sin. Oppgaver som mulighetsstudie belyser, er særlig følgende forhold: Utarbeide rom- og funksjonsprogram for 6 avdelinger og 8 avdelinger. Illustrere alternative løsninger for ny barnehage. Vise hvordan barnehagen kan utvides trinnvis fra 6 til 8 avdelinger. Illustrere hvordan adkomst og parkering kan løses. Utarbeide utomhusplan med tilstrekkelig lekeareal i tråd med regelverk. Drøfte muligheter for å unngå flytting og beholde drift av eksisterende modulbarnehage i byggeperioden. Mulighetsstudie viser at det er helt mulig å bygge 6 avd. barnehage med mulighet på utvidelse til 8 avd. Det er også klart at drift av barnehagen bli betydelig forstyrret i utførelsestid, men det er viktig at det ikke hindrer muligheten for å få fram den «beste løsningen». Av denne grunn må andre opsjoner vurderes i konsept- og forprosjektfasen. I tillegg til dette er det bekreftet at det må ses nærmere på reguleringsbestemmelse, bl.a. trafiksikkerhet, gang- og sykkel trafikanter, samt overvann, vannforsyning og avløp, inkludert brannvann.

Status fremdrift: Plan for gjennomføring av konsept- og forprosjektfasen har tre beslutningsmilepæler: 1. Godkjenning av prosjekt innramming, vedtak til oppstart av konseptfasen. 2. Godkjenning av konseptfasen som, vedtak til oppstart av forprosjektfasen. 3. Godkjenning av forprosjektfasen/investeringen, vedtak til oppstart planleggings-/gjennomføringsfasen.

Holmestrand kommune
Knutseskogen barnehage
Fremdriftsplan

Oppgave	2024																															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
Prosjekt innramming																																
Styringsdokument for konsept- og forprosjektfasen																																
Introduksjon på styringsgruppemøte og beslutning om revidering																																
Styringsdokument, revidering I																																
Godkjenning av prosjektinnramming																																
Konseptfase																																
Konseptfasens steg 1 : Kartlegging av brukere og interessenter og plan for samhandling/workshop																																
Konseptfasens steg 2 : Interaksjon, bruker og interesser																																
Konseptfasens steg 3 : Delutredningene og sammenstill av data, beregninger, analyser, og konklusjoner																																
Kvalitetssikring konsept (KSK)																																
Godkjenning av konseptfase																																
Forprosjekt																																
Bearbeide og detaljere det valgte konseptet, romfunksjonsprogram m.m.																																
Kalkylene detaljeres og kvalitetssikres																																
Plan for gjennomføring fram til ferdigstilling, overlevering og idriftsetting av bygget.																																
Introduksjon på styringsgruppemøte og beslutning om revidering																																
Forprosjektrapporten ferdigstilt																																
Politisk sak. Skrivefrist 15. mai 2024																																
Kommunestyre, møte 19. juni 2024 - Godkjenning av investeringen																																
Konkurranse lagt på anbud																																
Anskaffelse - fase 1 / Designkonkurranse																																
Videreføring av anskaffelse, fase 2 og 3																																
Samspill og totalentrepris																																
Overlevering																																

Risiko: Ikke vurdert på dette tidspunktet.

Kvalitet: Overordnet mål for prosjektet skal være nøye definert ved oppstart, og skal inkludere godkjent referansegrunnlag fra en gjennomgang av dagens drift med hensyn til fremtidig behov og erfaringer denne barnehagen har samlet så langt.

Resultatet fra gjennomføring av konsept- og forprosjektfasen skal gi et klart bilde av kommunens forventninger til Knutseskogen barnehage.

Det er lagt stor vekt på å få et god plan for gjennomføringen av konsept- og forprosjektfasen for å sikre både brede og dybde i utredningen og at ulike aktørers meninger og innspill blir fanget opp.

Økonomi status: Budsjett: 0,6 mill. kroner. Totalt bokført kostnad: 0,5 mill. kroner.

Vann og avløp

De største delprosjektene innen vann og avløp i 2023 har vært:

Bilet separering. Prosjektet omfatter separering og sanering av felles avløpssystem og sanering av asbest-ledninger. Tilsvarende 1400 meter ledningstrase, i tillegg til utskiftning av 200 meter hovedvannledning.

Nytt vanntårn (Byen over fjellet) Detaljprosjektering. Prosjektet omfatter utvidelse med nytt høydebasseng på 5000m³. og nye forsynings-ledninger på 600 meter.

VA utførelse Olav Duuns vei, Løkkeveien og Skogveien gjelder Sanering og separering av to store boligfelt og ny vannledning med brannvannsførsterkning og ringledning mot Kleiverud.

Avløppumpestasjoner på Fibø med slammottak og Fossdalen.

Utjevingsbasseng med ny utløpsledning, Holmestrand renseanlegg.

Dunkebekken Etappe C, D og E (Detaljprosjektering) – Hovedtrase gjelder Videreføring for helhetlig separering og sanering av Dunkebekken og ny vannledning med brannvannsforsterkning. Tilsvarende 35000 meter ledningstrasé.

Utskiftning av vannkummer med reduksjonsventil, for store deler kommunen.

Fossveien - sanering asbest vannledning med ny vannledning og brannvannsforsterkning. Samt ledningsfornyelse av avløpsledninger. Tilsvarende 1430 meter ledningstrase.

Avløp Skjervika – Øgården. Tilrettelegging for avløpsløsning til Ødegårdsodden med tilkoblingspunkt for private stikkledninger. Etablering av en ny pumpestasjon og sjøledning som tilkoples eksisterende pumpeledning fra Skjervik pumpestasjon.

Separering AF Hvittefossveien - Separering av avløp fellesledning i Fagerliveien/Hvitsteinbakken, tilsvarende 120 meter, i tillegg til omlegging av Vann og avløps-ledninger på 150 meter.

Ny hovedvannforsyning, fra Hillestad til Gullhaug. Tilsvarende 4,5 km ledningstrase med 2 ventilkammer og avløpspumpestasjon. (Detaljprosjektering).

Ny trykkøkingsstasjon til hovedvannforsyningen. (Detaljprosjektering).

Nytt driftsovervåkings-anlegg (SD-anlegg), (Detaljprosjektering).

Prestegårdsjordet – sanering av asbest vannledning på 1200 meter.

Mulighetsstudie avløpsstrategi, indre Holmestrand.

Godakerlia, sanering og separering tilsvarende 1,8 km ledningstrase. (Detaljprosjektering).

Ny sjøledning avløp fra Østby til HLM-RA 12 km, og Nordre Ramberg, Solbergjordet til HLM-RA 4 km. (Detaljprosjektering).

Vei, fortau og veilys, inklusiv VA-prosjekter

Ferdig med utskiftning til led-armaturer på veilys blant annet Ekebergveien, Willas vei, Solbergveien og Fagerliveien, byttet 200 stk.

Sammendrag status investeringer

Programområde Samfunn, teknikk og miljø forvalter en relativt stor prosjektportefølje. Det er ressurskrevende å følge opp disse, men kommunedirektøren opplever at kommunen har god kontroll på fremdrift og økonomi i prosjektene.

Enkelte prosjekter har hatt en del oppmerksomhet og det har gjennom året vært fokus på å bedre kommunikasjonen med innbyggere, politikere og andre interessenter. Det er laget en kommunikasjonsstrategi for blant annet Klokkerjordet skole.

Klokkerjordet skole ble ferdigstilt, overtatt og tatt i bruk sommeren og høsten 2023. Som følge av forsinkelser i forbindelse med tidligere rapportert setningsproblematikk, ble idrettsdelen først 29.09.2023. Når prøvedrift og sluttoppgjør er ferdig, vil kommunedirektøren fremlegge sluttrapport for prosjektet. Prøvedriften skal etter planen vare til november 2024. Prosjektøkonomien er innenfor og iht.

til avsatt budsjett, men som tidligere rapportert kommer prosjektet til å få overskridelser på LPS (lønn- og prisstigning).

Andre større prosjekter som følges opp er Områdemodellen for Sande sentrum, hvor det legges fram en egen statusoppdatering til politisk behandling vinteren 2024, samt Gullhaug barnehage og flerbrukshall som nå er i en samspillfase.

Innenfor vann og avløpsfeltet er det enkelte prosjekter som er noe forsinket eller ligger noe over prognosen, men dette følges tett opp av prosjektledere.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,64 %	8,23 %	9,87 %
Årlig sykefravær 2021	2,00 %	6,94 %	8,94 %
Årlig sykefravær 2022	2,22 %	5,64 %	7,86 %
Årlig sykefravær 2023	2,18 %	4,69 %	6,88 %

Status politiske vedtak

Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
3. Infrastrukturbidrag Nordre Jarlsberg brygge	Inntekt fra infrastrukturbidrag på NJB skal synliggjøres som inntekt i rapporteringer og skal settes på bundet investeringsfond.	Ferdig	Inntekt fra infrastrukturbidrag fra NJB settes på bundet investeringsfond.
5. Gebyrsatser vann og avløp	Kommunedirektøren bes justere gebyrsatsene for vann og avløp, slik at økningen i 2023 flates ut mer og fordeles ut over minst tre år.	Ferdig	Gjennomført
6. Eidsfoss - tilskudd til aktivitet i sentrum	Eidsfoss skal få samme tilskudd for å skape aktivitet i sentrum som Hof, Holmestrand og Sande sentrum får pr i dag. Dette gjøres fordi Eidsfoss er i en særstilling som kulturhistorisk sentrum i kommunen vår og også et viktig sted for turisme. Kommunedirektøren gis fullmakt til å finne inndekning for tiltaket.	Ferdig	Det er funnet inndekning for tilskudd til aktivitet i Eidsfoss sentrum.

Oppdrag   **Beskrivelse**   **Status**   **Statusbeskrivelse**
